

Wyróżnieni za pracę dla ludzi s. 9

nr 47 (1575) 23 listopada 2022

5 zł (w tym 5% VAT)
ISSN 1231-5664

przełom

TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

LIBIĄŻ

**Pobicie i wpadka
podczas ucieczki** s. 3

CHRZANÓW

**Miasto odcięte od
ciepła** s. 3

TRZEBINIA-LIBIĄŻ

**Dilerzy siedzą
w areszcie** s. 10

BABICE

**Nowak-Mosty
wybuduje mosty** s. 11

TRZEBINIA-LIBIĄŻ

**Po milionie dla LO
i KSW** s. 9

SPORT

s. 31

- Gra o puchar i pieniądze
- Zrzutka na Czechy
- MTS czeka na Orła
- Historyczny sukces chrzanowskiej „jedyńki”

Wygraj z depresją

Co roku chce sobie odebrać życie około 200 mieszkańców powiatu chrzanowskiego. Od depresji do samobójstwa droga nie jest wcale taka długa. Tymczasem lekarz psychiatra jest nadal postrzegany jak egzorcysta. Szkoda, bo jego pomoc może być na wagę życia.

TEMAT NUMERU, a w nim:

- Depresja może być chorobą śmiertelną
- Dla psychiatry nie jesteś wariatem
- Jaką pomoc oferuje Centrum Zdrowia Psychicznego w Chrzanowie
- Co raper Małpa mówi o męskiej depresji
- Samobójstwo to wciąż temat tabu

s. 2 i 16-17

**Burmistrzowie
dają na FB
ultimatum
chuliganom
i złodziejom**

Gdy tylko kamery w Chrzanowie i Trzebini zarejestrują wyczyny wandalów, w mediach społecznościowych szybko pojawia się ultimatum: albo naprawisz szkodę, albo składamy na policję wniosek o ściganie. To działa!

s. 4

**Solidarnie zgaszą
światło na ulicach**

Burmistrzowie Alwerni, Chrzanowa, Libiąża i Trzebini oraz wójt Babic planują od 1 grudnia wyłączyć latarnie przy drogach.

s. 5

**Moda na jarmarki
z rękodziełem**

Plastikowe, do znudzenia powtarzalne ozdoby świąteczne już dawno nie są popularne.

s. 6

ROZMOWY „PRZEŁOMU”

**Kolonoskopia zabezpiecza
przed rakiem na 10 lat**

Codziennie ok. 30 osób umiera w Polsce na nowotwór jelita grubego. Ta choroba rozwija się „po cichu” – mówi lekarz Tomasz Kowalik, kierownik pracowni endoskopii w chrzanowskim szpitalu.

s. 2

**Jesteśmy oszukiwani
z każdej strony**

Jeśli nie będzie reformy finansów publicznych, to wiele samorządów będzie miało potężne problemy – komentuje w kontekście projektu budżetu na 2023 r. burmistrz Libiąża Jacek Latko.

s. 8

**Każde dziecko
ma swoje prawa**

Gdy chcemy jeździć autem, musimy iść na kurs prawa jazdy. Żeby zostać rodzicem, niczego nie trzeba za wyjątkiem gotowości biologicznej – mówi pedagog Joanna Warywocka.

s. 15

Kolonoskopia zabezpiecza przed rakiem na 10 lat

Kiedy pojawia się ból czy krwawienie, to zwykle jest to już etap bardzo zaawansowanego nowotworu, a możliwości radykalnego leczenia są już ograniczone – na temat profilaktyki raka jelita grubego w rozmowie z Ewą Solak mówi lekarz Tomasz Kowalik, kierownik pracowni endoskopii w chrzanowskim szpitalu.

Większość osób czuje ogromny lęk, a także wstyd przed badaniem kolonoskopowym, a tylko ono jest w stanie do- kładnie określić, czy mamy do czynienia z nowotworem lub prowadzącymi do niego zmianami.

Statystyki są bardzo złe. Według danych co dzień w Polsce na raka jelita grubego umiera ponad 30 osób. To coraz częstszy nowotwór, który jest drugą u mężczyzn i trzecią wśród kobiet przyczyną umieralno-

Tomasz Kowalik

ści. Sprawa zatem jest niezwykle poważna. Mając tego świadomość, lepiej przewartościować to, czy boimy się wykonania kolonoskopii. W wielu wypadkach podczas badania wykrywamy różnego rodzaju zmiany – najczęściej polipy, które rozwijając się, prowadzą do nowotworu. Prawie u 30 proc. pacjentów zgłaszających się na badania wykrywamy tego typu zmiany. Jeśli uda się to zrobić wcześniej, można je bezpiecznie usunąć i zapobiec powstaniu raka jelita. Kiedy natomiast pojawia się ból, krwawienie, to zwykle

jest to już etap bardzo zaawansowanego nowotworu, a możliwości radykalnego leczenia są już ograniczone.

A potem?

Potem konieczna jest operacja. To często poważny zabieg, po którym nie zawsze pacjent wraca do pełnej sprawności. Czasem jego efektem jest stomia.

Są jakieś objawy, które powinny nas zaniepokoić?

Rak jelita grubego przez lata rozwija się „po cichu”. Szczuje się, że od początku choroby do pojawienia się pierwszych objawów może minąć nawet do 10 lat. To m.in. bóle brzucha, biegunki, zaparcia, często niewzbudzące niepokoju. Najbardziej symptomatycznym znakiem ostrzegawczym, którego pod żadnym pozorem nie wolno ignorować, jest obecność krwi podczas wypróżniania. Dodatkowo mogą zaniepokoić zmiany rytmu wypróżnień, np. nagłe wystąpienie zaparć lub naprzemiennych biegunk i zaparć u osób wcześniej nie mających takich problemów. Niepokój powinna również wzbudzić niedokrwiłość z powodu braku żelaza. Każdy przypadek anemii powinien zawsze skłó-

nić do pilnego wyjaśnienia jej przyczyny.

Wiek jest wskazaniem do badań?

Po 50. roku życia każdy powinien wykonać profilaktyczną kolonoskopię. Osoby młodsze zwykle nie powinny się martwić, chyba że w ich rodzinie ktoś wcześniej chorował na raka jelita grubego. Kiedy pojawiają się objawy, sytuacja jest już naprawdę poważna. Dlatego tylko profilaktyką w postaci badań kolonoskopowych jesteśmy w stanie zapobiec rozwojowi nowotworu.

A dieta? Styl życia?

One również mają wpływ na nasze zdrowie, w tym także na rozwój nowotworów. Nieodpowiednia dieta w postaci dużej ilości przetworzonego jedzenia, brak ruchu, a przede wszystkim otyłość, są czynnikami ryzyka.

Ostatnio bardzo popularne są alternatywne do kolonoskopii badania w postaci testu kałowego Tumor. Są bezinwazyjne i bezbolesne. Oznaczają markery M2-PK w kale. W ramach programów profilaktycznych jest ich jednak bardzo mało, a chętnych pacjentów zbyt wielu.

Badania wykonuje chrzanow-

skie laboratorium. Wynik może świadczyć nie tylko o nowotworze, ale również o obecności polipów czy stanów zapalnych. W takich wypadkach i tak jednak konieczna jest dokładna diagnostyka w postaci kolonoskopii.

Badanie w szpitalu wykonuje się bez znieczulenia?

Znieczulenie podaje się osobom, które przeszły już operacje jamy brzusznej, mają zrosty. W naszej pracowni nie podajemy rutynowo znieczulenia, gdyż na razie nie dysponujemy salą nadzoru anestezjologicznego. Czeka nas jednak duża modernizacja. Jej plany zakładają, że w przyszłym roku będziemy mieć taką salę, a co za tym idzie - dostępność znieczulenia podczas kolonoskopii będzie większa. Uważam jednak, że brak znieczulenia nie powinien aż tak pacjentów odstraszać. Wiele osób, które przeszły kolonoskopię bez niego, twierdziło później, że niepotrzebnie się obawiały. Kolonoskopia wykonana przez doświadczonego lekarza wcale nie musi boleć. Warto pamiętać, że zazwyczaj zabezpiecza przed rakiem jelita grubego na około 10 lat.

1496

dzieci i nastolatków w Polsce w 2021 r. podjęło próbę samobójczą, aż 127 takich prób zakończyło się śmiercią. Oznacza to 77-procentowy wzrost zachowań samobójczych rok do roku oraz 19-procentowy wzrost śmierci samobójczych.

4600

lekarzy psychiatrów jest w Polsce. Tylko 500 z nich zajmuje się psychiatrią dziecięcą, a dzieci mamy ok. 7 mln.

1,5

mln Polaków leczy się psychiatrycznie. 1/4 populacji doświadcza w roku jakiegoś problemu psychicznego.

25

mln zł strat przyniosły właścicielowi kopuły Alvernia. Przez cztery lata kontrolowany przez Grzegorza Hajdarowicza podkrakowski kompleks Alvernia zanotował 24,7 mln zł strat netto, głównie wskutek pożaru pod koniec ub. r. Nadal trwają prace nad uruchomieniem tam parku rozrywki i edukacji opartego na nowych technologiach.

2

mld zł za zamówione, a nieodebrane szczepionki domaga się od Polski firma Pfizer.

MOIM ZDANIEM

Lajków nikt nie żałował

GRAŻYNA KAIM

Byłam w ubiegłym tygodniu na lokalnym festiwalu „Pięknie żyć” w chrzanowskim MOKSiR-ze. Już sama jego nazwa jest piękna. Festiwal zresztą też.

To niszowa impreza - w tym sensie, że nie ma na niej ludzi z ulicy (a jeśli są, to naprawdę na jakąś minimalną skalę) - choć oczywiście każdy może przyjść, a sala pęka w szwach. Obecność tam to fantastyczne doświadczenie tolerancji, spontaniczności, niewymuszonej radości.

Nie wspominałam jeszcze, że „Pięknie żyć” to Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych. Tak brzmi jego nazwa, ale tak naprawdę to festiwal, w którym po prostu uczestniczą też osoby niepełnosprawne. Czasem tę niepełnosprawność nawet trudno dostrzec, bo jakoś tak gubi się w tłumie. Zresztą nikt jej nie wypatruje, nikt nie pokazuje palcem, dla nikogo nie jest czymś dziwnym czy nadzwyczajnym. I to jest piękne.

Występom na scenie nie towarzyszy teatralna cisza na widowni, jak to zazwyczaj bywa. Cały czas jest gwar, ale mimo tego rozproszenia widzów, ich reakcje na to, co dzieje się na scenie, są natychmiastowe i pełne emocji. Brawa są siarczyste, okrzyki też. Jest hasło - jest odzew...

Gdybym miała wymienić emocje dominujące na tej imprezie, to byłyby: radość, ekscytacja, ciekawość... To dobre emocje. Ale nawet złość, którą gdzieś ukradkiem zauważyłam, wynikała z konkretnego zachowania. Ktoś kogoś potrafił, coś zabrał...

Taka złość nie ma nic wspólnego z dobrze nam znaną, szczególnie przy obcowaniu z internetem, złościwością; chęcią „dokopania” komuś, tak dla zasady. Z drugiej strony, gdy coś nam się uda, to „brawa”, na jakie możemy liczyć też nie zawsze są tak spontaniczne i szczere jak te, które słyszałam na festiwalu.

Przypominała mi się w tym kontekście niedawno usłyszana wypowiedź Wojciecha Eichelbergera, psychologa i psychoterapeuty, który wymienił media społecznościowe jako główne źródło stanów depresyjnych nastolatków. Są dla młodych ludzi sceną, na której budzą się i zaspiają, cały czas są oceniani i walczą o lajki. A gdy jest ich mało - cierpią.

Ależ to inna scena od tej, którą obserwowałam na festiwalu „Pięknie żyć” - życzliwej, radosnej, spontanicznej, na której „lajków” nikt nie żałował...

O festiwalu piszemy też na s. 29.

MOIM ZDANIEM

Władza się okopała

AGNIESZKA FILIPOWICZ

W ostatnich dniach cała Polska żyje dramatycznym zdarzeniem z naszej wschodniej granicy, gdzie na miejscowość Przewodów spadła rakietą. Nic dziwnego, bo to przecież oznacza, że została naruszona przestrzeń powietrzna naszego kraju. Wątków tej sprawy jest wiele. Jednym z nich - niewytłumaczalne milczenie władzy tuż po zdarzeniu.

Moja znajoma z Chrzanowa opowiedziała mi, że o rakiecie dowiedziała się... od krewnej z Hiszpanii, która - zaniepokojona informacjami w hiszpańskich mediach - zadzwoniła do niej wieczorem. Znajoma na próżno szukała informacji w polskim internecie i telewizji. Te pojawiły się dopiero późną nocą i były zdawkowe.

Myślę, że to tylko jeden z przykładów, ukazujący jak w soczewce proces postępującego demontażu demokracji w Polsce. Procesu, który trwa od kilku co najmniej lat. Bo właśnie z demokracją wiąże się nierozzerwalnie dostęp do informacji. Nie taki papierowy, ale realny. Dziennikarz „Rzeczypospolitej” Marek Kozubal opisał, jak po zdarzeniu w Przewodowie dzwonił do rzeczników prasowych wojska. Czego się dowiedział? Niczego. Słyszał milczenie, ewentualnie tłumaczenie. Z tym, że urzędnik już raczej nie odpowie dziennikarzowi na pytanie telefonicznie, lecz tylko pisemnie. I zwykle po zatwierdzeniu przez burmistrza.

Porównując dzisiejsze standardy do tych sprzed dwóch dekad, gdy rozpoczynałam pracę w dziennikarstwie, odnoszę wrażenie, jakbyśmy się znaleźli w innej rzeczywistości.

Na początku pierwszej dekady XXI wieku, mało która z lokalnych instytucji miała rzecznika prasowego, ale uzyskanie informacji z reguły było o wiele łatwiejsze. Dziś informacja jest reglamentowana. Albo udziela jej tylko burmistrz, albo rzecznik prasowy bądź dział promocji. Z tym, że urzędnik już raczej nie odpowie dziennikarzowi na pytanie telefonicznie, lecz tylko pisemnie. I zwykle po zatwierdzeniu przez burmistrza.

Cóż z tego, że zgodnie z prawem żaden polityk czy urzędnik nie może uzurpować sobie prawa do ograniczania wolności słowa i prawa do informowania opinii publicznej. Wszyscy zgodnie sąsłaniają się procedurami i robią swoje. Chyba na dobre zapuścili korzenie w swych okopach.

MOIM ZDANIEM

Dla psychiatry nie jesteś wariatem

ALICJA MOŁENDA

Milion Polaków bierze leki antydepresyjne. 5 201 osób, czyli 14 osób dziennie, w 2021 r. w Polsce odebrało sobie życie. W powiecie chrzanowskim co rok próbuje to zrobić ok. 200 osób. Depresja z samobójstwami ma ścisły związek, bo jest ich podstawową przyczyną. A statystyki pokazują, że jest coraz gorzej.

Jeśli chodzi o pisanie o zdrowiu, to temat króluje w prasie ogólnopolskiej. Mówią o nim specjaliści. Opowiadają osoby, które depresji doświadczyły, rzadziej ich bliscy czy krewni. To ostatnie spostrzeżenie ma swoje głębokie uzasadnienie, bo przyczyny i sposób żegnania się ze światem w taki sposób, to temat wstydlawy, tabu. Świadczy czasem o zaniedbaniu otoczenia, które cierpi, ale chce jak najszybciej zapomnieć.

Tymczasem osoby cierpiące na tę cywilizacyjną chorobę ma w zasięgu ręki każdy z nas. Mało tego. Ze względu na czas, w którym żyjemy, permanentnie towarzyszący nam stres wywołany np. pandemią, wojną, krachem gospodarczym, drożyzną, tempem życia, jesteśmy depresją potencjalnie zagrożeni, bo ileż można unieść...

Wydać się więc, że zdobycie jak najszerszej wiedzy na ten temat to nasz obowiązek i środek zapobiegawczy.

Ja swoją lekcję odrobiłam. Przygotowując temat o depresji spotkałam się z lekarzem psychiatrą. To jest bardzo duża dawka wiedzy o tej dziedzinie medycyny. Rozmowę przeczytają państwo na s. 16 i 17. Na użytek wywiadu prasowego nie da się oczywiście zapytać o wszystko. Pewne wątki zostawiałam na później, ale polecam. Szczególnie fragmenty o depresji dziecięcej i tej, która dotyka mężczyzn. Tak, oni też chorują. Specyficznie.

Sięgnęłam też do kilku rozmów ze znanymi ludźmi na temat tej choroby. Mały fragment znajdziecie na s. 17. Raper Małpa opowiada w nim, jak strasznie depresja go sponiewierała. Ludzi, którzy cierpią w podobny sposób, jest wokół nas pełno. Tylko czasem nie zdajemy sobie sprawy, co się z nimi dzieje.

Zachęcam do uzbrojenia się w wiedzę na temat depresji. Dzięki niej może pomóc komuś, a może nawet sobie. Dowiecie się, jak się z czasem bronić. To bardzo ważne w tym szalonym świecie. I nie bójcie się specjalistów. Oni na pewno nie potraktują Was jak wariatów.

Miasto odcięte od ciepła

CHRZANÓW.

Kaloryfery przestały grzać w poniedziałek po południu. Awaria sieci ciepłowniczej trwała przez całą noc i następny dzień.

Ogrzewanie nie działało jeszcze we wtorek w szkołach i przedszkolach na os. Niepodległości w Chrzanowie.

Jak podaje Veolia Południe, awaria wystąpiła na sieci kanałowej pod drogą na Trzebińskiej w Chrzanowie.

Spółka potwierdza, że w budynkach przy Niepodległości i Wyszyńskiego w Chrzanowie we wtorek

nie działało ogrzewanie i nie było ciepłej wody. W Szkole Podstawowej nr 10 oraz II Liceum Ogólnokształcącym kaloryfery były zimne. Także w Przedszkolu Samorządowym nr 4 oraz Niepublicznym Przedszkolu im. W. Disneya w Chrzanowie. W tym ostatnim zajęcia zostały odwołane.

Jak podaje Beata Drabiec z wydziału edukacji urzędu miejskiego w Chrzanowie, w takich sytuacjach rodzice są proszeni - w przypadku przedszkolaków - o pozostawienie dzieci w domach, jeśli jest to możliwe, lub cieplejszy ubiór. Urzędnicy nie dostali we wtorek rano zgłoszeń od dyrektorów placówek

edukacyjnych z terenu gminy o problemach związanych z odbyciem lekcji i opieki nad dziećmi i młodzieżą.

Jak informowała Barbara Deda z Veolia Południe, pracownicy spółki we wtorek nadal usuwali w Chrzanowie awarię sieci ciepłowniczej wysokich parametrów, do której doszło 21 listopada.

- W pozostałych częściach miasta ciepło jest dostarczane. Prace wymagały szczególnej uwagi, gdyż były prowadzone pod drogą krajową - zaznaczała Barbara Deda.

We wtorek występowały zakłócenia w dostawach w całym systemie ciepłowniczym.

Natalia Feluś

Widok na osiedle Północ w Chrzanowie

Pobili mężczyznę, wpadli po próbie ucieczki

LIBIAŻ. Mężczyzna biegający z kijem bejsbolowym, pościg za samochodem, zatrzymanie poszukiwanej kobiety i znalezienie narkotyków. Wszystko wydarzyło się podczas jednej interwencji.

W czwartek, 17 listopada, tuż przed godziną 14, na numer alarmowy wpłynęło zgłoszenie, że na Kopernika w Libiążu mężczyzna z kijem bejsbolowym w ręku biegł za innym, chcąc go pobić, a potem wsiadł do opla.

Na miejsce natychmiast udali się libiąscy funkcjonariusze, którzy wjeżdżając w Kopernika, zauważyli opisany samochód.

- Policjanci chcieli zatrzymać go do kontroli, włączając w radiowozie sygnały świetlne i dźwiękowe. Kierujący pojazdem nie dostosował się jednak do poleceń, gwałtownie przyspieszył jadąc w kierunku Oświęcimskiej. Uciekając, kierowca opla nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu prawidłowo jadącemu seato wi i spowodował kolizję z tym pojazdem, po czym kontynuował ucieczkę. Policjanci za blokowali jednak opla, uniemożliwiając dalszą jazdę - relacjonuje Iwona Szelichiewicz, rzeczniczka chrzanowskiej policji.

W samochodzie znajdowało się dwóch mężczyzn w wieku 37 i 31 lat. Zatrzymano ich za udział w pobiciu. W samochodzie były także dwie kobiety. Po sprawdzeniu w policyj-

nej bazie danych okazało się, że jedna z nich, 25-latką, jest poszukiwana do odbycia wcześniej zasądzonej kary pozbawienia wolności. Została doprowadzona do zakładu karnego.

Funkcjonariusze przeszukali miejsce zamieszkania zatrzymanych mężczyzn. U 31-latką policjanci znaleźli narkotyki.

- Za przestępstwa, których dopuścili się podejrzani, odpowiedzą teraz przed sądem. Kodeks karny za pobicie przewiduje karę do 3 lat pozbawienia wolności. Podobnie jak za posiadanie środków odurzających lub psychotropowych. Za niezatrzymanie się do kontroli drogowej grozi kara od 3 miesięcy do lat 5 pozbawienia wolności - mówi Iwona Szelichiewicz.

Michał Koryczan

Zatrzymanie jednego ze sprawców

TYDZIEŃ W SKRÓCIE

„TAK dla In Vitro”

W sobotę działacze Platformy Obywatelskiej zbierali podpisy pod obywatelskim projektem ustawy.

Chodzi o przywrócenie finansowania zabiegu in vitro przez polski rząd. Szacuje się, że w na niepełność choruje około 3 milionów osób w Polsce. Obywatelski projekt ustawy „TAK dla In Vitro” zakłada, że na realizację programu polityki zdrowotnej leczenia niepłodności corocznie zostaną przeznaczone pieniądze z budżetu państwa, będące do dyspozycji Ministra Zdrowia w wysokości nie niższej niż 500 mln zł.

Do końca stycznia jest czas na zebranie 100 000 podpisów pod projektem ustawy.

Złoto w igrzyskach szkolnych w koszykówce

Szkoła Podstawowa nr 1 w Chrzanowie odnotowała historyczny sukces. Pierwszy raz uczniowie zdobyli złoto w rozgrywkach

koszykówki chłopców 3x3 w wojewódzkim finale Małopolskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej.

Julka promuje Małopolskę

„Poznać zdolnych Małopolan” - cykl filmów o utalentowanej młodzieży z naszego województwa przygotowało Kuratorium Oświaty w Krakowie. Wśród nich Julka Cebula z Piły Kościeleckiej - mistrzyni w golfie.

W zeszłym roku Julia została reprezentantką Polski w golfie. W tym roku zdobyła już dwa złote medale. Jeden na Mistrzostwach Klubowych Kobiet Polski oraz drugi na Mistrzostwach Klubowych Juniorów Polski. Julię trenuje Adrian Hubert z Anglii, zawodowy gracz.

Mury pną się do góry

Widać postęp prac budowlanych przy Lidlu na Południu w Chrzanowie. Dwa nowe sklepy: Pepco i Drogeria DM, a także

nowoczesna myjnia mają być gotowe na wiosnę. Całość ma być połączona przejściem pieszym z parkingiem Lidla. Wjazd dla aut będzie od strony ul. Harnes.

Szpital w Chrzanowie „Symbolem Nowoczesnej Opieki Medycznej 2022”

Takim tytułem została wyróżniona chrzanowska lecznica. W czwartek dyrekcja odebrała gratulacje i odznaczenie.

Tytuł przyznała redakcja „Monitora Biznesu”, dodatku do „Rzeczypospolitej” oraz „Monitora Rynkowego”, a także dodatku do „Dziennika Gazety Prawnej”.

Odznaczeniem nagradzane są firmy, samorządy, uczelnie, instytuty PAN, spółki komunalne i inne liczące się podmioty, które w swojej branży funkcjonują najlepiej, znacząco przyczyniają się do rozwoju Polski, a ich funkcjonowanie staje się wzorem do naśladowania.

ogłoszenie

SPRZEDAŻ - WYNAJEM

ESSA
NIERUCHOMOŚCI

CHRZANÓW: magazyn 1000 lub 2200 m² z projektem rozbudowy

- MAGAZYN
- POSADZKA
NIEPYLNIA
- BIURA
- SOCJAL

- PARKINGI
- PLAC NA TIR
- 4 RAMPY
- DO A4 2 KM

530 200 233

www.essanieruchomosci.pl

PROSTO Z KOMENDY

Instruktor z promilami

Na Zatorskiej w Oświęcimiu mundurowi zatrzymali do kontroli samochód nauki jazdy. Hyundaiem kierowała 18-letnia mieszkanka powiatu chrzanowskiego. Obok siedział 60-letni instruktor.

Nastolatka została poddana badaniu stanu trzeźwości, które nie wykazało alkoholu. Następnie badaniu został poddany instruktor nauki jazdy. Wykazało 0,46 promila alkoholu.

Zgodnie z prawem, w przypadku prowadzonej lekcji nauki jazdy instruktor traktowany jest jak kierowca, ponieważ kursant nie ma uprawnień do kierowania.

Policjanci przerwali kurs. Zatrzymali instruktora i kierowcę. 60-latek będzie odpowiedzialny za wykroczenie i kierowanie pojazdem mechanicznym po użyciu alkoholu. Instruktorowi grozi kara grzywny, ograniczenia wolności, a nawet kara aresztu. Zdecyduje o tym sąd.

Zderzenie na rondzie

Kierująca citroenem 41-letnia kobieta, jadąc ul. Oświęcimską w Libiążu w kierunku Chrzanowa, na rondzie nie ustąpiła pierwszeństwa.

Doszło do zderzenia. 17-letni kierowca motocykla doznał obrażeń ciała. Na miejsce dotarła straż pożarna i pogotowie. Motocyklistę przetransportowano do szpitala. Kierowcy byli trzeźwi.

(MK)

Gdy tylko kamery w Chrzanowie i Trzebini zarejestrują wyczyny wandal, w mediach społecznościowych szybko pojawia się ultimatum: albo naprawisz szkodę, albo składamy na policji wniosek o ściganie. To działa!

Trzebinia, ośrodek rekreacyjny Balaton. Odwiedzają go dwie młode kobiety. Jedna z nich nagle sięga po kamień i rozbija nim szybę przy podwieszanych basenach. Zapewne myśli, że ten akt wandalizmu ujdzie jej bezkarnie. Nie spodziewa się, że już wkrótce na oficjalnym profilu gminy Trzebinia na FB pojawi się komunikat, a właściwie – ultimatum.

LEKCJA NA PRZYSZŁOŚĆ

Kobieta ma do wyboru - albo zgłosi się do urzędu miasta i zapłaci za naprawę szkody, albo sprawą zajmie się policja.

Kamera dokładnie zarejestrowała moment uszkodzenia szyby. Dobrze widać twarz sprawczyni.

„Chcemy dać szansę osobie, która rozbija szybę, zanim zgłosimy sprawę na policję. Zgłoszenie się do Urzędu Miasta usprawni proces sfinansowania naprawy uszkodzonego elementu i będzie lekcją na przyszłość. Pozwoli też uniknąć wzywania na policję świadków zdarzenia - w tym koleżanki, która obserwowała rozbicie szyby” – tak brzmiał wpis na facebookowym fanpage'u gminy. Ultimatum podziałało. Sprawczyni zgłosiła się

do urzędu. Szkoła została naprawiona.

To nie pierwszy przykład, gdy gmina Trzebinia stawia ultimatum wandalom. Dwa lata temu grupa mężczyzn w maskach postanowiła „ozdobić” szyby przy podwieszanych basenach bieżni. Wandalom myśleli, że im się upieczą. Nie wzięli pod uwagę, że kamery monitoringu obserwują nie tylko kąpielisko, lecz także drogi dojazdowe do niego.

- Nie powinno być problemów z identyfikacją wandal - ogłosił burmistrz Trzebini Jarosław Okoczek w mediach społecznościowych, składając ultimatum.

Dał wandalom tydzień na usunięcie malunków. Napisy zniknęły.

MIEJSKI MONITORING W AKCJI

Tę samą metodę stosują władze Chrzanowa. Przekonał się o tym wandal, który w zeszłym roku zniszczył kamerę w przejściu podziemnym przy Zielonej w Chrzanowie. Na filmie z monitoringu widać grupę nastolatków w rejonie przejścia. W pewnym momencie jeden z młodych mężczyzn wyrwa z sufitu kamerę. Wkrótce w sieci pojawiło się ultimatum od burmistrza Chrzanowa wraz z przypomnieniem, że za zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy sprawcy grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Na jego efekty nie przyszło długo czekać. Po niedługim czasie na FB burmistrz Robert Maciaszek zamieścił informację: „W związku z faktem, że dzisiaj oboje zgłosili się do mnie sprawca zdarzenia, który przeprosił za swoje zachowanie, wyraził skru-

Nagranie z miejskiego monitoringu nad Balatonem w Trzebini. Widać panią, która zniszczyła znajdujące się obok szyby

chę i zadeklarował gotowość naprawienia szkody, postanowiłem zdjąć nagranie z profilu i nie zawiadamiać o zdarzeniu policji”.

Wandalę jego czyn kosztował kilka tysięcy złotych.

Ostatnio znów jeden z nastolatków popisywał się przed kolegami w przejściu podziemnym na Zielonej. Kamery co prawda nie zniszczył, ale uszkodził kable. Wpis burmistrza na FB o zamiarze skierowania sprawy na policję wywołał ekspresowy odzew. Sprawca zareagował dosłownie po kwadransie, pisząc do burmistrza na komunikatorze.

Robert Maciaszek czterokrotnie postawił takie ultimatum sprawcom zniszczeń. Za każdym razem podziałało.

- Ta metoda jest skuteczna - mówi burmistrz

POZDRAWIAMY ZŁODZIEJKĘ

Wstydu najadła się też kobieta, której spodobały się kwiatki przed Urzędem Miejskim przy al. Henryka w Chrzanowie.

W czerwcu buszowała w gminnych rabatach, a potem przeczytała na Facebooku ultimatum.

„Pozdrawiamy Panią Złodziejkę, która ukradła nam kwiatki z rabaty przed Urzędem Miejskim. Mamy dla Pani pamiątkowy film z tej tajnej operacji, którym chętnie podzielimy się z policją. Liczymy, że Pani do nas wróci i zasadzi z powrotem to, co ukradła”.

Post tej treści wraz z filmikiem z kradzieży zamieszczony na oficjalnym profilu facebookowym burmistrza został udostępniony ponad 200 razy i zebrał 174 komentarzy. Większość popierała działanie burmistrza i potępiła złodziejkę. Niektórzy nawet domagali się pokazania jej twarzy, celowo zamazanej przed upublicznieniem w internecie. Metoda znów zadziałała. Wystarczyło kilka dni, by kwiatki wróciły na swoje miejsce.

ZERO TOLERANCJI DLA WANDALIZMU

Władze gmin zapewne na-

dal będą stosować tę metodę w walce z wandalami. Głównie dlatego, że po skutecznym ultimatum wymierzonym w wandal, unikają kosztów naprawy szkody i konieczności uruchamiania procedury zmierzającej do ustalenia i ukarania sprawców przez policję. Zapewne biorą też pod uwagę fakt, że te działania zdobyły duże poparcie wśród mieszkańców. Widać to choćby w licznych komentarzach pod postami na ten temat. Zwłaszcza, gdy takie gminne ultimatum okraszone jest nośnym hasłem „Zero tolerancji dla wandalizmu”.

Na pomoc miejskiemu monitoringowi przychodzi też fotopułapki. W Chrzanowie już kilkanaście razy udało się namierzyć ludzi wyrzucających śmieci do lasu. W jednym przypadku pracowników firmy, którzy odpady wyrzucali w nielegalny sposób, zatrzymano na gorącym uczynku.

Agnieszka Filipowicz

„Można odejść na zawsze, by stale być blisko.”
Ks. Jan Twardowski

Odeszła od nas wspiana Koleżanka
mgr Teresa Rebs-Mańkowska

Na zawsze zostaniesz w naszych sercach Tereniu.

Serdeczne wyrazy współczucia dla córki, syna i rodziny składają koleżanki z „Ekonomika”

Panu Mariuszowi Brzózce
Radnemu Rady Miasta Trzebini
z głębi serca płynące wyrazy współczucia po stracie

TATY
składa

Jarosław Okoczek
Burmistrz Miasta Trzebini

Panu Mariuszowi Brzózce
Radnemu Rady Miasta Trzebini
wyrazy współczucia oraz kondolencje dla Rodziny z powodu śmierci

TATY

w imieniu trzebińskich radnych składa
Waldemar Wszółek
Przewodniczący Rady Miasta Trzebini

Mariuszowi Brzózce i Jego Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia i słowa wsparcia z powodu śmierci

OJCA

składają koleżanki i koledzy z Rady Osiedla Widokowe w Trzebini

ogłoszenie

- ♦ Całodobowy przewóz osób zmarłych na terenie całego kraju
- ♦ Własna chłodnia
- ♦ Własna sala pożegnań
- ♦ Własna pracownia florystyczna
- ♦ Kremacja
- ♦ Pośrednictwo w formalnościach związanych z zasiłkiem pogrzebowym
- ♦ Pełna i profesjonalna obsługa pogrzebów

DOM POGREBOWY
Styks
R. TARNOWSKI
M. MAJER
Chrzanów, ul. Szpitalna 68
tel. 32 624 03 95,
32 624 03 96, 604 421 928,
600 465 773
www.stykschrzanow.pl
CZYNNE CAŁODOBOWO

FIRMA POGREBOWA

MARIA
www.pogrzebowe-maria.pl

Działalność kompleksowa, konkurencyjna i bezgotówkowa od 1990 r.

Bezpłatna chłodnia i kaplica do pożegnań.

Każdy przypadek śmierci załatwiamy indywidualnie i odpowiednio do potrzeb.

Chrzanów, ul. Szpitalna 33 tel. 32 623 52 24, 668 214 606

Usługi Pogrzebowe i Grabarskie „BRATEK” Tomasz Brzóska

Firma założona w 1991 roku przez Halinę i Jana Brzóska

WIEŃCE, KREMACJA
WŁASNA CHŁODNIA
ZAŁATWIENIE SPRAW ZUS

tel. 32 212 12 86, kom. 660 133 902
ul. Olkusa 62
32-543 Myślachowice

Solidarnie zgaszą światło na ulicach

Burmistrzowie Alwerni, Chrzanowa, Libiąża i Trzebini oraz wójt Babic planują od 1 grudnia wyłączyć latarnie przy drogach. Ciemność na ulicach ma panować od północy do godz. 4.30. W Alwerni i Chrzanowie pół godziny krócej.

Główny powód to konieczność oszczędzania, zarówno na zużyciu energii elektrycznej jak i na rachunkach za nią.

Cała administracja rządowa i samorządowa zostały ustawowo zobowiązana do zmniejszenia zużycia prądu o 10 proc. w stosunku do średniej z lat wcześniejszych. Podstawą do porównania ma być średnie zużycie z lat 2018-2019, jednak w 2023 r. musimy zmniejszyć zużycie o 10 procent w stosunku do roku 2022.

Kto tego obowiązku nie wykona, może być ukarany finansowo. Szefowi instytucji, w przypadku gminy burmistrzowi, grozi kara do 20 tys. zł. Ostatecznie burmistrzowie

Od grudnia ścieżki i drogi w powiecie chrzanowskim będą oświetlone tylko do północy. Potem lampy zgasną.

i wójt z powiatu chrzanowskiego ustalili wspólne stanowisko w sprawie gaszenia ulicznych lamp, choć wcześniej nie wszystkim podobało się to rozwiązanie.

„(...)Nie jest to łatwa decyzja i mamy świadomość, że może budzić społeczne obawy. Takie rozwiązanie od lat z powodzeniem stosuje jednak wiele gmin w Polsce, oszczędzając spore pieniądze. Poza tym, w tych godzinach nie działa komunikacja miejska na naszym terenie, a osoby podróżujące nocą przemieszczają się głównie samochodami, którymi mogą dotrzeć bezpośrednio do miejsca zamieszkania. Niestety, z przyczyn technicznych nie ma możliwości, by wyłączyć lampy tylko na niektórych ulicach, a zo-

stawić oświetlone główne ciągi komunikacyjne (...)” - uzasadniają we wspólnym oświadczeniu gospodarze gmin.

W gminach: Babice, Libiąż i Trzebinia lampy będą wyłączone od 24.00 do 4.30, w gminach: Alwernia i Chrzanów od 24.00 do 4.00.

Zmiany zostaną wprowadzone od 1 grudnia. Prawdopodobnie nie uda się tego zrobić na trzy-cztery we wszystkich gminach, bo Tauron potrzebuje czasu na zmianę ustawień zegarów sterujących oświetleniem ulicznym.

„To trudna, ale przemyślana decyzja, poprzedzona wieloma analizami. Prosimy Was o zrozumienie” - apelują burmistrzowie i wójt.

Grazyňa Kaim

Poradnia leczenia bólu powstanie w szpitalu

CHRZANÓW. Plany dyrekcji są takie, żeby uruchomić ją od stycznia przyszłego roku. W zakresie leczenia specjalistycznego wiele się zmieniło, choć nie zniknęły kolejk.

W kwietniu tego roku uruchomiono w chrzanowskim szpitalu poradnię zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży z powiatu chrzanowskiego. Dedykowana jest pacjentom od 6. do 18. roku życia. Zaczęła działać w związku z rosnącymi potrzebami diagnostyki i leczenia psychiatrycznego.

W lipcu otwarto oddział opieki paliatywnej. Wyposażony jest w specjalistyczny sprzęt niezbędny do opieki i pielęgnacji pacjentów wymagających leczenia paliatywnego. Znajduje się tam 15 łóżek, ale planowane jest jego powiększenie. Szpital ma na nie podpisany kontrakt z NFZ.

Są tam leczeni pacjenci z nieuleczalnymi, postępującymi i ograniczającymi życie chorobami nowotworowymi i nienowotworowymi. Skiero-

W chrzanowskim szpitalu uruchomiona będzie nowa poradnia

wanie do oddziału może wystawić każdy lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, a przyjęcia realizowane będą w sposób planowy. Jest zlokalizowany w pawilonie A na II piętrze, w lewym skrzydle.

Teraz w planach uruchomienie jest poradni leczenia bólu, gdzie zespół specja-

listów zajmuje się zapewnieniem opieki chorym cierpiącym z powodu bólu różnego pochodzenia. Poradnia ma zacząć działać w styczniu 2023 r.

Szpital zabiega równocześnie o uruchomienie poradni angiologicznej - leczenia chorób naczyń.

Ewa Solak

Dostał „Symbol Nowoczesnej Opieki Medycznej 2022”

CHRZANÓW. Takim tytułem został wyróżniony szpital. Dyrekcja odebrała gratulacje i odznaczenie.

Tytuł przyznała redakcja „Monitora Biznesu”, dodatku do „Rzeczypospolitej” oraz „Monitora Rynkowego”, a także dodatku do „Dziennika Gazety Prawnej”.

Odznaczeniem nagradzane są firmy, samorządy, uczelnie, instytuty PAN, spółki komunalne i inne liczące się podmioty, które w swojej branży funkcjonują najlepiej, znacząco przyczyniają się do rozwoju Polski, a ich funkcjonowanie staje się wzorem do naśladowania.

Gala wieńcząca tegoroczną edycję programu Symbol 2022 odbyła się w czwartek w Katowicach. Uczestniczyli w niej starosta chrzanowski Andrzej Uryga, dyrektor szpitala Artur Baranowski i Edward Cieciani, główny księgowy chrzanowskiej lecznicy.

Starosta chrzanowski Andrzej Uryga, dyrektor szpitala Artur Baranowski i Edward Cieciani, główny księgowy chrzanowskiej lecznicy podczas gali

(E)

ogłoszenie

LOTERIA NA MAX'A

Zrób zakupy
za minimum 50zł

Zarejestruj paragon

Wygraj nagrodę

7-26 LISTOPADA
SUMA NAGRÓD 18 000 ZŁ

MAX
centrum handlowe

CHRZANÓW, UL. TRZEBIŃSKA 40
Szczegóły oraz regulamin loterii na www.chmax.pl

Partnerzy:

50 style

RTV EURO AGD
euro.com.pl

K R Ó T K O

CHRZANÓW

Pieniądze, które poszły w kanał

280 tys. zł kosztowała do tej pory rewitalizacja akwenu w dawnym kamieniołomie przy Fabrycznej w Chrzanowie.

Woda w tym miejscu pojawiła się na nowo w 2017 r. Stało się to cztery lata po zaprzestaniu przez Wodociągi Chrzanowskie eksploatacji ujęcia wody pitnej z szybu Józef na terenie dawnej kopalni Matylda na Kątach.

Przy chrzanowskim „Morskim Oku”, bo tak kiedyś nazywano zalany kamieniołom, znajduje się Szkoła Podstawowa nr 5. Nie została postawiona na litej skale, ale na hałdzie usypanej z materiałów wydobywanych w kamieniołomie. To zwiększa ryzyko podmakania jej fundamentów. Dlatego burmistrz Robert Maciaszek, po konsultacjach z fachowcami, zdecydował się na budowę kanału o długości ok. 150 metrów, odprowadzającego ewentualny nadmiar wody z akwenu do pobliskiej rzeki Chechło.

Te prace zostały już zakończone. Wiceburmistrz Jolanta Zubik informuje, że kosztowały 280 tys. zł (188 tys. zł – roboty budowlane, 80 tys. zł – projekt, 6 tys. zł – nadzór autorski, 5,5 tys. zł – nadzór inwestorski).

- W projekcie budżetu gminy na 2023 r. nie uwzględniono prac związanych z oczyszczeniem tego zalewiska z drzew. W miarę możliwości zadanie to zostanie ujęte w propozycjach do budżetu w kolejnych latach – mówi wiceburmistrz Zubik.

CHRZANÓW

Asfalt na Kwiatowej nadaje się do wymiany

O remont ul. Kwiatowej w Chrzanowie, zlokalizowanej w sąsiedztwie osiedla Trzebińska, wnioskuje radny Krzysztof Zubik.

Kwiatowa biegnie od ul. Sikorskiego, równoległe do nasypu kolejowego, w stronę autostrady A4.

- W wyniku remontowanej linii kolejowej oraz prac związanych z konserwacją autostrady, ulicą Kwiatową przejeżdżają samochody niejednokrotnie z nadmiernym ładunkiem, co doprowadziło do degradacji nawierzchni – mówi radny Krzysztof Zubik.

(ŁD)

ogłoszenie

KWIACIARNIA „OGRODNIK”

poleca:
- wiązanki okolicznościowe
- wieńce
- artykuły ogrodnicze
- nasiona
- środki ochrony roślin
- kwiaty balkonowe (w sezonie)
Barbara Gwizdała
Trzebinia
ul. Targowa 12 A
tel. 32-612 23 09
608 483 889

Moda na jarmarki z rękodziełem

Oryginalne wyroby rękodzielnicze świetnie sprawdzają się jako świąteczne prezenty. Coraz więcej osób tworzy rękodzieło i coraz więcej chce je kupować. Stąd niemal we wszystkich okolicznych gminach już teraz planowane są bożonarodzeniowe kiermasze.

Moda na plastikowe, do znużenia powtarzalne ozdoby świąteczne dawno minęła. Teraz każdy chce mieć na choince piękną, ręcznie robioną bombkę, fikuśną ozdobę z filcu czy piórek, wyszywanego krasnala lub miniaturową poduszkę z gwiazdkami. Potencjał twórczy jest ogromny i może go ograniczyć tylko wyobraźnia. Wiadac to na stoiskach z rękodziełem, od kilku lat organizowanych w ramach kiermaszów przed każdymi świętami. W tym roku już w połowie listopada pojawiały się ogłoszenia o planowanych imprezach.

PIERWSZA WYSTARTUJE BIBLIOTEKA

Chrzanowska biblioteka zachęca do wzięcia udziału w całonocnej imprezie. Będą dekoracje, stroiki i smakołyki, a wszystkim w ramach Festiwalu Pomocy i Integracji. Wielki kiermasz przedświąteczny zaplanowano już 3 grudnia, w godz. 10-15.

- Zapraszamy firmy, wystawców, rękodzielników, koła gospodyń, fundacje, stowarzyszenia i prywatne osoby do wystawienia swoich produktów rękodzielniczych, związanych z tradycją świąt Bożego Narodzenia – zachęcają do uczestnictwa pracownicy biblioteki.

Każdy z uczestników będzie mieć możliwość rozłożenia stoiska. Zgłoszenia są przyjmowane w dziale promocji biblioteki pod nr tel. (32) 763 27 55, promocja@mbp.chrzanow.pl.

DRUGI BĘDZIE SKANSEN

W skansenie w Wygiełzowie Jarmark Bożonarodzeniowy planowany jest na 11 grudnia.

„Poszukujemy rękodzielników, artystów oraz wystawców gastronomicznych. Wszystkich, którzy chcieliby zaoferować świąteczne przysmaki, dekoracje wpisujące się w charakter Świąt Bożego Narodzenia” – zachęcają na FB organizatorzy.

Jak mówi Justyna Hudzik ze skansenu w Wygiełzowie, impreza odbędzie się na tzw. małym Ryneczku, gdzie

Podczas ubiegłorocznego jarmarku w Krzeszowicach

w godz. 12-17 stanie maksymalnie 30 wystawców.

- Przewidujemy również inne atrakcje, np. koncert kolęd i pastorałek, a także warsztaty tworzenia świątecznych ozdób – wylicza Justyna Hudzik.

Osoby zainteresowane sprzedażą ozdób czy smakołyków, jakie mogą się przydać na święta, do 4 grudnia mogą pisać na adres: promocja@mnpe.pl.

W skansenie opłaty nie będą pobierane za stoisko. Prawdopodobnie również wejście na teren obiektu w czasie imprezy będzie bezpłatne.

W KRZESZOWICACH Z OPLATĄ

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach również zaprasza artystów i twórców ludowych do udziału w Świątecznym Jarmarku Tradycji i Rękodzieła.

Impreza odbędzie się 18 grudnia, ale rezerwacja stoisk już się rozpoczęła. Koszt wynajmu stoiska (drewniany stragan lub namiot) to 100 zł.

Szkoły, organizacje pozarządowe i koła gospodyń z gminy Krzeszowice mogą liczyć na cenę promocyjną - 20 zł. Formularze zgłoszeniowe na www.ckiskrzeszowice.pl.

Jak zapowiadają organizatorzy, w tym dniu na krzeszowski rynek nie zabraknie przedświątecznych koncertów zespołów działających w CKiS oraz zaproszonych gości.

W BALINIE POD GRZYBKIEM

Ubiegłoroczna impreza

Ubiegłoroczny kiermasz świąteczny w Balinie

za przedświąteczną cieszyła się tak dużym zainteresowaniem, że aktywne mieszkańcy Balina już teraz zaczęły zbierać zapisy od wystawców chcących uczestniczyć w tegorocznej edycji kiermaszu pod „Grzybkiem”. Karolina Bachowska i Marta Głogowska robią przygotowania.

Mieszkańcy już w ubiegłym roku udowodnili, że wśród nich jest mnóstwo uzdolnionych artystycznie osób, zajmujących się rękodziełem.

- Imprezę z ich udziałem planujemy zorganizować 18 grudnia. Zapraszamy chętnych do udziału - zapowiada

Marta Głogowska.

Podczas jarmarku wystawcy będą sprzedawać wykonane własnoręcznie ozdoby świąteczne, ceramikę, lokalne wyroby spożywcze, miód, naturalne kosmetyki itp.

Organizatorzy przewidzieli też licytację charytatywną, ciepły poczęstunek, wspólne śpiewanie kolęd i atrakcje dla dzieci.

Osoby chętne do sprzedaży rękodzieła mogą się zgłaszać do Karoliny Bachowskiej lub Marty Głogowskiej, pisząc przez messenger lub dzwoniąc pod nr tel. 788 761 570.

Do wzięcia udziału w kiermaszu zaprasza też Trzebińskie Centrum Kultury.

Impreza potrwa trzy dni i zacznie się 16 grudnia. Opłata za stoisko na Rynku wyniesie 150 zł za dzień. Stragany są wyposażone są w oświetlenie i dostęp do prądu.

Kontakt w celu uzgodnienia szczegółów - Trzebińskie Centrum Kultury - 32 61 21 497 w. 38

To pewnie nie jedyne imprezy, jakie organizowane będą przed Bożym Narodzeniem. O kolejnych będziemy informować.

Ewa Solak

Umowy zerwane, ulice rozkopane

KRZESZOWICE.
Powiat krakowski
wypowiedział
umowę na remont
Grunwaldzkiej,
Ogrodowej
i Daszyńskiego.
Rozwiązuje również
kontrakt na budowę
drogi do Miękini.

Centrum Krzeszowic jest rozkopane i nie wiadomo, jak długo to potrwa. W niektórych miejscach ciężko przejść. Ulice są przejezdne, ale po wybojach widać, że do końca tych inwestycji jeszcze daleko.

PIESI DEPTAJĄ TRAWĘ

Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego wypowiedział umowę wykonawcy remontu trzech głównych ulic w Krzeszowicach: Grunwaldzkiej, Ogrodowej i Daszyńskiego. To zadanie powiatu krakowskiego przy współpracy z gminą Krzeszowice. Inwestycja ma kosztować 8,5 mln zł.

Powodem zerwania umowy przez ZDPK były opóźnienia robót i ich niesatysfakcjonująca jakość. Prace stanęły. W niektórych miejscach, np. na Daszyńskiego, rozkopany jest

chodnik, a piesi muszą chodzić ścieżką wydeptaną w trawie.

WYKONAWCA NIE ODDAŁ PLACU BUDOWY

W październiku zakończono prace inwentaryzacyjne. Wyszczególniono usterki oraz wady zrealizowanych robót i oszacowano ich wartość.

- W ostatniej dekadzie października Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego wystąpił do wykonawcy robót z propozycją przejęcia placu budowy oraz rozliczenia finansowego, przedstawiając opracowane dokumenty inwentaryzacyjne. Wykonawca nie zaakceptował jednak propozycji rozliczenia i przekazania placu budowy. To umożliwiło by dalszą kontynuację remontu ulic – wyjaśnia Krzysztof Kamiński, rzecznik prasowy starostwa krakowskiego.

ZDPK liczy, że do końca listopada plac budowy będzie przejęty. Zamierza ogłosić kolejny przetarg na dokończenie remontu ulic.

GIGANTYCZNE OPÓŹNIENIE

Jednocześnie toczą się procedury związane z rozwiązaniem kontraktu na przebudowę drogi prowadzącej do stre-

Ulica Daszyńskiego w Krzeszowicach

fy aktywności gospodarczej w Miękini. Pierwotnie zaplanowany termin zakończenia prac upływa w listopadzie tego roku.

- Wielkość opóźnienia realizacji tego zadania jest tak duża, że nie ma możliwości całkowitego ukończenia zaplanowanego zakresu prac nawet do końca roku 2023. Z tego też powo-

du po kilkukrotnych próbach negocjacji z wykonawcą zadania podjęto decyzję o odstąpieniu od zawartej umowy – tłumaczy Krzysztof Kamiński.

STRATY MAJĄ BYĆ ROZLICZONE

Problemem są nie tylko wstrzymane roboty na drogach, ale także utrzymanie do-

finansowań zewnętrznych dla obydwu inwestycji.

Jak mówi Krzysztof Kamiński, podsumowanie kosztów realizacji możliwe będzie po definitywnym zakończeniu współpracy z dotychczasowym wykonawcą. Straty wynikające z tytułu nieterminowych oraz nienależycie wykonanych kontraktów uwzględ-

nione będą w rozliczeniu finansowym.

Firma Transit przesłała pismo do redakcji. Jej zarząd uważa, że umowa została wypowiedziana nieskutecznie, bo z naruszeniem prawa. Prosił również mieszkańców za niedogodności związane z prowadzonymi robotami.

Ewa Solak

Kampania informacyjna

DBAJ O ZDROWIE

PO MĘSKU

Wielu mężczyzn w średnim i starszym wieku lekceważy badania profilaktyczne, co często kończy się zbyt późno wykrytym nowotworem prostaty lub jądra. Żle pojmowany wstyd przed sprawdzeniem u specjalistów, czy wszystkie organy dobrze funkcjonują, nie ma nic wspólnego z prawdziwą męskością. Po prostu odpowiedzialności za siebie powinno składać mężczyźni do korzystania z bezpłatnych i ogólnodostępnych badań.

Prostata inaczej nazywana sterczem lub gruczołem krokowym to ważny narząd w układzie moczowo-płciowym mężczyzny. Odpowiada m.in. za produkcję płynu będącego nośnikiem plemników. W Polsce na raka prostaty zapada 16 tys. mężczyzn rocznie. To drugi – po raku płuca – nowotwór najczęściej występujący u mężczyzn. Rak prostaty odpowiada za 10 proc. zgonów nowotworowych wśród mężczyzn i prawie 20 proc. zachorowań na nowotwory złośliwe.

Ten rodzaj raka atakuje zwłaszcza panów po 60. roku życia, ale już wcześniej, po 40. roku życia warto systematycznie sprawdzać stan zdrowia. Im jesteś starszy, tym większe prawdopodobieństwo zachorowania: 60 procent chorych na raka prostaty ma powyżej 65 lat, zaś najwięcej chorych ma 70-80 lat.

Rak prostaty przez lata rozwija się w ukryciu i w początkowym stadium nie daje wyraźnych objawów. A kiedy wkracza w zaawansowaną fazę, trudno go zwalczyć, zaś sama terapia staje się dość uciążliwa dla pacjenta.

W Polsce śmiertelność wskutek raka prostaty rośnie i wynosi 5,5 tys. rocznie, a w Europie spada. Przyczyną jest zbyt późna diagnoza i niechęć polskich mężczyzn do profilaktycznych badań prostaty.

ZACZYNIJ OD WIZYTY U UROLOGA

Każdy mężczyzna przynajmniej raz w roku powinien udać się do urologa na badania kontrolne. Podczas wizyty lekarz określa stan zdrowia pacjenta, ewentualnie zleca dodatkowe badania. Najlepszym i zupełnie nieuciążliwym badaniem jest wykonywany w laboratorium test krwi na obecność PSA (ang. Prostate Specific Antigen), czyli markera przerostu prostaty.

To badanie jest niezastąpione w diagnostyce, leczeniu i monitorowaniu przerostu i raka prostaty, dlatego powinno się je wykonywać co roku. Podwyższony poziom PSA to pierwszy niepokojący sygnał, ale nie musi od razu oznaczać raka. Wynik może sygnalizować

wać np. zapalenie prostaty albo pęcherza moczowego. Dalsze badania diagnostyczne zleca już urolog, choćby po to, by wykluczyć podejrzenie raka.

Obecnie jest wiele skutecznych terapii leczenia raka prostaty, które nie wpływają negatywnie na aktywność seksualną mężczyzn. Najważniejsza jednak pozostaje profilaktyka i wczesna diagnoza.

SAMOBADANIE JĄDER

O ile rak prostaty dotyczy najczęściej starszych panów, to młodych dotyczy rak jądra. Jest diagnozowany najczęściej między 20. a 39. rokiem życia u około tysiąca Polaków rocznie. Jego wykrycie nie powinno wywoływać paniki, bo ten rak jest niemal całkowicie uleczalny.

Młodzi mężczyźni muszą systematycznie prowadzić samokontrolę jąder sprawdzając palcami, najlepiej w ciepłej kąpiel, czy w jednym z nich nie znajduje się jakiś wyczuwalny guz albo ziarnista struktura. Wykonując regularnie to badanie, łatwo zapamiętać, jak wygląda struktura zdrowego narządu i wyczuć, gdyby nagle wystąpiły jakieś zmiany. W przypadku niepokojącej zmiany, trzeba się koniecznie zgłosić do urologa i na badanie USG.

MĘSKIE GRANIE

Waldek zachorował na raka jądra, kiedy miał 35 lat. Diagnozę usłyszał przypadkiem, kiedy trafił do urologa z jakąś infekcją dróg moczowych. Całą noc nie mógł zasnąć, bo musiał szybko zdecydować się na zabieg, którego zwyczajnie się bał. Wtedy żona mu powiedziała, że trzeba mieć jaja, żeby podjąć walkę z rakiem i wygrać życie. Miała rację. Przy pomocy świetnych lekarzy ze szpitala powiatowego Waldek bardzo szybko uporał się z chorobą. Wrócił do pracy i do zajęć w klubie sportowym, gdzie trenuje młodych piłkarzy. W drużynie grają też dwaj jego synowie. Warto było pokonać raka i żyć, by cieszyć się ich sukcesami.

CO ROBIĆ, ŻEBY NIE ZACHOROWAĆ NA RAKA?

Gwarancji uniknięcia raka nie można nigdy uzyskać, ale niebezpieczeństwo jego pojawienia się znacznie się zmniejszy, gdy przestrzegamy poniższych zasad:

- 1/ nie palimy tytoniu w żadnej postaci,
- 2/ żadnych używek, zwłaszcza alkoholu,
- 3/ lekkostrawna dieta i kontrola masy ciała (BMI w normie),
- 4/ regularna aktywność fizyczna, zwłaszcza dla osób wykonujących siedzącą pracę,
- 5/ pamiętać – szczególnie starsi panowie – o corocznych badaniach profilaktycznych.

Chcesz wiedzieć więcej,
szukasz informacji na temat
bezpłatnych badań, wejdź na
www.planujdlugiezycie.pl
lub zadzwoń na bezpłatną
infolinię **800 190 590**.

Infolinia jest czynna 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu.

Ministerstwo
Zdrowia

PLANUJĘ DŁUGIE ŻYCIE

Kampania społeczna „Planuj długie życie” realizowana w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030, finansowana ze środków Ministra Zdrowia.

K R Ó T K O

TRZEBINIA

Szykują podwyżkę podatków

O ponad 17 procent mogą wzrosnąć podatki gminne. Trzebińscy radni będą głosować w tej sprawie na najbliższej sesji 24 listopada. Powód - wysoka inflacja oraz rosnące koszty utrzymania. Jeśli podwyżka dojdzie do skutku, dochody gminy z tytułu podatków wzrosną o blisko 3,5 mln zł.

TRZEBINIA

Tablet za najlepsze zdjęcie

Urząd Miasta w Trzebini ogłosił start II edycji konkursu dla posiadaczy ważnej Karty Trzebińskiej. Mogą wygrać tablet, jeśli zrobią zdjęcie z Kartą w jednej z lokalizacji, w której ten plastikowy nosnik uprawnia do zniżki.

Zdjęcie lub zdjęcia (maksymalnie trzy sztuki od uczestnika) należy przesłać do Urzędu Miasta w Trzebini wraz z wypełnionym formularzem zgłoszeniowym do 10 grudnia.

Najbardziej kreatywne i oryginalne zdjęcie ma wygrać komisja konkursowa złożona z minimum 4 osób - w tym pracowników wydziału promocji i kultury oraz rzecznika prasowego.

Uroczyste wręczenie nagrody nastąpi podczas Wigilii na trzebińskim rynku 17 grudnia.

Konkurs ma zapewne za cel zachęcenie mieszkańców gminy do wyrabiania Karty Trzebińskiej, zwłaszcza że karta była jedną z obietnic wyborczych obecnego burmistrza w ramach tzw. „szóstki Okoczuca”. Weszła do obiegu w grudniu 2019 r. Zniżki za posiadanie karty obowiązują, poza gminnymi instytucjami takimi jak Trzebińskie Centrum Kultury czy Aqua Planet, jeszcze w kilku punktach gastronomicznych i usługowych. Ich lista znajduje się na stronie internetowej gminy.

Według danych z września tego roku, do programu dołączyło ok. 1800 osób.

(AF)

ogłoszenie

Trzebinia, ul. Targowa 10
32 611 04 86

Jesteśmy oszukiwani z każdej strony

Decydując się w 2018 r. na budowę krytego basenu za 34 mln zł, jasno sobie powiedzieliśmy, że w następnych latach wydatki na inwestycje będą okrojone. Nie wiedzieliśmy wtedy jednak, że w wyniku zmian w przepisach podatkowych, aż tak uszczuplone zostaną nasze dochody bieżące - mówi Jacek Latko, burmistrz Libiąża, analizując projekt budżetu gminy na 2023 r. w rozmowie Grażyną Kaim.

2008 to był dla Libiąża trudny rok, ale - co kilkakrotnie pan podkreślał - nie tak trudny jak ten, który przed nami.

Jedną ważną rzecz odróżnia tamtą sytuację od obecnej. Wtedy dochody gminy były stabilne i przewidywalne. Mogliśmy racjonalnie je prognozować. Wahania wynosiły kilka procent. Ponieważ samorządom zostały zmniejszone wpływy z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT, mamy otrzymywać wyrównanie ubytków, z tym że kompletnie nie wiadomo, jaka to będzie kwota. W tamtym roku Libiąż dostał 4,2 mln zł, w tym 2,9 mln zł. Proszę mi powiedzieć, ile dostaniemy w przyszłym?

Tendencja jest raczej wyraźna - na pewno mniej.

No właśnie. A gdzie jest jakiś algorytm przyznawania tych pieniędzy? Ta subwencja jest kompletnie nieprzewidywalna.

Gdy na początku tego miesiąca radni uchwalali stawki podatku od nieruchomości na 2023 r. i nie bardzo chcieli je podnosić, mówił pan, że to konieczne, bo brakuje pieniędzy na wydatki bieżące i jest problem z przygotowaniem projektu przyszłorocznego budżetu. Ostatecznie radni zgodzili się na wyższe stawki.

I przygotowaliśmy projekt budżetu, ale jest on bardzo trudny. Taki na styk, upychany kolanem.

Jaki procent budżetu pójdzie na inwestycje?
14 procent.

To satysfakcjonujący wskaźnik?

Jak na obecną sytuację finansową - tak.

W Babicach jest 32 procent.

Babice są nie do przebiccia... Tam jest ogromna sprzedaż terenów inwestycyjnych. Ale z wydatkami bieżącymi mają taki sam problem jak my.

A propos. Kiedyś wójt Babic mi powiedział, że może budować nowe drogi, bo ma na to pieniądze, ale już na remonty mu brakuje.

Bo remonty mogą być wykonywane z wydatków bieżących. To, z czym mamy obecnie do czynienia, to chora sytuacja. Jeśli nie będzie reformy finansów publicznych, to wiele samorządów będzie miało potężne problemy. Do szkół wciąż dokładamy, gdyż subwencja oświatowa od lat jest za niska. Teraz ograniczyli nam dochody z PIT-ów, a wyrównanie ubytków jest niewystarczające, nieprzewidywalne i uznaniowe. Jesteśmy oszukiwani z każdej strony...

Co by znacząco poprawiło tę sytuację?

Zwiększenie naszego udziału w PIT. To by załatwiło sprawę.

Czy jakieś zadania inwestycyjne planowane na przyszły rok są zagrożone?

- Raczej nie. Dwa, a właściwie trzy największe zadania są związane z otrzymanym przez gminę dofinansowaniem w ramach rządowego programu Polski Ład. To remonty 14 dróg (ich wykaz w ramce obok, przyp. red.) oraz modernizacja świetlicy w Kosówkach i świetlicy w Gromcu.

Gdyby nie Polski Ład, to nie byłoby 14-procentowego wskaźnika inwestycyjnego w gminie tylko...

Na pewno jednocyfrowy. Już tak bywało... Z tym, że decydując się w 2018 r. na budowę krytego basenu za 34 mln zł, jasno sobie powiedzieliśmy, że w następnych latach wydatki na inwestycje będą okrojone. Nie wiedzieliśmy wtedy jednak, że w wyniku zmian w przepisach podatkowych, aż tak uszczuplone zostaną nasze dochody bieżące, które można przecież przeznaczyć i na wydatki bieżące, i na inwestycje. Z drugiej strony, wiele ważnych inwestycji w gminie jest już wykonanych. Pomijam remonty dróg, bo potrzeby mieszkańców pod tym względem nigdy się nie skończą. Co do innych inwestycji to termomodernizacja budynków gminnych jest zrobiona. Główny ciąg komunikacyjny w mieście - od dworca kolejowego po kopalnię - gotowy; część rekreacyjna MORS przy ul. Piłsudskiego - wyremontowana, kryta pływalnia - wybudowana. W przyszłym roku zmodernizujemy świetlicę w Kosówkach i budynek domu ludowego w Gromcu. Naprawdę dużo udało się zrobić. To, czego brakuje, to fotowoltaika, pompy ciepła i magazyny energii. Dwukrotnie składaliśmy do Polskiego Ładu wnioski

dotyczący zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego gminy Libiąż poprzez budowę instalacji OZE dla obiektów użyteczności publicznej oraz montażu magazynów energii. Niestety nie otrzymaliśmy wsparcia. A szkoda, bo tego typu inwestycje są w dobie zmian klimatycznych i wysokich cen energii czy gazu bardzo pożądane. Moglibyśmy sporo zaoszczędzić na rachunkach, nie mówiąc już o korzyściach dla środowiska. Liczę, że pieniądze uda się pozyskać w ramach ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne) albo z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

A radni? Jakie widzą potrzeby? Miał pan niedawno ich przegląd w składanych przez nich wnioskach do budżetu.

Na realizację wszystkich potrzeb kilkadziesiąt milionów złotych. Wiele dotyczy drobnych spraw. Powracającym tematem jest rozbudowa przedszkola w Żarkach. Duża inwestycja szacowana na 6 mln zł albo i więcej. To ważne zadanie, ale są pilniejsze potrzeby, m.in. kanalizacja. Miasto jest skanalizowane w dziewięćdziesięciu paru procentach, Gromiec wcale, a w Żarkach jest tylko przepompownia. Z drugiej strony mieszkańcy nie mają wielkiego ciśnienia w tym temacie. Zresztą cały czas są problemy z przyłączaniem się kolejnych gospodarstw do istniejącej sieci.

Ile pieniędzy zamierza pan pozyskać do budżetu ze sprzedaży majątku?

2 miliony 150 tysięcy złotych. Chcę wystawić na sprzedaż działki wokół basenu. To bardzo atrakcyjne miejsce przeznaczone pod budownictwo wielorodzinne i działalność usługową. Pod inwestycje zaofiarujemy działki na Wałgaszu. Jest też sporo działek pod budownictwo mieszkaniowe. Współpracujemy z Krakowskim Parkiem Technologicznym, by wypromować tereny po upadowej. To 24 ha dla których w tym miesiącu radni uchwalili miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Nie jest to nasz teren, byłby SRK, ale zależy nam, by ściągnąć tu inwestora, stworzyć nowe miejsca pracy i pozyskać dodatkowe dochody dla gminy. Zaproponuję też radnym sprzedaż budynków po wygaszanym przedszkolu nr 4 oraz po libiąskim muzeum na os. Flagówka.

Co najgorszego mogłoby się wydarzyć dla budżetu gminy Libiąż?

Gdyby po raz kolejny zostały zmniejszone nasze udziały z PIT-ów i gdyby sprzedaż majątku szła opornie. Mielibyśmy duży problem.

Jacek Latko

PROJEKT BUDŻETU GMINY LIBIĄŻ NA 2023 ROK

Dochody: 99 554 606 zł

w tym

- dochody bieżące: 85 172 106 zł
- dochody majątkowe: 14 382 500 zł

Wydatki: 107 147 265 zł

w tym

- wydatki majątkowe: 15 160 430 zł (z czego 11 935 000 zł to pieniądze z Rządowego Programu Polski Ład)

WYDATKI INWESTYCYJNE (MAJĄTKOWE) PLANOWANE W 2023 ROKU

- Kompleksowa przebudowa dróg na terenie gminy Libiąż (dofinansowanie z programu Polski Ład) - 7 440 000 zł

Drogi planowane w ramach tego zadania do remontu w 2023 r:

Libiąż:

Łabędzia, Partyzantów, Górna, Liliowa, Owocowa, Rolna, Łokietka, Jagiełły, Jaskółcza

Żarki:

Fałata, Przasnyka, Trylogii

Gromiec:

Graniczna, Dragonów

- Dofinansowanie z programu Polski Ład na modernizację świetlicy w Kosówkach i świetlicy w Gromcu - 5 853 000 zł
- Zakup autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych - 354 240 zł
- Dotacja celowa dla Libiąskiego Centrum Kultury na stworzenie nowoczesnej pracowni artystycznej - 62 419 zł
- Modernizacja placu zabaw przy Zespole Szkół w Żarkach - 50 tys. zł
- Wpłata na rzecz Związku Komunalnego „Komunikacja Międzygminna” w Chrzanowie na budowę i modernizację przystanków - 200 323 zł
- Wpłata na rzecz Związku Międzygminnego Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna” w Chrzanowie na dofinansowanie budowy ujęcia wody w Czyżówce - 101 448 zł
- Wpłata na rzecz Związku Międzygminnego Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna” w Chrzanowie na dofinansowanie rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gmin: Chrzanów, Trzebinia i Libiąż - 99 000 zł
- Rezerwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne - 1 000 000 zł

Wyróżnieni za pracę dla ludzi

BABICE. Antonina Wiatrak przez 30 lat odbierała porody, pomagając przyjść na świat kolejnym pokoleniom mieszkańców. Jako jedna z sześciu osób została uhonorowana tytułem osoby zasłużonej dla gminy.

Wszystkie otrzymały symboliczne statuetki. Te wyjątkowe wyróżnienia dostały za pracę na rzecz lokalnej społeczności.

Do sali GOKiS Babice przybyły nie tylko osoby wyróżnione, ale także ich przyjaciele i najbliżsi.

Zabrakło dr Gerolda Ortnera, byłego Honorowego Konsula Rzeczypospolitej Polskiej w Grazu w Austrii, który otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gminy Babice.

Był orędownikiem nawiązania współpracy pomiędzy gminą Babice i gminą Pischelsdorf. Jednocześnie w sytuacjach kryzysowych przekazywał fundusze na

Wójt Babic Radosław Warzecha razem z osobami zasłużonymi dla gminy

różnego rodzaju cele społeczne w Babicach.

Nie było również Erwina Marterera, burmistrza partnerskiej gminy Pischelsdorf – wyróżnionego tytułem zasłużonego. W czasach wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej stał się ambasadorem budowania więzi w obszarze kultury, oświaty,

sportu i gospodarki pomiędzy dwoma gminami.

Oprócz zmarłego Edwarda Kopcia, przyszedli wszyscy zasłużeni mieszkający w gminie Babice.

Materiał wideo i zdjęcia możecie obejrzeć na przelom.pl.

Ewa Solak

Kim są zasłużeni?

Antonina Wiatrak – wieloletnia pielęgniarka i położna, pracująca krótko w Trzebini i Chrzanowie. Po trafieniu do Izby Porodowej w Babicach, spędziła tam około 30 lat, aż do jej zamknięcia.

Edward Kopeć – zmarły w 2020 r. Przyczynił się do rozwoju społeczno-gospodarczego Jankowic i całej gminy Babice.

Jan Halbina – mieszkaniec Rozkochowa, społecznik, aktywista, realizator wielu inicjatyw sportowych, wędkarskich oraz strażackich.

Józef Mucha – społecznik i inicjator wielu działań na rzecz lokalnej społeczności. Od 20 lat członek rady sołectwa Babice. Założyciel i prezes stowarzyszenia „Włosień”.

Zdzisław Bolek – sołtys Babic przez 20 lat. Był także radnym Rady Gminy Babice. Organizator wielu działań społecznych i kulturalnych dla sołectwa i gminy Babice.

Po milionie dla LO i KSW

TRZEBINIA-LIBIĄŻ. Pierwszy raz ministerstwo edukacji przyznało dofinansowanie dla szkół z powiatu chrzanowskiego, prowadzonych m.in. przez stowarzyszenia.

Stowarzyszenie Proobrono-Oświatowe Kadet, prowadzące Liceum Ogólnokształcące w Trzebini, dowiedziało się o programie ministerialnym „Inwestycje w oświatę” w sierpniu, przed rozpoczęciem roku szkolnego. Pierwszy raz o pieniądze rządowe mogły ubiegać się szkoły, które prowadzone są przez stowarzyszenia, osoby fizyczne czy fundacje. Pomoc obejmuje remonty szkół oraz dofinansowanie na sprzęt i wyposażenie.

W TRZEBINI WYMIANA OKIEN I DRZWI

Jak informuje Marek Kuchta, dyrektor LO w Trzebini, Stowarzyszenie Kadet złożyło wniosek o 1,8 mln zł. Został mu przyznany milion. Dyrektor ustalił z burmistrzem Trzebini, co trzeba zrobić w zakresie nowego budynku, który należy do gminy, a przez Stowarzyszenie jest dzierżawiony. Swo-

Marek Kuchta, dyrektor LO w Trzebini, przed budynkiem szkoły

je wsparcie okazał szkole także poseł Krzysztof Kozik.

- Zleciłem wykonanie kosztorysu przez biuro projektowe. Zaproponowałem zakres prac, dotyczący wymiany okien, części poszycia dachowego, rynien, wszystkich parapetów, głównych drzwi wejściowych i przejściowych, których jest osiem, a na końcu docieplenie budynku wraz z otynkowaniem - wylicza Marek Kuchta. - Będziemy musieli zweryfikować, z których prac zrezygnujemy, by wykonać te najbardziej potrzebne - zaznacza.

Prace mają być realizowane głównie w wakacje, kiedy w szkole nie będzie uczniów. Placówka na razie czeka na pieniądze. Na razie ma tylko informację o ich przyznaniu.

W LIBIĄŻU OCIEPLENIE BUDYNKU

W Szkole Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Libiążu również będzie remont. Za przyznaną przez ministra Przemysła Czarńka milion złotych dyrektorka placówki Anetta Szewczyk chce przede wszystkim przeprowadzić termomodernizację obiektu.

- Budynek szkoły jest z 1933 roku, wymaga więc ocieplenia, bo teraz ciepło ucieka nam na zewnątrz - wyjaśnia dyrektorka.

Szkoła złożyła wniosek o dofinansowanie z programu „Inwestycje w oświatę” w lipcu tego roku. Jak przyznaje dyrektorka, wymagał on dużego nakładu pracy. Tym bardziej cie-

szą przyznane placówce pieniądze.

- Obecnie czekamy na informację o warunkach realizacji prac. Jak tylko się pojawią, będziemy działać - zapowiada Anetta Szewczyk.

STO MILIONÓW W TRZECH ODSŁONACH

Jak podaje ministerstwo edukacji, program jest pomocą na inwestycje w szkołach niesamorządowych, które nie mogły zostać objęte finansowaniem w ramach rządowego programu Polski Ład. Umożliwił on organizacjom pozarządowym, stowarzyszeniom i innym podmiotom prowadzącym szkoły i placówki, pozyskanie pieniędzy na remonty i rozwój infrastruktury edukacyjnej.

W ramach pierwszego rozstrzygnięcia 58 placówek otrzymało dofinansowanie na łączną kwotę 60 mln zł. W ramach drugiego rozstrzygnięcia 52 placówki otrzymają dofinansowanie w wysokości 31 mln zł. W tym właśnie szkoły libiąska i trzebińska.

MEiN dokonało również trzeciego podziału pieniędzy, w ramach którego 21 placówek otrzyma dofinansowanie na łączną kwotę 9 mln zł. Budżet programu wynosi 100 mln zł.

Natalia Feluś

Szukasz klientów? Nie oszczędzaj na reklamie!

U nas reklama jeszcze po starych cenach!

Sprawdź jak mocno działa

PAKIET REKLAMOWY GAZETA+INTERNET

Do kogo dotrzesz z reklamą?

18.000 czytelników tygodnika „Przełom”

przelom.pl

184.000 użytkowników strony internetowej przelom.pl

przelom.pl

25 000 użytkowników Facebooka

f @

Biuro ogłoszeń zaprasza!

ZADZWOŃ DO NAS - ZAPYTAJ!

Tel. 32-612-25-50 w. 22

e-mail: ogloszenia@przelom.pl

K R Ó T K O

LIBIĄŻ

Na basenie
popływasz
i poćwiczysz

Na koniec grudnia planowane jest oddanie do użytku sal fitness (jedno pomieszczenie) i siłowni (2 pomieszczenia) na krytej pływalni. Jak informuje burmistrz Jacek Latko, jest już podpisana umowa z najemcą.

Będą wówczas zagospodarowane wszystkie znajdujące się w obiekcie miejsca. Przypomnijmy, że w Parku Wodnym w Libiążu, poza niecką basenową, jest też strefa saun, kawiarnia, strzelnica. Teraz dojdzie siłownia i fitness. Na otwarcie czeka jeszcze ścianka wspinaczkowa. Znajduje się na zewnątrz budynku, ale jest ogrodzona i na razie nieczynna.

GMINA

Odśnieża
drogi

Do końca roku zimowym utrzymaniem dróg gminnych w Libiążu oraz Gromcu i Żarkach zajmują się te same firmy, co w ubiegłym sezonie.

W Libiążu odpowiada za nie F.U.H. „WALEK” Dariusz Wali-góra z Żarek. Interwencje można zgłaszać przez całą dobę, dzwoniąc pod numer: 577 400 019.

W Gromcu i Żarkach ich utrzymaniem zajmie się G.R.U.P.A. Tyrański, Krzysztof Tyrański z Żarek. Kontakt telefoniczny: 514 770 676 (całodobowo).

Uwagi można też kierować do Referatu Dróg i Gospodarki Komunalnej w UM, tel. 32 627 13 11, 32 624 92 02 wew. 132 lub 32 624 92 32.

W sprawie dróg powiatowych można kontaktować się z Zakładem Usług Komunalnych w Oświęcimiu (tel. 507 965 201). Informacje są również dostępne na stronie Powiatowego Zarządu Dróg w Chrzanowie (pzd-chrzanow.pl).

Utrzymaniem dróg wojewódzkich zajmie się Konsorcjum F.H.U. ADIM Pomoc Drogowa Adam Kruszyna z Biskupic oraz STAN-BRUK z Oświęcimia. Telefony dyżurne: 502 501 273, 692 792 200, 512 914 267. Więcej informacji na stronie internetowej Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie (zdw.krakow.pl).

(g)

ogłoszenie

Burmistrz Libiąża
informuje,

że wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Libiążu, przy ul. Działkowej 1 oraz zamieszczono na stronie www.libiaz.pl i BIP na okres 21 dni od 23.11.2022 r. do 14.12.2022 r. wykazy nieruchomości gminnych przeznaczonych do oddania w dzierżawę i zbycia.

Rośnie inflacja, a wraz z nią podatki

BABICE. Mieszkańcy
gminy zapłacą od nowego
roku wyższe podatki
od nieruchomości.

W ostatnich kilku latach babicki radni decydowali się podnosić stawki o stopień inflacji. W 2022 r. podwyżka podatków wyniosła od 3,7 do 14,3 proc. Rok wcześniej było to od 3,6 do 4,5 proc.

W przyszłym roku mieszkańców czeka kolejna podwyżka. W dodatku znacznie większa. W zależności od rodzaju podatku, wyniesie ona od 11,9 do 17,5 procent.

- Można powiedzieć, że jest to smutna konieczność. Podwyżek nie można było uniknąć. Do maksymalnych stawek ministerialnych jeszcze jest trochę luzu. Gdybyśmy ustalili wysokość podatków na najwyższym możliwym poziomie, to wpływy do budżetu byłyby o ponad milion złotych większe. To i tak nie wystarczyłoby na pokrycie deficytu budżetowego - mówi Radosław Warzecha, wójt Babcic.

Przypomina, że w projekcie przyszłorocznego budżetu gminy Babcice dochody bieżące są niższe od wydatków bieżących o 2,5 mln zł.

- Takiej sytuacji nie było w poprzednich latach, ale to były czasy, gdy planowanie budżetu opierało się na realnych zasadach. Dynamika dochodów jest bardzo spowolniona przy ciągle rosnących wydatkach. Samorządy sobie nie dadzą z tym rady. Jak się utrzyma taki trend, to nie będą w stanie uchylać budżetów - uważa Radosław Warzecha.

Michał Koryczan

Radni głosują za podniesieniem podatków

Stawki podatków od nieruchomości w gminie Babcice

Rodzaj podatku	2022 r.	2023 r.	wzrost
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,93 zł	1,09 zł	17,2 proc.
od gruntów pod wodami powierzchniowymi za 1 ha	5,17 zł	5,79 zł	11,9 proc.
od gruntów pozostałych za 1 mkw.	0,30 zł	0,35 zł	16,7 proc.
od gruntów niezabudowanych, objętych obszarem rewitalizacji za 1 mkw.	3,40 zł	3,81 zł	12,1 proc.
od budynków mieszkalnych za 1 mkw.	0,80 zł	0,94 zł	17,5 proc.
od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	24,70 zł	28,78 zł	16,5 proc.
od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu materiałem siewnym za 1 mkw.	7,15 zł	8,37 zł	17,1 proc.
od budynków związanych z działalnością w zakresie świadczeń zdrowotnych za 1 mkw.	5 zł	5,85 zł	16,9 proc.
od budynków pozostałych za 1 mkw.	5,10 zł	5,97 zł	17,1 proc.

Maksymalne stawki podatków na 2023 r., ustalone przez Ministerstwo Finansów

od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	1,16 zł
od gruntów pod wodami powierzchniowymi za 1 ha	5,79 zł
od gruntów pozostałych za 1 mkw.	0,61 zł
od gruntów niezabudowanych, objętych obszarem rewitalizacji za 1 mkw.	3,81 zł
od budynków mieszkalnych za 1 mkw.	1 zł
od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	28,78 zł
od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu materiałem siewnym za 1 mkw.	13,47 zł
od budynków związanych z działalnością w zakresie świadczeń zdrowotnych za 1 mkw.	5,87 zł
od budynków pozostałych za 1 mkw.	9,71 zł

Dilerzy siedzą w areszcie

Chrzanowscy
kryminalni zatrzymali
dwóch mężczyzn
podejrzanych o handel
narkotykami.

W czwartek, 17 listopada funkcjonariusze udali się do Trzebini, gdzie przeszukali mieszkanie 20-latką podejrzanego o handel narkotykami.

- Po wejściu do mieszkania policjanci od razu zauważyli leżący na biurku woreczek foliowy z zawartością suszu roślinnego. W sumie funkcjonariusze zabezpieczyli blisko 122 gramy marihuany, 46 gramów netto amfetaminy, a także 2 wagi elektroniczne. Mężczyzna został zatrzymany i doprowadzony do jednostki policji - relacjonuje Iwona Szelichiewicz, rzeczniczka chrzanowskiej policji.

Tego samego dnia na terenie powiatu oświęcimskiego kryminalni zatrzymali 22-latkę, mieszkańca gminy Libiąż. Przeszukali jego mieszkanie, ale także miejsce pracy.

- Okazało się, że w szafce pracowniczej miał ukrytą wagę elektroniczną, pokrytą charakterystycznym białym proszkiem. Substancja okazała się amfetaminą - mówi Iwona Szelichiewicz.

Po nocy spędzonej w pomieszczeniach dla zatrzymanych, obaj mężczyźni zostali doprowadzeni do Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, gdzie usłyszeli zarzuty.

22-latek usłyszał zarzut posiadania i rozprowadzania substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, natomiast 20-latek zarzut posiadania i rozprowadzania substancji psychotropowej w postaci amfetaminy, a także marihuany w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Sąd Rejonowy w Chrzanowie przychylił się do wniosku prokuratury i zastosował wobec podejrzanych trzymiesięczny areszt tymczasowy. Podejrzany grozi kara do 10 lat pozbawienia wolności.

Michał Koryczan

Narkotyki i pieniądze zabezpieczone przy zatrzymanych mężczyznach

14.07.1934 - 16.11.2022

Odszedł wieloletni szef chrzanowskich kombatanatów

Zmarł Zygmunt Bębenek, były prezes Zarządu Związku Inwalidów Wojennych RP oraz Związku Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Chrzanowie.

Zygmunt Bębenek urodził się 14 lipca 1934 r. Gdy wybuchła II wojna światowa, miał sześć lat. Mieszkał w Babicach.

WRZEŚNIOWA UCIECZKA

W trzecim dniu wojny zobaczył uciekinierów. Na plecach nieśli tobołki. Uciekali w stronę Krakowa. I gorączkowo opowiadali, że Niemcy wydłubują wszystkim oczy, ucinają ręce i uszy.

- Mój ojciec, jako gospodarz, miał konia. Zapakował na wóz kilka worków z owsem, a mama zabrała kilka bochenków chleba, mleko, trochę masła. A także dwie pierzyny. Też wyruszyliśmy w drogę. Ojciec, dwie siostry, brat, ja i matka. Ominęliśmy Kraków, bo ten

był bombardowany. We wsi Lekszyce nocowaliśmy w stodole. Na drugi dzień ogłoszono powszechną mobilizację. Ponieważ mój brat podlegał obowiązkowi powszechnej służby wojskowej, pożegnał się z nami i ruszył w stronę Wisłoki i Sanoku. Niedługo potem dopadli nas Niemcy, a właściwie Ślązacy, dobrze mówiący po polsku. Powiedzieli, żebyśmy zawrócili. Po trzech dniach z powrotem byliśmy w domu. Ojciec schował trochę zboża i żywności na potrzeby rodziny, nie oddając jej okupantowi, o czym doniósł niemieckiej policji jeden z sąsiadów - opowiadał na łamach „Przełomu” Zygmunt Bębenek.

GEHENNA W BOGUMINIE

Z tego powodu, w maju 1944 roku, cała jego rodzina o czwartej rano została zabrana do Polenlagru w Boguminie k. Cieszyna.

- Tam dopiero zaczęła się nasza gehenna. Karmiono nas czymś, co tylko z nazwy przypominało chleb, oraz zupą z liści buraczanych. Rodzi-

ce, siostry i brat wychodzili w dzień pod eskortą do pracy u miejscowych gospodarzy. Ja, jako młodociany, zostałem w obozie. Opiekowałem się w tym czasie niewidomym chłopcem. Był o dwa lata młodszy. Prowadziłem go do ubikacji, myłem, pomagałem jeść. On mi śpiewał góralskie piosenki. Po wojnie chciałem go odszukać, ale mi się to nie udało. Po jakimś miesiącu dostałem bochenek chleba, przysłany przez księdza Franciszka Ciepiałę, któremu służyłem w Babicach do mszy. Gdy chleb po kilku dniach dotarł do obozu, nie był już bardzo świeży, ale mama obdzieliła nim nas wszystkich. Gdy zbliżał się radziecki front, wszystkich więźniów popędzono z Bogumina do Wodzisławia Śląskiego. Po wielu perypetiach nasza rodzina wróciła w rodzinne strony - wspominał Zygmunt Bębenek.

NA CZELE KOMBATANATÓW

Mieszkał w Rozkochowie. Był oficerem Ludowego Wojska Polskiego w stopniu kapi-

Zygmunt Bębenek

tana. Skończył szkołę oficerów radiolokacji. Służył w I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki w Skierniewicach. Pracował m.in. w Banku Inwestycyjnym w Chrzanowie oraz Zakładach Chemicznych Azot w Jaworznie.

Przez wiele lat był prezesem dwóch chrzanowskich organizacji - Związku Inwalidów Wojennych oraz Związku Komba-

tantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych. Był również sekretarzem Zarządu Okręgowego Związku Inwalidów Wojennych w Krakowie.

W rodzinnym Rozkochowie stał na czele rady parafialnej przy miejscowej kaplicy. Zmarł w środę, 16 listopada. Miał 88 lat.

Michał Koryczan

Nowak-Mosty wybuduje mosty

JANKOWICE. Spółka z Dąbrowy Górniczej zajmie się przebudową mostu na Wiśle. Prace mają potrwać ponad dwa lata.

Coraz gorszy stan obiektu sprawił, że Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie zdecydował o przebudowie głównego mostu nad Wisłą w Jankowicach, łączącego ze sobą dwa powiaty: chrzanowski i oświęcimski. Jest on częścią drogi wojewódzkiej 781.

ŚLALOMEM PO MOŚCIE

Przypomnijmy, że od przeszło dwóch lat kierowcy muszą się liczyć z utrudnieniami wynikającymi ze zwiększenia szosy w kilku miejscach z powodu uszkodzeń nawierzchni mostu.

Wyłonienie wykonawcy, który zajmie się przebudową obiektu, napotkało nie mniej przeszkód, niż pokonanie niszczącego mostu.

W tym roku zarządca dwukrotnie ogłaszał przetarg na „Budowę obwodnicy i mostów w ciągach dróg wojewódzkich”. Wśród inwestycji znalazł się m.in. most w Jankowicach.

Pierwszy przetarg został unieważniony. W drugim złożone zostały trzy oferty: za 236 mln zł, 252 mln zł oraz 273 mln zł. Tym-

Most na Wiśle w Jankowicach

czasem ZDW zamierzał przeznaczyć na tę inwestycję 177 mln zł.

Zarząd Województwa Małopolskiego podjął decyzję o zwiększeniu wkładu własnego na realizację tych inwestycji o blisko 83 mln zł (w ciągu trzech lat). Przypomnijmy, że „Budowa obwodnicy i mostów w ciągach dróg wojewódzkich” ma być dofinansowana z Polskiego Ładu.

ZDW wybrał najkorzystniejszą ofertę, wartą 236 mln zł. Złożyła ją spółka Nowak-Mosty z Dąbrowy Górniczej. Po kilku tygodniach umowa została wreszcie podpisana.

ROZBIÓRKA W PRZYSZŁYM ROKU

Jak informuje Agnieszka Ćwiertniewicz z ZDW w Krakowie, termin realizacji całego kontraktu, w tym przebudowy mostu na Wiśle w Jankowicach, został wyznaczony na 28 miesięcy.

Obecna konstrukcja mostu na Wiśle w Jankowicach ma zostać całkowicie zdemontowana. W jej miejsce powstanie zupełnie nowy, większy obiekt o szerokości ponad 12 metrów z chodnikiem z jednej strony oraz ścieżką pieszo-rowerową, łączącą się z istniejącą Wiślaną Trasą Rowerową.

Na czas przebudowy mostu powstanie przeprawa tymczasowa o długości 300 metrów i szerokości 12 metrów. Zostanie poprowadzona równolegle do przebudowywanego mostu głównego (po jego prawej stronie, patrząc od strony Jankowic).

Jak mówi Radosław Piątek, dyrektor techniczny w spółce Nowak-Mosty, w tym roku rozpoczyna się roboty przygotowawcze. Budowa mostu tymczasowego, a następnie nowej przeprawy zacznie się w 2023 r.

Michał Koryczan

K R Ó T K O

BABICE

Kto wywiezie śmieci

Dwie oferty wpłynęły w przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów z gminy Babice w przyszłym roku. Tańszą, wartą 3,2 mln zł, złożyło Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MIKI. Droższą - 3,4 mln zł, zaproponowało konsorcjum: spółka ENERIS (lider) i Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Chrzanowie (partner). Obie oferty są zatem niższe niż kwota, którą gmina zamierzała przeznaczyć na ten cel, czyli 3 571 331 zł. Teraz komisja przetargowa zajmie się analizą złożonych ofert. W najbliższych tygodniach powinniśmy poznać rozstrzygnięcie przetargu. Przypomnijmy, że pojawiły się obawy, iż proponowane kwoty będą sporo wyższe niż finansowe możliwości gminy, co oznaczałoby podwyżkę opłat za śmieci. Jest więc szansa, że mieszkańców ona jednak ominie.

Od stycznia tego roku miesięczne stawki od osoby wzrosły o blisko 3 zł. Ludzie płacą teraz od 25,50 zł do 36,50 zł za osobę (w zależności od liczby osób zamieszkujących nieruchomość; im więcej, tym kwota niższa). Jeśli ktoś kompostuje odpady zielone, to wydaje o 2 zł mniej.

BABICE

Szukają chętnych na PSZOK

Gmina ogłosiła przetarg na budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Babicach wraz z rozbudową i adaptacją budynku na potrzeby zaplecza administracyjno-technicznego. Oferty można składać do poniedziałku, 5 grudnia, do godz. 12.

PSZOK ma powstać na nieruchomości w rejonie szosy prowadzącej z Babic do Mętkowa (przedłużenie Wyszyńskiego). Tam również mają się znaleźć pomieszczenia administracyjne Gospodarki Komunalnej w Babicach. Samorząd ma dostać na ten cel z Polskiego Ładu 6,1 mln zł. Inwestycja w systemie zaprojektują-wybuduj ma być gotowa w ciągu dwóch lat.

Przypomnijmy, że obecnie mieszkańcy mogą sami wywieźć nietypowe śmieci do punktu w Krakowie (przy ul. Nad Drwiną 33).

(MK)

Ogłoszenie

Burmistrza Miasta Trzebinii
z dnia 23.11.2022 r.

w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie zmiany „Uchwały Nr XLVII/618/VII/2018 Rady Miasta Trzebinii z dnia 25 maja 2018 roku w sprawie statutów sołectw Gminy Trzebinia”

Na podstawie artykułu 5 i artykułu 5a ustęp 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2022 roku pozycja 559 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwałą nr XLVII/507/V/2010 Rady Miasta Trzebinii z dnia 22 czerwca 2010 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy, radą pożytku publicznego, organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w artykule 3 ustęp 3 ustawy o działalności pożytku i o wolontariacie w przypadkach przewidzianych ustawami oraz w innych sprawach ważnych dla Gminy

Zapraszam do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących wprowadzenia zmian w statutach sołectw Gminy Trzebinia określonych „Uchwałą Nr XLVII/618/VII/2018 Rady Miasta Trzebinii z dnia 25 maja 2018 roku w sprawie statutów sołectw Gminy Trzebinia”.

Oczekiwany efekt konsultacji to zapoznanie się z opinią i uwagami mieszkańców na temat treści zapisów projektu uchwały w sprawie zmiany statutów sołectw w Gminie Trzebinia.

Uwagi, opinie i wnioski można składać w okresie od 23.11.2022 r. do 07.12.2022 r.:

1. pisemnie na dzienniku podawczym w Urzędzie Miasta w Trzebinii, ul. Marszałka Piłsudskiego 14 lub ul. Narutowicza 10, 32-540 Trzebinia (liczy się data wpływu do Urzędu),
2. za pośrednictwem platformy epuap, adres skrytki Urzędu Miasta Trzebinii: /o016h2whpo/skrytka,
3. za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: biuro.rady@um.trzebinia.pl,
4. do sołtysów sołectw w Gminie Trzebinia.

Projekt uchwały dostępny jest na stronie internetowej urzędu w zakładce „ogłoszenia”, w BIP urzędu, w wersji papierowej w siedzibie Biura Rady Urzędu Miasta w Trzebinii (ul. Rynek 18) oraz u sołtysów sołectw Gminy Trzebinia.

Burmistrz Miasta Trzebinii
Jarosław Okoczek

K R Ó T K O

GROJEC

Mundury dla druhów

Ochotnicza Straż Pożarna w Grojcu wzbogaciła się o nowe stroje bojowe dla druhów uczestniczących w akcjach. Sześć kompletów umundurowania specjalnego kosztowało 11 tys. zł. Pieniądze na ten cel udało się pozyskać z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i budżetu gminy Alwernia.

REGULICE

Kolejne podejście do zaplecza

Gmina Alwernia ogłosiła czwarty przetarg na wykonanie zaplecza socjalnego przy boisku sportowym w Regulicach.

Termin składania ofert mija 30 listopada, a realizacja tego zadania została wyznaczona do 21 maja 2024 r.

Stary blaszak ma zastąpić kontenerowy, modułowy pawilon, m.in. z szatniami i natryskami dla zawodników. Dotychczas gmina planowała wydać na tę inwestycję 968 tys. zł.

Tymczasem zaoferowane ceny w trzech ostatnich przetargach wyniosły: 1 mln 734 tys. zł, 1 mln 691 tys. zł i ostatnio – 1 mln 599 tys. zł (proponując spółki Eurocomplex z Krzeszowic, która za każdym razem obniża cenę). Wszystkie trzy postępowania zostały unieważnione ze względu na zbyt wysokie oferty.

ALWERNIA

W urzędzie o wojnie

Historyk Kacper Śledziński spotka się z mieszkańcami 23 listopada, o godz. 18, w Urzędzie Miejskim w Alwerni (sala nr 5).

Śledziński jest absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorem popularnonaukowych książek poświęconych między innymi dokonaniom polskich oddziałów i żołnierzy podczas II wojny światowej.

Spotkanie z nim zorganizowała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Alwerni i Ochotnicza Straż Pożarna w Grojcu. Temat brzmi: „II wojna światowa – fakty i alternatywy”.

Kacper Śledziński ma na swoim koncie m.in. takie książki, jak: „Czarna Kawaleria. Bojowy szlak pancernych Maczka”, „Cichociemni. Elita polskiej dywersji”, „Odwaga strażaków. Polscy bohaterowie wojny podwodnej”, „Tankiści. Prawdziwa historia czterech pancernych”, „Wyklęta armia. Odyseja żołnierzy Andersa”, „W tajnej służbie. Wojna wywiadów w II RP”.

(ŁD)

Z Chrzanowa na mundial

Od niedzieli w Katarze trwa piłkarski mundial, jedna z najważniejszych imprez sportowych na świecie. Kilkanaście lat temu w święcie futbolu miał okazję uczestniczyć Antoni Gawronek z Chrzanowa.

Aż do 18 grudnia oczy piłkarskich kibiców zwrócone będą w kierunku niewielkiego państwa (jego powierzchnia jest mniejsza niż województwo małopolskie) położonego na Półwyspie Arabskim. To tam 32 reprezentacje piłkarskie, w tym Polska, walczy o tytuł mistrza świata.

AUTOBUSEM DO DORTMUNDU

W 2006 roku w święcie futbolu, organizowanym wówczas w Niemczech, miał okazję uczestniczyć Antoni Gawronek, działacz i trener piłkarski.

- Małopolski Związek Piłki Nożnej organizował w tym czasie wyjazd na mecze reprezentacji naszego kraju. Pojawiła się okazja wyjazdu na spotkanie Polski z Niemcami. Nie było się nawet co zastanawiać. Do Dortmundu pojechaliśmy autobusem w grodzie działaczy piłkarskich z całego województwa. Oczywiście za bilet i przejazd każdy płacił z własnej kieszeni – mówi Antoni Gawronek.

Mecz z gospodarzem mundialu był dla biało-czerwonych drugim spotkaniem grupowym w turnieju. Na inaugurację kadra prowadzona przez Pawła Janasa przegrała

z Ekwadorem. W konfrontacji z Niemcami nie mogła już sobie pozwolić na porażkę.

- Wszyscy byliśmy optymistami. Jechaliśmy z nastawieniem, że nasza reprezentacja osiągnie dobry wynik. Wiadomo, że Niemcy byli faworytem, ale faworyt nie zawsze wygrywa. Pod stadion w Dortmundzie dotarliśmy kilka godzin przed meczem. Już wtedy wyczuwalna była atmosfera piłkarskiego święta. Widzieliśmy słynnego Franza Beckenbauera, szefa komitetu organizacyjnego piłkarskiego mundialu w 2006 roku. Przyleciał helikopterem, który lądował na boisku treningowym. W ogóle na stadionie wszystko było przygotowane perfekcyjnie. Zostaliśmy bardzo miło przyjęci przez gospodarzy – wspomina pan Antoni.

NA STADIONIE JEST INACZEJ

Na boisku już takich uprzejmości ze strony Niemców nie było. Mimo ambitnej gry i fantastycznego występu w bramce Artura Boruca, gospodarze wygrali 1-0. Zwycięską bramkę dla naszych zachodnich sąsiadów zdobył w 90. minucie Oliver Neuville.

- Mecz nieźle nam się układał. Emocje były do ostatnich minut. Wierzyliśmy do końca, że zremisujemy, ale przysłała nieszczęsna akcja. Ze stadionu wychodziliśmy rozczarowani. Porażka w takich okolicznościach boli szczególnie. Najważniejsze jednak, że mogliśmy uczestniczyć w tym wydarzeniu. Inaczej się ogląda i przeżywa mecz na stadionie, inaczej przed telewizorem. Na trybunach dochodzą niesamowite emocje – mówi Antoni Gawronek.

Antoni Gawronek na stadionie w Dortmundzie, gdzie 14 czerwca 2006 r. Polska zagrała z Niemcami

Sześć lat później obejrzał na Stadionie Narodowym w Warszawie mecz otwarcia Euro 2012, organizowanego przez Polskę i Ukrainę, w którym biało-czerwoni zmierzyli się z Grecją.

- Trybuny wypełnione były w głównej mierze naszymi rodakami. To była zupełnie inna atmosfera niż w Niemczech, gdzie byliśmy gośćmi. Odpadnięcie naszej reprezentacji już po fazie grupowej było ogromnym rozczarowaniem. Oczekiwania od gospodarza były zde-

cydowanie większe – opowiada pan Antoni.

TRENER OPTYMISTA

W marcu tego roku na Stadionie Śląskim w Chorzowie oglądał zwycięski dla Polski pojedynek ze Szwecją, którego stawką był awans na trwające właśnie piłkarskie mistrzostwa świata.

Na mundial w Katarze się nie wybiera. Będzie go śledził przed telewizorem, trzymając kciuki za Polskę.

- Jestem optymistą. Ina-

czej szkoda byłoby zasiadać przed telewizorem. Na pewno dla niektórych piłkarzy te mistrzostwa są ostatnimi. Każdy będzie się starał pokazać z jak najlepszej strony. Na tyle, na ile go stać – uważa Antoni Gawronek, który jako trener piłkarski prowadził m.in. Janinę Li-biąż, MKS Alwernia, Orła Balin i Fablok Chrzanów.

Według niego, na podium mistrzostw znajdują się reprezentacje Brazylii, Francji i Anglii.

Michał Koryczan

Strażacy ochotnicy chcą stworzyć kompanię reprezentacyjną

Zapraszają wszystkich zainteresowanych druhów z całego powiatu chrzanowskiego. Kompania ma uświetniać wszystkie ważne uroczystości i święta.

Wzorem straży granicznej, wojska i innych formacji, także strażacy z powiatu

chrzanowskiego chcą mieć swoją kompanię honorową.

- Na razie wszystko jest w fazie tworzenia. Dwa spotkania organizacyjne za nami. Liczymy, że uda się zebrać grupę około 30 chętnych osób – mówi Grzegorz Michalczyk z OSP Chrzanów.

Osobą prowadzącą jest Mikołaj Kopec z OSP Regulice.

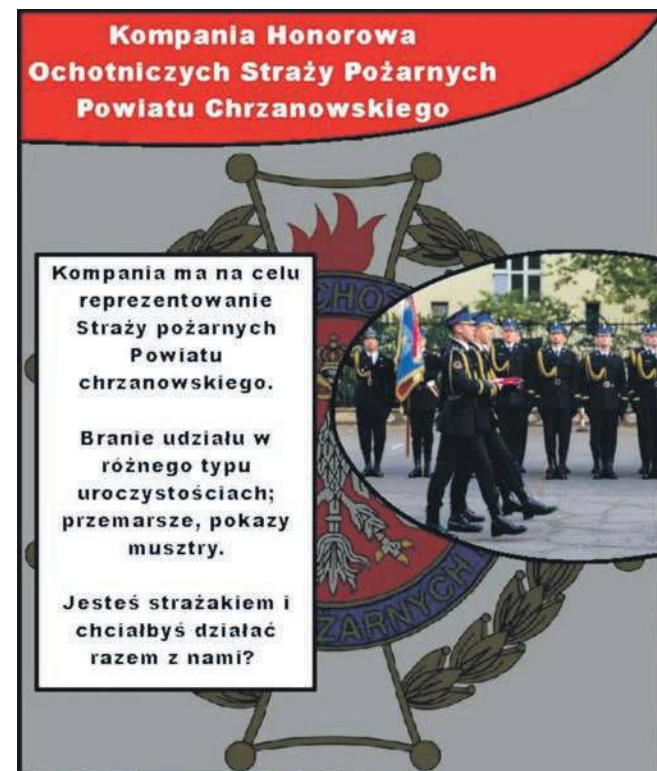
- Wiemy, że każdy ma swoje sprawy i problemy, ale wierzymy, że zachęcimy do udziału w kompanii więk-

szą grupę ochotników – mówi Mikołaj Kopec.

Kompania ma uświetniać różne uroczystości w powiecie chrzanowskim: dzień strażaka, jubileusze jednostek, śluby czy pogrzeby członków jednostek. W planach jest wyposażenie jej w jednokolorowe mundury galowe.

Osoby zainteresowane spotkaniami i udziałem w kompanii mogą dzwonić pod nr tel. 531 016 090 (Mikołaj Kopec).

Ewa Solak

Strażacy z powiatu chrzanowskiego zachęcają do udziału

Boisko otwarte przed zimą czeka na wiosnę

GROJEC. W tym roku w tej wsi zostało oddanych do użytku więcej nowych obiektów sportowych niż w ostatnich kilkudziesięciu latach.

Chodzi przede wszystkim o salę gimnastyczną przy szkole oraz uroczyste otwarcie w zeszłym tygodniu boiska do koszykówki. W obu przypadkach zadziaływały prośby i... groźby mieszkańców. O powiększenie podstawówki ludzie walczyli zaciekle w 2019 r., protestując przeciwko okrojeniu pieniędzy na tę inwestycję (takie zakusy mieli niektórzy radni).

PRZYJACIELE GMINY

O modernizację boiska do koszykówki, zlokalizowanego powyżej jaru, zabiegały m.in. mamy uczniów. Jadwiga Tekielak, Jadwiga Radzięda i Gabriela Nowak otrzymały od burmistrz Beaty Nadziej-Szpili koszulki z napisem „Przyjaciele Gminy Alwernia”.

Wcześniej obiekt był jedynie utwardzony, więc w takich warunkach ciężko grało się w kosza. Obecna nawierzchnia została wykonana z tworzyw sztucznych.

W przyszłym roku, gdy tylko zrobi się ciepło na zewnątrz, będą tutaj prowadzone lekcje wychowania fizycznego.

Uroczyste otwarcie boiska do koszykówki, zlokalizowanego między ul. Głowackiego i Dolną w Grojcu

- Na tworzenie takiej własnej infrastruktury zaplanowaliśmy 15 mln zł w przyszłorocznym projekcie budżetu dla Małopolski - zaznacza radny wojewódzki PiS Rafał Kosowski.

NAJPIERW KOSZMAR, POTEM SZOK

Największą inwestycją, rów-

nież w skali całej gminy, była rozbudowa Szkoły Podstawowej w Grojcu. W efekcie powstała m.in. sala gimnastyczna.

- Wcześniej zajęcia wf od-

108

tys. zł kosztowało boisko w Grojcu. 41 tys. zł przeznaczyła gmina Alwernia, 30 tys. zł - urząd marszałkowski, 27 tys. zł - fundusz sołecki, 8 tys. zł - OSP Grojec, 2 tys. zł - Marcin Maciejowski, artysta malarz pochodzący z Grojca (informacje przekazane przez UM Alwernia).

bywały się w domu ludowym, gdzie mieliśmy bardzo mało miejsca. To był jakiś koszmar - stwierdza Anna Hojowska, nauczycielka wychowania fi-

zycznego w grojeckiej podstawówce. - Mogliśmy ćwiczyć jedynie fragmenty gry, np. obronę i atak w piłce ręcznej. Pojawił się szok, gdy weszliśmy na pełnowymiarowe boisko do piłki siatkowej w nowej sali gimnastycznej. Teraz mamy wręcz nieograniczone możliwości - podkreśla.

Łukasz Dulowski

RUDNO

Koniec chodnika

Powstał na całej długości głównej drogi w Rudnie. Jego budowa trwała latami.

Chodzi o szosę powiatową od węzła autostradowego w Rudnie aż po kraniec sołectwa w stronę Tenczynka. Bardzo często jeżdżą tamtędy ciężarówki. Teraz mieszkańcy mogą czuć się bezpieczniej.

KRZESZOWICE

Można rezerwować stoiska

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach zaprasza artystów i twórców ludowych do udziału w Świątecznym Jarmarku Tradycji i Rękodzieła.

Impreza odbędzie się 18 grudnia, ale rezerwacja stoisk już się rozpoczęła. Koszt wynajmu drewnianego straganu lub namiotu wynosi 100 zł. Szkoły, organizacje pozarządowe i koła gospodyń z gminy Krzeszowice mogą liczyć na cenę promocyjną - 20 zł.

Formularze zgłoszeniowe są dostępne na stronie internetowej (www.ckiskrzeszowice.pl). Jak zapowiada organizatorzy, w dniu jarmarku na krzeszowickim rynku nie zabraknie przedświątecznych koncertów zespołów działających w CKiS oraz zaproszonych gości.

(e)

ogłoszenie

Ogłoszenie z dnia 23.11.2022 r.

Wójt Gminy Babice informuje,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Babice oraz stronie internetowej www.babice.pl wywieszono wykazy nieruchomości gminnych przeznaczonych do sprzedaży, dzierżawy i użyczenia.

Potrzebne dalsze wyjaśnienia

TRZEBINIA. Inwestor zabiega o decyzję środowiskową umożliwiającą produkcję estrów przy Leśnej w Sierszy.

Trwa postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji pod nazwą „Eksploracja instalacji do wytwarzania estrów wyższych kwasów tłuszczowych i gliceryny”.

Sprawę prowadzi burmistrz Trzebinii, do którego wpłynęło właśnie pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z 31 października, wzywające pełnomocnika inwestora do przedłożenia dodatkowych informacji i dokumentów dotyczących planowanego przedsięwzięcia.

Pełnomocnik inwestora 7 listopada złożył uzupełnienia do wyjaśnień z 19 sierpnia, dotyczące wniesionych uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa. Decyzja burmistrza spodziewana jest jeszcze w tym roku.

(AM)

Anna Maria Jopek i Kroke w kościele

MĘTKÓW.

XVI Koncert Papieski - jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych na ziemi chrzanowskiej - już w piątek, 25 listopada.

W kościele w Mętkowie w latach 1948-1949 wikarym był Karol Wojtyła. To właśnie dlatego organizowane są tutaj koncerty papieskie.

Tegoroczny, którego patronem medialnym jest „Przełom”, odbędzie się w piątek, 25 listopada, po mszy zaplanowanej na godz. 17. W świątyni w Mętkowie wystąpi Anna Maria Jopek wraz z zespołem Kroke.

ŚWIATOWA WOKALISTKA

Anna Maria Jopek to wokalistka nagrywająca i koncertująca na całym świecie z najważniejszymi postaciami muzyki naszych czasów. Takimi, jak m.in.: Pat Metheny, Youssou N'Dour, Bobby McFerrin, Ivan Linz, Branford Marsalis, Nigel Kennedy, Richard Bona, Oscar Castro-Neves, Makoto Ozone. Zaśpiewała duet ze Stingiem

i pojawiła się na najbardziej prestiżowych scenach świata.

Zespół Kroke, początkowo kojarzony jedynie z muzyką klezmerską, w swojej obecnej twórczości sięga po etno i autorskie improwizacje. W ten sposób tworzy własny, unoszący się ponad granicami, formami i czasem styl, który został nie tylko zauważony przez publiczność, lecz także doceniony przez artystów całego świata.

WIELOKULTUROWA MUZYKA

Fuzja Anny Marii Jopek i Kroke to spotkanie dwóch niezwykle światów - możliwości i brzmień. Autorska muzyka artystów przywołuje wpływy wielu kultur. Odwołuje się do tradycyjnej muzyki oraz przyszłości - posługując się nowatorskimi środkami w kształtowaniu formy i kolorystyki. Styl balansuje na granicy etno, jazzu, muzyki klasycznej i klezmerskiej.

Koncert Papieski realizowany jest dzięki pomocy finansowej województwa małopolskiego, Starostwa Powiatowego w Chrzanowie, gminy Babice, a także osób prywatnych.

Michał Koryczan

Anna Maria Jopek i zespół Kroke

Szkoła wielopokoleniowa

Poczet sztandarowy ZS w Libiążu przy pomniku Józefa Piłsudskiego, patrona szkoły

LIBIĄŻ. Zespół Szkół skończył 60 lat. Jubileusz upłynął na wspomnieniach z czasów szkoły górniczej i podkreślaniu obecnego, nowoczesnego profilu kształcenia.

Dyrektorka Jadwiga Bochenek mówi, że do tej placówki od lat uczęszczają całe rodziny, z pokolenia na pokolenie.

Prężnie działa Technikum im. Józefa Piłsudskiego - patrona od 2018 r., a także nowo otwarta szkoła branżowa pierwszego stopnia.

- Skupiamy się na zawodach technicznych. Takie jest zapotrzebowanie na rynku pracy - stwierdza dyrektorka.

SZKOŁA BRANŻOWA

Od września tego roku w klasie branżowej uczą się uczniowie w dwóch zawodach: ślusarz oraz operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych. Działają pod patronatem konkretnych firm. Uczniowie tej pierwszej realizują praktyki pod okiem Mostostalu Kraków, a drugiej w firmie Thermoplast.

Szkoła od początku istnienia uczy młodych ludzi pod kątem późniejszego zatrudnienia w poszczególnych branżach. Wcześniej jako tzw. szkoła górnicza przygotowywała młodzież do pracy w kopalni.

- Uczniowie kończący technikum, jako mechanicy, elek-

tronicy czy energetycy, nadal mogą liczyć na zatrudnienie w kopalni, gdzie tacy fachowcy są potrzebni - zaznacza Jadwiga Bochenek. Podkreśla, że współpraca z ZG Janina trwa bez zakłóceń.

- Tylko czasy się zmieniają. Nie ma już tak dużego zapotrzebowania na górników. Dlatego bazujemy na barometrze zawodów, publikowanym przez Ministerstwo Edukacji i Nauki - precyzuje dyrektorka.

NIE CZAS NA EMERYTURĘ

Jeden z gości przemawiających podczas jubileuszu 60-lecia zażartował, że szkoła osiągnęła wiek emerytalny, ale nie zamierza odchodzić w stan spoczynku.

Dyrektorka nie wyklucza utworzenia, w ramach placówki, szkoły branżowej drugiego stopnia.

- Trzeba zmienić sposób myślenia o kształceniu. Wielu młodych ludzi jest zdolnych manualnie i świetnie odnajduje się w szkole branżowej. Nauka konkretnego zawodu daje im pewność siebie i satysfakcję, że dobrze wykonują swoje zadanie. Zaczynamy działać trochę na wzór szkół amerykańskich. Dajemy bazę w formie trzech lat branżówki. Potem uczniowie mogą, po zdaniu egzaminu, od razu szukać pracy lub kontynuować naukę w szkole branżowej II stopnia, by ostatecznie zdać maturę. Ścieżek kształcenia jest wiele, trzeba się tylko na nie otworzyć - podsumowuje dyrektorka Zespołu Szkół w Libiążu Jadwiga Bochenek.

Natalia Feluś

HISTORIA ZESPOŁU SZKÓŁ W LIBIĄŻU

Historię szkoły rozpoczyna założona w 1962 r. Zasadnicza Szkoła Górnicza Kopalni Węgla Kamiennego „Janina”. Powstała z inicjatywy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki. Była to tak zwana szkoła resortowa, a jej organem prowadzącym była kopalnia Janina. Zasadnicza Szkoła Górnicza w Libiążu kształciła między innymi w zawodach: górnik technicznej eksploatacji złóż, mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego, elektromonter górnictwa podziemnego.

W 1989 r. został utworzony Zespół Szkół Zawodowych KWK Janina, w skład którego weszła Zasadnicza Szkoła Górnicza. Szkoła zyskała nową siedzibę przy Górniczej 3. Nowo utworzone klasy technikum elektronicznego i ekonomicznego cieszyły się ogromną popularnością. W latach 90. Zespół Szkół był drugą placówką w powiecie pod względem liczby kształconych uczniów.

W roku 1995 z inicjatywy ówczesnego burmistrza Libiąża, uchwałą rady miasta zostało powołane do życia liceum ogólnokształcące.

Lata 90. XX w. to czas likwidacji kopalń i szkół kształcących w zawodach górniczych. Rok 1995 zamknął ponad 30-letnią historię Zasadniczej Szkoły Górniczej, wchodzącej w skład Zespołu Szkół Zawodowych KWK Janina w Libiążu.

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza oraz reforma samorządu terytorialnego spowodowały, że w roku 2000 Zespół Szkół przeszedł pod zarząd Starostwa Powiatowego w Chrzanowie, pełniącego odtąd funkcję organu prowadzącego.

W 2006 r. szkoła wróciła do współpracy z zakładem górniczym Tauron Wydobycie, a w roku 2016 podpisana została umowa o współpracy z Tauron Energia. W tym czasie szkoła ponownie rozpoczęła kształcenie w zawodach technik podziemnej eksploatacji złóż oraz technik energetyk.

W roku 2018, w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, placówka zyskała patrona w postaci Józefa Piłsudskiego.

Rok 2022 przyniósł kolejne zmiany. Obok Technikum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zespole Szkół w Libiążu została otwarta szkoła branżowa.

Teraz szkoła kształci na poziomie technikum w sześciu zawodach: ekonomista, logista, organizacja turystyki, mechanik, elektronik i energetyk, i w dwóch zawodach w szkole branżowej. Społeczność szkolna liczy 437 uczniów, 49 nauczycieli i 16 pracowników obsługi i administracji.

SERWIS OŚWIATOWY

CHRZANÓW - LIBIĄŻ

Światowy Dzień Pluszowego Misia

Z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia, 25 listopada o godz. 9.00, 11.00 i 17.30 Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chrzanowie zaprasza młodych widzów do sali teatralnej na spektakl „Misiowe jajo”.

Bilety w cenie 15 zł w Informacji MOKSiR/kasie kina Sztuka. Reżyseria: Aneta Drzewiecka. Obsada: Aneta Suter, Izabela Kramarz, Aneta Kobylecka, Wanda Maliszewska-Wszolek, Jakub Idziniak.

Libiąskie Centrum Kultury zaprasza na Andrzejkowy Dzień Pluszowego Misia, który odbędzie się 25 listopada o godz. 16.00 w LCK.

W programie: zabawa i wróżby andrzejkowe, malowanie twarzy, quizy oraz konkursy z nagrodami.

LCK prowadzi również akcję „Adoptuj misia”, która trwa do 24 listopada. Finał odbędzie się podczas sobotniej zabawy. Szczegóły i regulamin na stronie lck.libiaz.pl.

TRZEBINIA

Festiwal Piosenki Żołnierskiej i Patriotycznej

W festiwalu zorganizowanym przez LO w Trzebini wzięło udział 57 solistów, a w sumie ponad 140 uczestników z całej Polski.

Uczniowie z powiatu chrzanowskiego wywalczyli wysokie miejsca. Barbara Niemiec z klasy VIIIc Szkoły Podstawowej nr 1 w Chrzanowie zajęła II miejsce.

III miejsce zajął Sławomir Kaleta z klasy VIIIA Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini z piosenką „Sanitariuszka Małgorzatka”, przygotowany do występu przez Małgorzatę Doległo.

W kategorii duetów najlepsze okazały się: Zofia Kozioł i Milena Kurdziel z I LO w Chrzanowie.

Wyróżnienia otrzymali m.in. Maria Piegza z SP nr 10 im. Armii Krajowej w Chrzanowie, Julia Kuchta z ZSECH w Trzebini, Kinga Krawczyk z LO w Trzebini i Zofia Kozioł z I LO w Chrzanowie, a w kategorii zespołów - klasa 3a z I LO w Chrzanowie.

Międzynarodowy Festiwal Kołęd i Pastorałek

Niebawem 29. edycja największego kołędowego przeglądu w Europie. Na stronie www.mfkip.pl do 28 listopada można zgłosić swój udział w Międzynarodowym Festiwalu Kołęd i Pastorałek im. ks. K. Szwarlika.

Przesłuchania odbędą się w grudniu w ponad 30 miastach

w Polsce oraz w Ukrainie, Litwie i Białorusi, a finał Festiwalu w dniach 12-15 stycznia w Będzinie.

W tym roku Festiwal odbędzie się w całości na żywo. Udział w Festiwalu jest całkowicie bezpłatny i otwarty dla wszystkich amatorów (w tym uczniów i absolwentów szkół muzycznych I stopnia), którzy ukończyli 6 lat i śpiewają solo, w duetach, chórach, zespołach czy scholach. Szczegółowe informacje, możliwość zgłoszenia i regulamin dostępne są na stronie organizatora.

CHRZANÓW

Stypendium premiera

Uczennica klasy 3d I LO w Chrzanowie - Magdalena Dudek - otrzymała Stypendium Prezesa Rady Ministrów za wysokie osiągnięcia naukowe w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy oraz najwyższą średnią w szkole. Uroczystość wręczenia dyplomów odbędzie się 2 grudnia, o godz. 11 w auli Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

TRZEBINIA

Warsztaty kulinarne

16 listopada w ZSTU w Trzebini warsztaty poprowadził Sebastian Gołębiowski - szef kuchni, instruktor, laureat wielu konkursów kulinarnych, wychowanek Kurta Schellera i Adama Chrzastowskiego. Było to pierwsze spotkanie z uczniami i opiekunami zorganizowane w ramach innowacji Eko-logika sztuka roślinnego gotowania. Projekt umożliwia młodym ludziom nabycie nowych umiejętności w zakresie przygotowywania potraw wegańskich. Kolejne warsztaty odbędą się 23 i 30 listopada.

CHRZANÓW

Mediacje

14 listopada młodzież II LO w Chrzanowie uczestniczyła w warsztatach mediacyjnych. Zajęcia przeprowadziły pracownicy Sądu Rejonowego w Chrzanowie: dr Monika Włodarczyk - sędzia orzekająca w Wydziale Cywilnym i wiceprezes Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów na Rzecz Mediacji GEMME, oraz dr Maksymilian Szelaż-Dylewski - adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji UJ, mediator, który między innymi jest współredaktorem monografii „Mediacje w prawie”. Zorganizowane warsztaty pomogły uczniom poznać alternatywną metodę rozwiązywania sporów w teorii i praktyce. Dodatkowo prawnicy, którzy opowiedzieli o swojej pracy, uświadomili, że ten zawód daje bardzo dużo możliwości.

(NF)

Każde dziecko ma swoje prawa

Jeśli chcemy jeździć samochodem, musimy iść na kurs prawa jazdy. Żeby zostać rodzicem, niczego nie trzeba za wyjątkiem gotowości biologicznej. To jest najtrudniejsze zadanie w życiu – mówi pedagog Joanna Warywocka w rozmowie z Natalią Feluś.

W jaki sposób uświadamiać dzieci o ich prawach?

Jednym z praw dziecka jest prawo do znajomości swoich praw. Jako pedagog szkolny prowadzę we wszystkich klasach naszej szkoły Trening Umiejętności Społecznych. W ramach tych zajęć jest psychoedukacja dla dzieci - oglądamy filmy tematyczne oraz korzystam z materiałów udostępnionych przez UNICEF w ramach współpracy Klubu Szkół UNICEF.

Które prawa najbardziej interesują dzieci?

Są zaskoczone, kiedy dowiadują się, że mają prawo znać swoje prawa oraz prawo do nauki. W odpowiedzi słyszę: to nie jest za dobre prawo. Najbardziej cieszy ich prawo do odpoczynku i zabawy, które chętnie realizują w trakcie szkolnych przerw. Dzieci angażują się w rozmowę o swoich prawach. Chętnie uczestniczą w dyskusji np. o przemocy fizycznej i psychicznej. Chłopcy w szóstej klasie pytali, czy mówienie komuś przykrych słów jest przemocą. Często prawa dzieci są wstępem do dalszych rozmów.

Czy w konwencji zawarte są wszystkie aspekty współczesnej rzeczywistości, w której żyją teraz dzieci?

Sądzę, że tak. Wielu mądrych ludzi pracowało nad tym dokumentem. Na bieżąco śledzę informacje z Fundacji Dajemy dzieciom siłę, wcześniej Dzieci niczyje – sprawdzałam bieżące dane odnośnie stosowania przemocy w rodzinie. Według badań tej fundacji, aż 50 proc. rodzin w Polsce ma przyzwolenie na przemoc. Oznaczałoby to, że co drugi rodzic najprawdopodobniej był lub jest sprawcą przemocy fizycznej wobec swojego dziecka, np. szarpiąc go, uderzając czy popychając. Takie działania naruszają konwencję i prawa dziecka. Naruszają godność dziecka i łamią jego poczucie własnej wartości.

Co można zrobić w kwestii uświadamiania dorosłych o prawach dzieci, jeśli nie jest na to za późno?

Nigdy nie jest za późno. Uczymy się całe życie. Jeśli chcemy jeździć samochodem, musimy iść na kurs prawa jazdy: zapłacić za niego, przygotować się, nauczyć i zdać egzamin. Jeśli chcemy zostać kucharzem, musimy mieć odebraną kuchnię z sanepidu, musimy być przeszkoleni w zasadach żywienia ludzi i mieć wyczucie smaku. Jeśli się pomylimy, grożą kary. Ale na to, żeby zostać rodzicem, niczego nie trzeba, za wyjątkiem gotowości biologicznej. To jest najtrudniejsze zadanie w życiu. Łatwiej zrobić doktorat, aplikację, obronić certyfikat niż być rodzicem. To bardzo trudne wyzwanie.

Zwłaszcza że nie ma jednego przepisu, jak być dobrym rodzicem. Można się tego nauczyć, szukając wskazówek w literaturze, wśród rodziny czy bliskich?

Zawsze warto sięgać po pomoc i korzystać z doświadczeń i wiedzy specjalistów. Z moich obserwacji wynika, że im bardziej świadomy siebie, pogodzony ze sobą, ułożony dorosły, tym więcej szans na bycie dobrym rodzicem. Za poukładaniem siebie idzie dojrzałość emocjonalna: wiem, co czuję, wiem, jak chcę to przeżyć, wiem, co się ze mną dzieje. Chcę być w tych uczuciach, a nie przelewać je na kogoś, projektować lub odreagowywać. Bardzo często rodzice przychodzący na terapię zgłaszają mi, że jest kłopot z dzieckiem. Tak naprawdę, w większości sytuacji, jeśli dobrze popracować z rodzicami, rozwiąże się ich problemy z dzieckiem.

Jak więc sobie poradzić, gdy słyszy się setny raz „nie” ze strony dziecka?

Po pierwsze, ważna jest dojrzałość emocjonalna rodzica i jego pojemność na emocje dziecka. Trzeba zastanowić się, co oznacza to „nie” słyszane od dziecka. Dziecko nie zawsze jest w stanie skomunikować swoje potrzeby wprost. Czasami płacz, „fochy” i złości nie się może oznaczać „jestem smutny, samotny, przemęczony”. Może też tak być, że gorszy dzień rodzica, jego zmęczenie, zbyt duży poziom stresu powodują słabą „pojemność” na trudne emocje dziecka.

Są też osoby, które powiedzą, że „ryby i dzieci głosu nie mają”.

Są to zapewne osoby, których granice kiedyś zostały przekroczone w procesie ich wychowywania, które zostały źle potraktowane. Osoby wychowane bez szacunku mają poszerzone granice tolerancji, czyli coś, co dla jednych byłoby niedopuszczalne, dla innych jest OK. Tutaj trzeba zapytać, jak to wpłynęło na poczucie wartości tych ludzi, moc życiową, poczucie szczęścia.

Patrząc na przeciwny bieg, co z dziećmi, które są wychowywane w poczuciu wielkiego „wow”, że są we wszystkim najlepsze?

FOT. NATALIA FELUŚ

Joanna Warywocka, psychoterapeutka, psycholożka i pedagogka w Niepublicznej Szkole Podstawowej Edison w Trzebini

Zanim powstała Konwencja Praw Dziecka, dzieci nie były dobrze traktowane. W rodzinie najważniejszy był żywiciel, który ją utrzymywał. Umieralność dzieci była ogromna. Po latach to dziecko stało się centrum rodziny, bo zmniejszyła się dzietność. Systemowo patrząc, powinno być tak, że mamy system rodzicielski i podsystem dzieci. To rodzice między sobą ustalają, jak funkcjonuje rodzina. Ustalają granice i zasady oraz informują o tym dzieci. Granice są po to, żeby dzieci czuły się bezpieczne. Szanujemy ciebie, ale ty musisz szanować nas. Mamy reguły w rodzinie, których przestrzegamy. To dobry przepis na rodzinę.

Z drugiej strony mamy wychowanie bezstresowe, które polega na braku granic w systemie rodzinnym. A granice są po to, by dziecko czuło się bezpiecznie.

W procesie wychowania potrzebna jest też frustracja, czyli niezaspokojenie jakiejś potrzeby. Dziecko musi wiedzieć, że niektórych potrzeb nie zaspokoi od razu, a innych nigdy. To uczy odporności psychicznej przydatnej w przyszłości. Żeby wychować zdrowego dorosłego, który radzi sobie z frustracją, czyli przeciwnościami losu, trzeba w dzieciństwie dozować tę frustrację. Dziecku wychowywanemu bez granic będzie towarzyszyć lęk.

Co z obowiązkami dzieci?

Rodzice zwykle chronią dzieci przed obowiązkami. Starają się wypełniać je za nie. A obowiązki spełniają bardzo ważną funkcję. Czynią dziecko sprawczym, podnoszą samoocenę i w rezultacie dowartościowują. Muszą być jednak adekwatne do wieku dziecka. Jeśli poprosimy dziecko, by włożyło naczynia do zmywarki, a ono stłucze talerz i usłyszy od nas: to nic, pomogłaś mi, robisz to świetnie, a następnym razem wyjdzie ci jeszcze lepiej - to taki komunikat zachęca dziecko do dalszego próbowania, starania się wykonać powierzone zadanie jeszcze lepiej. Uczy też odpowiedzialności na niepowodzenia.

Gdzie dzieci mogą szukać pomocy, jeśli ich prawa są łamane?

Zgodnie z Konwencją Praw Dziecka, we wszystkich instytucjach państwowych. Każda szkoła ma pedagoga lub psychologa, do którego dziecko może zwrócić się z prośbą o pomoc. Także do wychowawcy lub któregośkolwiek nauczyciela w szkole. Jeśli rodzina jest pod opieką ośrodka pomocy społecznej, nad jej dobrem czuwają pracownicy socjalni. Zawsze dziecko może zwrócić się do bliskich osób, a także sąsiadów. Jest również Rzecznik Praw Dziecka oraz telefony zaufania.

Prawa dziecka, podobnie jak prawa człowieka, podzielone są według kategorii na prawa:

- osobiste, umożliwiające rozwój dziecka. Są to: **prawo do życia, prawo do tożsamości, prawo do rozwoju, prawo do wychowania w rodzinie, prawo do wyrażania własnych poglądów, prawo do informacji;**

- polityczne lub publiczne, dzięki którym dziecko wyraża swoje poglądy i uczestniczy w życiu swojej grupy, społeczności, państwa. Są to prawa: **prawo do wyrażania własnych poglądów, prawo do uczestniczenia w stowarzyszeniach;**

- socjalne, które są obowiązkami państwa i dorosłych do stworzenia odpowiednich warunków do rozwoju umysłowego i fizycznego dziecka. Są to: **prawo do godnych warunków życia i odpowiedniego poziomu życia, prawo do opieki zdrowotnej, prawo do odpoczynku;**

- ekonomiczne, umożliwiające dziecku przygotowywanie się do niezależności materialnej od innych. Najważniejszym jest **prawo do nauki; ponadto ochrona prawa pracy podejmowanej, czy to w ramach obowiązku nauki, czy wakacyjnego zarobku.**

Gdzie szukać pomocy:

- 112 numer alarmowy
- 800 12 12 12 dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka
- 116 111 telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
- 116 123 ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”
- 800 100 100 telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach dotyczących bezpieczeństwa dzieci
- Dyżurnet.pl - można tu zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących treściach znalezionych w internecie.

Depresja może być chorobą śmiertelną

FOT. Z ARCHIWUM NATALII MICHNY

Natalia Michna - lekarz medycyny, specjalista psychiatra. Egzamin specjalizacyjny zdała z wyróżnieniem w 2019 r. Urodziła się i prowadzi praktykę w Chrzanowie. Przyjmuje również w Krakowie i Katowicach. Prowadzi szkolenia dla lekarzy z zakresu psychiatrii. Aktywnie uczestniczy w konferencjach, również międzynarodowych. Do niedawna pracowała jako ordynator Oddziału Odwykowego w Andrychowie, aktualnie specjalizuje się w kontakcie indywidualnym z pacjentem.

W naszej świadomości ciągle ważniejsze jest leczenie dolegliwości fizycznych niż psychicznych. Trzeba to myślenie zmienić - mówi lekarz psychiatra Natalia Michna w rozmowie z Alicją Molendą

Zgodzi się pani, że psychiatria i choroby psychiczne są wciąż traktowane jako tabu? Tak. Lekarz psychiatra postrzegany jest nadal trochę jak egzorcysta. Ten wizerunek utrwaliły filmy i książki. Ludzie kojarzą nas ze specjalista-

mi od pasów bezpieczeństwa i elektrowstrząsów. Tymczasem psychiatra to taki sam lekarz jak kardiolog czy laryngolog. Tylko że w świadomości społeczeństwa leczenie dolegliwości fizycznych wciąż jest ważniejsze od stawiania czoła problemom psychicznym. Trzeba to myślenie zmienić i jak najwięcej na ten temat mówić, aby ułatwić osobom potrzebującym kontakt z psychologiem lub psychiatrą. **Dlaczego?** Bo choroby psychiczne są dziś coraz częstsze. Dotyczą 1/4 społeczeństwa. Najwięcej słysząc ostatnio o depresji, ale tak naprawdę objawy depresyjne to często wspólny mia-

ownik różnych chorób psychicznych, w rozpoznaniu których może nam pomóc tylko specjalista. Niektórzy potrafią pokonać trudności życiowe samodzielnie, ale wiele osób wymaga profesjonalnej pomocy, dlatego tak ważna jest informacja, gdzie się udać. W ostatnim czasie reorganizacja opieki psychiatrycznej w Polsce doprowadziła do powstania Centrum Zdrowia Psychicznego. Mamy olbrzymie szczęście, że taka struktura funkcjonuje w naszym szpitalu. Obejmuje psychiatryczny oddział stacjonarny, oddział psychiatryczny dzienny, pomoc ambulatoryjną oraz pomoc środowiskową. Ta ostat-

nia umożliwia opiekę psychiatryczną dla pacjentów, którzy nie są w stanie opuścić swoich domów.

Ale nie jest tajemnicą, że szukanie pomocy psychiatry zostaje rzeczą wstydliwą. Są ludzie, którzy jej potrzebują, ale nie chcą być uznawani przez otoczenie za „wariatów”. Może dlatego zaledwie 16 proc. pacjentów wymagających pomocy trafia od razu do psychiatrów.

Upředzenia to jedno, świadomość to drugie. Aby zyskać większą anonimowość, można pojechać do lekarza do innego miasta lub poprosić o wizytę domową. Sama przyjmuję w Chrzanowie, Krakowie i Katowicach. Gorzej jest, gdy pacjenci, zanim do nas przyjdą, długo zwlekają. Przewlekające się objawy depresyjno - lękowe mogą skutkować bólem całego ciała, m.in. kręgosłupa, brzucha czy klatki piersiowej. Często dolegliwości są tak nasilone, że pacjenci podejrzewając zawał serca lub dotkliwe dolegliwości neurologiczne zgłaszają się do SOR.

Albo wędrują od lekarza do lekarza, wykonując różne badania, tracąc mnóstwo czasu i pieniędzy.

Rzeczywiście, to częsta sytuacja. Zanim przyjdą do nas - psychiatrów, często zgłaszają się do lekarzy innych specjalności. Słyszą wcześniej niejedną diagnozę oraz mają włączane różnorodne terapie, po których nie uzyskują poprawy. W takich sytuacjach ogromnie ważna jest całościowa ocena oraz interdyscyplinarne spojrzenie na pacjenta. Obserwuję znaczącą poprawę w zakresie współpracy między lekarzami. Koledzy kardiolodzy, gastrologi czy neurologi, wykluczają przyczyny związane ze swoją specjalnością, widząc, że żadne przepisywane przez nich leki nie przynoszą znaczącej poprawy, coraz częściej zalecają pacjentom konsultację psychiatryczną. Często taką potrzebę dostrzegają także specjaliści medycy rodzinnej, zwłaszcza u pacjentów zgłaszających się do nich wielokrotnie z różnymi dolegliwościami.

Oczywiście działa to również w drugą stronę. Rozpoczynając leczenie psychiatryczne, staramy się mieć pewność, że nie ma pozapsychiatrycznych przyczyn zgłaszanych dolegliwości, a w sytuacjach wątpliwych konsultujemy pacjenta u innego specjalisty. Tu dodam, że duża liczba różnych badań posiadanych przez pacjenta często ułatwia rozpoznanie.

Dlaczego szukając przyczyny złego samopoczucia, prędkiej upatrujemy przyczyny w dysfunkcji ciała niż psychiki?

Dobre pytanie. Tak niestety bywa, gdyż zaburzenia psy-

chiczne są niejednokrotnie dyskredytowane, traktowane jako mniej ważne dolegliwości w porównaniu do innych chorób.

Podkreślić należy, że pomimo tego, że depresja dotyczy przede wszystkim sfery psychicznej, to często wywołuje bardzo nasilone cierpienie fizyczne. Depresja jest jak każda inna choroba. Łagodny przebieg wymaga krótkotrwałej terapii, ale nieleczona może ulec powikłaniom, przyjmując różne maski somatyczne, a w skrajnych przypadkach prowadząc do objawów psychicznych, a także śmierci.

Depresja. Jak ją u siebie rozpoznać?

Objawy są różnorodne. Istotne jest kryterium czasu jej trwania - minimum 2 tygodnie. Mogą dominować obniżenie nastroju, zaburzenia snu, apetytu, brak chęci do podejmowania jakiejkolwiek aktywności, ale również symptomy imitujące inne choroby. Dość często występują zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego, sercowo-naczyniowego, zaburzenia ze strony zmysłów, zawroty głowy oraz wspomniane bóle. Ale nie wymagamy od siebie stawiania rozpoznania ani też nie wykluczamy depresji jako przyczyny dolegliwości. Dobry psychiatra już w trakcie pierwszych wizyt jest w stanie adekwatnie ocenić stan pacjenta, wyznaczyć cele oraz dobrać skuteczną terapię. Często jest w stanie przyjrzeć się naszym problemom z boku, dostrzec więcej niż rodzina czy przyjaciel. W czasie rozmowy z psychiatrą możemy przede wszystkim obnażyć nasze problemy w świecie, który nie akceptuje słabości.

Co dalej?

Ja szczegółowo tłumaczę pacjentowi, co się z nim dzieje, skąd to się wszystko wzięło i jaka droga leczenia przed nami. To pomaga pokonać lęk towarzyszący chorobom psychicznym, ale i wielu innym schorzeniom, dlatego im więcej pacjent ma na ich temat wiedzy od lekarza, a mniej z internetu, tym łatwiej mu zaakceptować leczenie. Każda zresztą terapia powinna być związana z edukacją. Pierwsze wizyty u psychiatry są nawiązywaniem kontaktu lekarza z pacjentem, budowaniem wzajemnego zaufania, dobieraniem leków i wyjaśnianiem jak działają. Trzeba też ocenić, czy i na jakim etapie leczenia wymaga włączenia psychoterapii, która jest często nieodzowną formą leczenia różnych chorób i stanów psychicznych.

Wspomniała pani o lęku. On towarzyszy wielu chorobom. Jak się może uzewnętrznić?

Zaburzenia lękowe, podobnie jak zaburzenia depresyjne, mogą imitować inne scho-

żenia. Czasem są to objawy astmatyczne, kołatanie serca, wypadanie włosów, biegunki. Jak wspomniałam, zredukowanie poziomu lęku jest w leczeniu kluczowe. Już sama świadomość pochodzenia objawów działa w psychiatrii terapeutycznie. Stres i lęk towarzyszy nam podczas wizyty u każdego lekarza: zarówno u dermatologa w przypadku trądziku, jak i u onkologa w przypadku nowotworu. Ważne jest więc, aby u każdego specjalisty poza diagnozą usłyszeć szeroką informację na temat przyczyny, możliwych terapii oraz dalszych perspektyw. To uspokaja i pozwala podjąć działania.

Choroby psychiczne to choroby przewlekłe.

Tak i powinniśmy się z nimi „polubić”, odważnie stawiając im czoła. Często terapia trwa miesiącami, latami, a nawet przez całe życie.

Jak wpływa na naszą psychikę trauma przeżywana po stracie bliskiej osoby?

Żałoba to proces fizjologiczny. Najczęściej przebiega w następujących po sobie etapach: zaprzeczenie, gniew, targowanie, depresja, akceptacja. Przypomina proces gojenia się złamania - jak po urazie. Początkowo jest jak bolesna, krwawiąca rana, która powoli się goi, potem powstaje blizna, ciagle przypominająca o stracie, ale pozwalająca funkcjonować. Dla niektórych powyższa sytuacja jest na tyle traumatyzująca, że nie osiąga poziomu akceptacji. Ważną rolę odgrywa otoczenie, które powinno zasignalizować konieczność pomocy psychiatrycznej.

A samotność? Ona też bywa przyczyną depresji?

Są osoby samotne, które dobrane sobie radzą. Mają swoje pasje, znajomych. Lubią siebie. Są też takie, które uciekają w chorobę, gdyż dolegliwości stanowią przepustkę do kontaktów z najbliższymi. Choroba to poniekąd pretekst do kontaktu z otoczeniem. Rola otoczenia w przypadku depresji osób samotnych, starszych jest niezmiernie ważna. Rodzina utrzymująca z chorym stały kontakt wie, kiedy jego stan się pogarsza. Takie informacje są cenne dla lekarza, dlatego chętnie rozmawiam z rodzinami pacjentów i gdy tylko to jest możliwe, włączam ich do procesu terapii.

Co sprzyja chorobom psychicznym?

Poza osobistymi, wrodzonymi predyspozycjami, oczywiście czynniki zewnętrzne, na które nie mamy wpływu. Takie, jak choroba, śmierć bliskiej osoby, utrata pracy. Kumulacja negatywnych bodźców może przekroczyć nasze, niestety ograniczone możliwości tolerancji. Gdy więc skala problemów nas przerasta, gdy przysłowione ucho od dzbana się urywa - trzeba szukać pomocy, bo na-

Zdrowie psychiczne - gdzie szukać pomocy

Żeby skorzystać z pomocy Centrum Zdrowia Psychicznego nie trzeba mieć ani skierowania, ani wcześniej się rejestrować.

Siedziba centrum i punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny funkcjonuje w szpitalu na pierwszym piętrze. Wystarczy zadzwonić lub przyjść w godzinach pracy. Zgłoszenia pacjenta może też dokonać członek rodziny czy pracownik OPS. Punkt działa od poniedziałku do piątku od 8.00 do 18.00. Dyżuruje tam psycholog i pielęgniarka psychiatryczna. Oni jako pierwsi oceniają stan pacjenta i kierują go do dalszej pomocy, m.in. szukają terminu do poradni. W przypadkach pilnych wizyta powinna być wyznaczona w ciągu 72 godzin. W ramach centrum pacjent może skorzystać z porady psychiatry, wsparcia psychologicznego i psychoterapii indywidualnej. Może być także skierowany do oddziału dziennego lub zostanie mu zlecona wizyta domowa. W przypadkach wymagających hospitalizacji, proponowana jest opieka całodobowa w szpitalu. Osoby leczące się wcześniej w poradniach zdrowia psychicznego w placówkach podwykonawców CZP, czyli ZLA w Chrzanowie, MCM w Libiążu i ośrodku w Babicach, nie muszą na nowo się zapisywać. Mogą kontynuować leczenie. Chcąc zapisać się do którejś z poradni po raz pierwszy, wcześniej należy zgłosić się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego w szpitalu.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Chrzanowie
tel. 32 624 70 17, 883 849 763.

Kompleksowa opieka psychiatryczna Centrum Zdrowia Psychicznego Szpitala Powiatowego w Chrzanowie udzielana jest w:

- Poradni Zdrowia Psychicznego
  - Zespole Leczenia Środowiskowego (Domowego)
  - Oddziale Dziennym Psychiatrycznym
  - Oddziale Psychiatrycznym Ogólnym
  - Psychiatrycznej Izbie Przyjęć
- Ponadto, realizowana jest w Poradniach Zdrowia Psychicznego podwykonawców. Są nimi:
- Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie, ul. Sokoła 19
  - Miejskie Centrum Medyczne w Libiążu, ul. 9 Maja 2
  - NZOZ Centrum Promocji i Ochrony Zdrowia w Babicach, ul. Jana Gołąba 1

Pomoc dla dzieci

W sytuacjach kryzysów psychologicznych wśród dzieci i młodzieży, pomocy należy szukać w szkolnych gabinetach psychologiczno-pedagogicznych, poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, ośrodkach interwencji kryzysowej dla dzieci i młodzieży, ośrodkach pomocy społecznej lub centrach pomocy rodzinie. Do dyspozycji rodziców i dzieci są też ogólnopolskie telefony zaufania 800 12 12 12 i 116 111

Są też strony internetowe, gdzie bezpłatnie i anonimowo pomoc otrzymają zarówno osoby w sytuacjach kryzysowych, jak i ich bliscy (Życie Warto Rozmowy lub Fundacja Dajmy Dzieciom Siłę).

Wizyty domowe

W sytuacjach, gdy pacjent nie jest w stanie zgłosić się do nas samodzielnie, a więc seniorzy lub osoby młodsze, które z powodu zaburzeń psychicznych nie pójdą do poradni, wizyty domowe są możliwe. W sytuacjach, gdy nie znamy pacjenta bądź w jakiś sposób się go obawiamy, na wizytę udajemy się w zespole, z pracownikiem socjalnym, psychologiem lub terapeutą środowiskowym. Jeżeli jest to możliwe, prosimy też o obecność rodziny.

Czym się zajmuje koordynator opieki

To osoba sprawująca niejako kontrolę nad stanem pacjenta, opiekująca się nim. Zwykle robi to raz na tydzień. Przypomina o wizytach, pomaga załatwić sprawy socjalne, odwiedza w domu lub kontaktuje się telefonicznie. Koordynatorzy przydzielani są głównie pacjentom z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, z częstymi nawrotami. Czynna opieka ma zapobiec niepotrzebnym hospitalizacjom, pomagać pacjentom w codziennym funkcjonowaniu.

Czym zajmuje się asystent zdrowienia.

To osoba po przeżyciu poważnego kryzysu psychicznego, która może wesprzeć innych swoim doświadczeniem, niejako od strony pacjenta. Zarówno dla pacjentów jak i dla zespołu jest to bardzo cenne.

60

osób miesięcznie zgłasza się do Centrum Zdrowia Psychicznego w Chrzanowie. To głównie pacjenci z zaburzeniami lękowymi, depresyjnymi, mający problemy ze snem.

9

centrów zdrowia psychicznego funkcjonuje w Małopolsce

25

miejsc posiada szpitalny psychiatryczny oddział zamknięty w Chrzanowie

25

osób korzystać może z terapii w oddziale dziennym w Chrzanowie

Depresje i samobójstwa

Psychiatria to wciąż nieco stygmatyzowana dziedzina medycyny, a choroby psychiczne, w tym depresja, to tematy niszowe, tematy tabu. Podejmują je osoby, którym zależy na pomaganiu, znające takie przypadki z otoczenia, albo takie, które doświadczyły ich na sobie. Tymczasem te choroby psychiczne mogą zabić tak samo jak rak. Dowodem są statystyki samobójstw.

W 2019 roku w Polsce było ich prawie 12 tysięcy, w 2020 liczba ta przekroczyła 12 tysięcy, a w 2021 samobójstw było 13 400. To katastrofalne dane.

Samobójstwa też są tematem tabu. Nie wiele się o nich mówi i pisze. Doświadczając takiej sytuacji rodzina stara się utrzymywać temat rodzaju i przyczyn śmierci w tajemnicy. Tymczasem to znak, że wydarzyło się coś złego, czemu można było zapobiec mając odpowiednią wiedzę i wyczucie.

Samobójstwo to zamach na to, co się naprawdę posiada. Na życie. Samobójca to osoba, która nie widziała sensu, żeby rano wstać i podjąć swoje obowiązki. Ale to nie stało się nagle, z dnia na dzień. To miesia-

ce, a może lata postępującej beznadziei, dojście na skraj wiary, że życie ma sens - mówi w wywiadzie radiowym Anna Bandło, lekarz psychiatra ze szpitala w Tworkach.

Lekarze alarmują, że temat „czy warto żyć” wiele osób traktuje jak temat dla wariatów. - Powód jest jeden. Za mało ze sobą rozmawiamy, zwłaszcza na tematy trudne, wstydliwe. Tymczasem samobójstwa popełniają najczęściej osoby niemające rozpoznania choroby psychicznej, np. depresji, czy trudnej do leczenia schizofrenii. Ludzie, dla których zewnętrzne stresory stały się przytłaczające - dodaje dr Bandło.

Pamiętajmy o tym w szalonym tempie naszego życia.

Raper Małpa o męskiej depresji

Fot. jacekwphoto.blogspot.com

– Nie miałem nigdy tak, że miesiącami nie wychodziłem z łóżka, ale zacząłem się mocno izolować od ludzi. W moim przypadku ta kiepska kondycja psychiczna odbiła się mocno na moim fizycznym zdrowiu. Jak już grałem koncerty, to przez kilka lat zmagłem się z chorobą, która dawała objawy somatyczne, i to takie skrajne. Ciężki czas. Miałem bóle żołądka. Myślę, że z mojego powodu odwołaliśmy ze 30 koncertów.

Żle się z tym czułem, bo kolega przez to stracił dużo pieniędzy. Raz w Zielonej Górze zagrałem, ale przerwaliśmy, aby wybiec do kibla i zwymiotować, wracałem na scenę i grałem dalej. Miewałem takie epizody, od kilku dni do dwóch tygodni, takiego ciągłego, ostrego bólu żołądka połączonego z wymiotami. Bywało, że mnie to dosięgało na kilka dni przed koncertem albo w drodze na koncert, bywało, że po koncercie. To były ekstremalne sytuacje. Sam wtedy nie wiedziałem, z czym się borykam, lekarze też nie. To trwało mniej więcej trzy lata, zanim zostałem skierowany do psychiatry. Ta choroba po prostu pewnego dnia przyszła, obudziłem się rano z ostrym bólem brzucha, pamiętam, że tego dnia miałem grać w Szczecinie. Koncert odwołałem, kolejny w Łodzi następnego dnia zagrałem, ale wyładowałem po nim w szpitalu na kroplówce. Przez te trzy lata biegałem po lekarzach i miałem przeróżne diagnozy: zespół jelita drażliwego, helicobacter, refluks. Gdy stałem już nad grobem, totalnie zniechęcony wizytami u lekarzy, straciłem całkowicie wiarę, że ktoś jest mi w stanie pomóc, to trafiłem jeszcze do lekarki, która stwierdziła, że mam chyba raka trzustki. Zabrali mnie do szpitala, okazało się, że to nieprawda i jedyne, co mam, to zapalenie żołądka – efekt tygodniowych wymiotów – i wychodząc z tego szpitala, dostałem skierowanie do psychiatry.

(Fragment wywiadu rapera Małpy, czyli Łukasza Małkiewicza, ur. w 1985, dla portalu interia.pl)

wet niewielkie problemy mogą wtedy przepełnić „czarę gorzycz”.

Wiele osób dotkniętych depresją boi się leków psychiatrycznych, twierdząc, że otępią.

Są też tacy, którzy w nie mocno, a nawet za mocno wierzą. Podkreślić należy, że prawidłowo dobrane leki psychiatryczne naprawdę mogą polepszyć komfort życia chorych i ich codzienne funkcjonowanie. Musimy jednak pamiętać, że żaden lek nie poprawi naszej sytuacji bytowej, nie przywróci partnera, który odszedł, nie rozwiąże problemów.

Leki są często w stanie pomóc w odzyskaniu pewności siebie, pokazać inną perspektywę, zredukować napięcie, wyrównać rytmy dobowe.

Kiedy przestaje się brać leki?

To bardzo indywidualna sprawa. Leczenie czasem trwa kilka miesięcy, a czasem kilka lat. Wiele zależy od predyspozycji pacjenta i jego odporności na stres. Kiedy jest słaba, warto zintensyfikować leczenie poprzez wdrożenie psychoterapii.

**Depresja to taka trochę „kobieca” choroba. Jak przecho-
dzą ją mężczyźni?**

Uważam, że to stwierdzenie samo w sobie jest dyskryminujące. To właśnie przez takie podejście do kwestii zaburzeń nastroju mężczyźni później rozpoczynają terapię, cierpiąc w samotności. Poza typowymi objawami depresji, częściej wybuchają złością, sięgają po alkohol, są wulgarni, wro-
dzy dla otoczenia, a zwłaszcza najbliższych. Czasem taki pacjent ucieka w pracę, bo tylko nad nią jest w stanie utrzymać jeszcze kontrolę.

Dlatego tak ważne jest szersze podejście do kwestii uzależnienia, ponieważ u podstawy nałogu mogą leżeć właśnie zaburzenia nastroju.

Do psychiatry trafiają też dzieci.

Psychiatria dziecięca to duże wyzwanie, bo choroby psychiczne dzieci często wynikają z zaburzeń funkcjonowania jego otoczeniem.

Nawet w domu pełnym ludzi dziecko może czuć się samotne, niezrozumiane. Rodzice coraz mniej rozmawiają z dziećmi, bagatelizując ich problemy, umniejszając ich wagę, koncentrując się na swoich sprawach. Nie mają czasu, cierpliwości, ale często i wiedzy, aby coś dziecku wyjaśnić, ocenić, podpowiedzieć.

Odpowiedzi na różne pytania, wsparcia, zrozumienia dzieci i młodzieży szukają w internecie. Tam świat jawi się jako doskonały, pozbawiony trosk. Pojawiające się tam wzorce zachowań i wyglądu stają się przedmiotem porównań, które mogą utwierdzić dziecko w przekonaniu, że jego życie jest gorsze, czuje się wyrzuco-

ne poza nawias. Wtedy rodzi się presja dorównania wzorcom z internetu, a miewmy świadomość, że internet nie zawsze kształtuje prawidłowe postawy.

Żyjemy w warunkach permanentnego stresu, konfliktu wyboru. Jak sobie z tym radzić?

Nie wszystkie zjawiska są nowe. Nasi przodkowie również mieli dzieci, pracę i problemy powodujące stres, tracili bliskich. Ale rzeczywistość tempo naszego życia jest ogromne. Do tego dochodzi natłok informacji, ostatnio głównie złych. Chcemy więcej, lepiej, szybciej. Zawsze jesteśmy w niedo-
czasie. To nie daje komfortu psychicznego. Rada jest jedna - trzeba czasem z czegoś zrezygnować, ustalić priorytety. Nie rezygnować ze snu, z przyjemności, jedzenia. Co prawda mamy w sobie hormony gotowe do walki, ale nie możemy przecież walczyć przez całe życie, gdyż permanentny stres doprowadza do wyniszczenia organizmu. Życie nie jest sprintem, ale maratonom. Zostawmy sobie siebie także na później. Nie tłumaczmy złego samopoczucia wyłącznie jesienią aurą, zmianami pogody, wyczerpaniem. Z życzliwością i uwagą przyglądajmy się sobie, aby odpowiednio wcześniej dostrzec niepokojące symptomy.

Co robić, żeby nie zwariować w natłoku problemów, informacji, w warunkach permanentnego stresu?

Przede wszystkim starać się żyć w zgodzie z własnym rytmem dobowym. Sens ma codzienna aktywność fizyczna, prawidłowy sen, zdrowe jedzenie.

Warto rozwijać swoje pasje, które często stanowią wyczerpanie od codziennych stresorów. Dla jednych będzie to spacer z kijkami, dla innych boks, dobra książka, nauka języka, taniec, itd. Warto je doskonalić, rozwijać umiejętności i wiedzę, podnosząc w ten sposób własną wartość. Bardzo ważne są również dobre relacje w domu. Zarówno dla dorosłych, jak i dzieci, u których potrzeba bliskości - mimo tego że często ukryta - jest bardzo silna. Mówi się, że zdrowie psychiczne poprawia się w tłumie, podczas kontaktów z innymi, ale ma to sens przede wszystkim w realu.

Współcześnie stosunkowo łatwo jest utrzymać kontakt za pomocą przeróżnych aplikacji z drugim człowiekiem, jednak nic nie zastąpi kontaktu bezpośredniego.

Często to właśnie ktoś z naszego bezpośredniego otoczenia zauważy niepokojące w nas zmiany, na które sami pozostawaliśmy obojętni, a tym samym wskaże kierunek pomocy i skorzystania z opieki specjalistycznej.

Budowlaniec z „Kuchennych Rewolucji”

Kiedy mamy wykonać remonty, w ramach „Kuchennych Rewolucji”, pracujemy bez przerwy cały wieczór i całą noc – opowiada w rozmowie z Ewą Solak budowlaniec Paweł Syнал z Chrzanowa.

Jak zaczął pan robić remonty w „Kuchennych Rewolucjach”, czyli programie Magdy Gessler?

Zacząłem się od chrzanowskiej restauracji „Utarte”. Dziś jest nieczynna, ale w czasach, gdy jeszcze prężnie działała, pracował tam mój brat oraz Basia - moja żona. Z właścicielem – Jackiem Krężelem, długo się znaliśmy. Zawsze, gdy tylko mogłem, to tam pomagałem. A to rozłożyć ogródek letni, a to coś wyremontować. Kiedy w 2017 r. gościła tam ekipa telewizyjna „Kuchennych Rewolucji”, nawiązałem z nią kontakt. Wiedzieli, czym się zajmuję. Pewnego dnia odebrałem telefon z pytaniem, czy jestem zainteresowany remontem restauracji w Raciborzu Bistro Entliczek-Pentliczek Czeski Knedliczek. Wyspała im się wcześniej zamówiona ekipa remontowa. To miał być tylko jeden odcinek na zastępstwo. Zmieniliśmy tam dosłownie wszystko. Malowanie, tapetowanie oraz wymiana lamp. Chyba tak im się spodobało, że teraz w zasadzie raz w miesiącu gdzieś jesteśmy.

Ile było już tych wyremontowanych przez pana lokali?

Oprócz bistro w Raciborzu, było ich sześć. Sosnowiec - Idziemy z Góry, Tarnów - Wino i Żarełko u Bujaka, Czerwice Dziedzice - Tavola Calda Sicilia, Bielsko-Biała - Bistro u Rodziny Gębskich, Kępno - Bar Sztuka na wynos i Kraków - Voila Avignon Bistro. Kolejny będzie w Krakowie. Generalnie robimy remonty na południu Polski. Na północy działa inna ekipa.

Kto decyduje, jak będzie wyglądać wnętrze lokalu? Zawsze zgadza się pan z tą koncepcją, czy robi pan coś po swojemu?

Pomysł na „rewolucję” w lokalu wychodzi wyłącznie od Magdy Gessler, a my robimy remont według jej wytycznych. Każdy ma swoje gusta, ale my jesteśmy tylko wykonawcami. Generalnie wy-

strój musi pasować zarówno do nazwy, jak i do menu. Robimy wszystko, za wyjątkiem strojenia stołów. Jednego razu, oprócz malowania i innych prac typowo remontowych, musieliśmy zamontować 32 kinkiety na ścianach. Było ciężko.

Za remont płaci właściciel lokalu?

Nie, jest on w całości finansowany przez producentów programu.

Poznał pan osobiście Magdę Gessler?

Pomijając jej fachowość w kuchni, w programie wydaje się dość kontrowersyjną postacią.

Oczywiście, że poznałem panią Magdę. Program to jest show na potrzeby widzów. Według mnie, jest bardzo przyjazną i otwartą osobą. Zawsze chętnie z nami rozmawia. Mówi do nas: „Moi górale...”. Południe Polski pewnie kojarzy jej się z górami.

Jak wygląda współpraca z ekipą telewizyjną?

Na planie zawsze panuje przyjazna atmosfera. Wszyscy są ze sobą życzliwi i cieszą się, że przyjęli mnie jak swojego. Bardzo dobrze się dogadujemy.

Kiedy wkraczacie do akcji i ile macie czasu na remont?

Zwykle dostajemy telefon o zleceniu dwa tygodnie wcześniej, żebyśmy mogli dostosować swoje plany. Pracujemy nie tylko w ramach „Kuchennych Rewolucji”, bo na co dzień wykonujemy remonty w prywatnych domach. Robimy zarówno wnętrza, jak i elewacje. Natomiast gdy mamy termin realizacji w programie, przyjeżdżamy zwykle ok. godz. 18. Pracujemy bez przerwy cały wieczór i całą noc.

To faktycznie musicie się spieszyć.

Najtrudniejsze jest to, że mamy bardzo mało czasu, a zakres prac zwykle jest spory. Ale nigdy się nie poddajemy.

W ile osób pracujecie?

Najczęściej jeżdżymy we dwójkę z kolegą Piotrem Wroną. Czasem pomaga nam mój wujek.

Współpracował pan jeszcze z kimś sławnym?

Pani Magda jest na razie jedyną sławą, z którą współpracuję.

Rodzina pewnie kibicuje, gdy bierze udział w programie?

Mam nadzieję, że wszyscy bliscy są dumni i mi kibicują. W trakcie remontu nieraz odbieram telefony lub wiadomości z pytaniami: Jak tam? Dużo pracy? Jacy właściciele? Zwykle nie występuję na wizji, choć zdarzyło się, że w programie pojawiały się urywki z działań w trakcie mojej pracy.

Z zawodu jest pan budowlancem?

Tak. Skończyłem fablokowską szkołę, ale tak naprawdę doświadczenia nabrałem, gdy poszedłem do pracy. Dziś mam swoją firmę i zajmuję się remontami mieszkań oraz elewacjami. Praca zawsze była moją pasją. Uważam to za największy plus. Robiąc to, co lubię, angażuję się w 100 procentach. Zawsze chcę, aby wszystko wyszło jak najlepiej. No i tak jak sobie zaplanowałem.

Pandemia, wojna w Ukrainie i inflacja odbiły się w jakiś sposób na pana działalności?

Mam taki zawód, że liczę na to, że będę zawsze potrzebny.

Robi pan sobie pamiątkowe zdjęcia z Magdą Gessler w wyremontowanych lokalach?

Skupiam się na wykonaniu jak najlepiej powierzonej mi pracy. Można było mnie zobaczyć w jednej z relacji na social mediach pani Magdy.

Dziś jest pan budowlancem, ale niektórzy mogą pana kojarzyć z piłką nożną.

Długo grałem w Zagórzance Zagórze, z którą doszliśmy do V ligi. Potem przez jakiś czas grałem w Koronie Mętków. Byłem bramkarzem, ale jak jest rodzina i praca, to są inne priorytety.

Jakie ma pan plany na przyszłość?

Chcę samodzielnie wybudować dom. Staram się po kolei spełniać marzenia. Dom jest na razie największym.

FOT. ARCHIWUM PAWŁA SYNALA

Paweł Syнал (28 lat) pochodzi z Zagórza, obecnie mieszka z żoną w Chrzanowie. Skończył Zespół Szkół Technicznych Fablok w zawodzie monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Obecnie ma własną firmę Mash Tynk. Lubi piłkę nożną, skoki narciarskie, a także gotowanie.

Jedna z restauracji po remontach Pawła Syнала w Kuchennych Rewolucjach

FOT. ARCHIWUM PAWŁA SYNALA

Paweł Syнал podczas remontu i kręcenia programu

ARTUR SARNA: POLSKIE MIASTA

Sandomierz

RATUSZ jest jednym z najpiękniejszych ratuszy renesansowych w Polsce. Zbudowany w XIV w. pierwotnie w kształcie wieży. Rozbudowany w XV w., uzyskał plan wydłużonego prostokąta, natomiast w XVI w. został zwieńczony attyką. Na początku XVII w. dobudowano od zachodu wieżę. Ratusz wielokrotnie ulegał pożarom, m.in. w 1623 roku i 1757. Budynek jest budowlą ceglana. Wysoka attyka zakrywa dach. Otynkowana wieża, z arkadowym wejściem do pomieszczeń parteru, pokryta jest blachą i zwieńczona orłem z czasów Księstwa Warszawskiego.

Ks. M. Buliński wspomina w „Monografii” o odkryciu pod Ratuszem w XIX wieku obszernej piwnicy, która służyła za więzienie. Torturowano w niej obwinionych. Świadczyć o tym miały haki i kółka w ścianach.

W części zajmowanej przez muzeum prezentowana jest ekspozycja o charakterze historyczno-artystycznym. Klimat zabytkowych wnętrz podnoszą zestawy mebli w stylu późnorenesansowym, neorenesansowym i neobarokowym.

ZAMEK W SANDOMIERZU pochodzi z XIV wieku. Drewniany gród książęcy musiał tu istnieć już koło X wieku, co potwierdziły badania archeologiczne. W XIV wieku król Kazimierz Wielki na miejscu tej pierwotnej warowni postawił murowany zamek, górujący do dziś nad miastem, dlatego Sandomierz nazywany bywa miastem królewskim.

Obecnie sandomierski zamek jest siedzibą Muzeum Okręgowego, które prezentuje m.in. słynne szachy sandomierskie, odkryte podczas badań wykopaliskowych w XX wieku. Są niemal kompletne, wykonane z rogu jelenia w XII wieku. To jedne z najstarszych szachów w Europie! Ponadto muzeum w zamku szczyci się jedyną na świecie muzealną kolekcją biżuterii z krzemienia pasiastego.

WIELKI PIERŚCIEŃ Z KRZEMIENIEM PASIASTYM został zainstalowany w pobliżu sandomierskiego magistratu. Całość waży 80 kilogramów i jest na tyle duża, że można wejść do środka i zrobić sobie w nim pamiątkową fotografię. Pomysłodawcą wykonania pierścienia jest Cezary Łutowicz, który jako pierwszy, w 1972 roku, zastosował krzemień pasiasty w biżuterii. - Zależało mi na tym, aby Sandomierz miał kolejne ciekawe miejsce, wyzwalające dobrą energię. Mam nadzieję, że mieszkańcy i turyści będą się fotografować przy pierścieniu, wyznawać swoje tajemnice i czerpać z niego radość. Poza tym jest to instalacja promująca miasto jako Światową Stolicę Krzemienia Pasiastego - dodał artysta. Pierścień wykonany jest ze stali. Wykuł go kowal, przestrzegając przy pracy zasad sztuki złotniczej. Osadzony w nim krzemień, na którym widnieje logo Sandomierza, waży 30 kg.

BRAMA OPATOWSKA W SANDOMIERZU to jedna z najlepiej zachowanych gotyckich bram miejskich w Polsce. Ufundował ją w XIV wieku król Kazimierz Wielki. W XVI wieku bramę podwyższono i dodatkowo zwieńczono renesansową attyką, o charakterystycznym motywie „jaskółczych ogonów”, podobnie jak kościół w Paczkowie.

Sandomierskie obwarowania kryły dawniej 4 bramy: Zawichojską, Krakowską, Lubelską i właśnie Opatowską - jedyną do dziś zachowaną.

Do miasta można też było wejść poprzez furty - Zamiejską (znajdowała się między Collegium Gostomianum a Domem Długosza) i Furtę Dominikańską. Ta ostatnia, nazywana „Uchem Igielnym”, stoi do dziś niedaleko Bramy Opatowskiej. Ponadto było w Sandomierzu 21 baszt obronnych, które wraz z murami miejskimi (zachowanymi przy ul. Żydowskiej) stanowiły obwarowania miasta.

RYNEK W SANDOMIERZU to główny plac w mieście, o całkiem sporych wymiarach. Wita turystów pięknymi kamieniczkami, przyjazną atmosferą i stojącym w centralnym punkcie wspaniałym renesansowym Ratuszem o gotyckim rodowodzie. Wokół Rynku w sezonie ustawiają się piękne zabytkowe samochody, wożące turystów po Starówce. Ponadto kupisz tu lokalne produkty, jak Podpiwek Sandomierski, cydr czy Krówki Sandomierskie.

Tekst i zdjęcia:
Artur Sarna

FUNDUSZE EUROPEJSKIE W MAŁOPOLSCE – POMAGAJĄ UCHODźCOM

Wywiad z Emmą Toledano Laredo – Dyrektorem Wydziału ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej

W ciągu pierwszego miesiąca wojny z Ukrainy uciekło blisko 8 mln osób. Wielu z uchodźców trafiło do Polski i innych państw Unii Europejskiej. Jaki jest ich status?

Komisja Europejska w pierwszych dniach wojny przyjęła dyrektywę o pomocy tymczasowej, która zapewnia im prawo pobytu na terenie UE, zakwaterowania, pracy, ochrony zdrowia i edukacji. Już 4,1 miliona osób skorzystało z tej opcji. Ponadto Komisja wspiera uznanie ich kwalifikacji akademickich i zawodowych, tak by mogli znaleźć zatrudnienie na poziomie swoich kwalifikacji, co będzie korzystne dla integracji uchodźców na europejskim rynku pracy. Około 530 tysięcy ukraińskich dzieci uczy się już w szkołach w UE. A od marca 2022 z pomocą Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności do szpitali w UE przewieziono ponad 1000 pacjentów z Ukrainy, a do unijnej floty dodano nowy samolot do ewakuacji medycznej, aby pomóc w transporcie ukraińskich pacjentów potrzebujących pilnej opieki zdrowotnej.

Co Unia oferuje państwom członkowskim przyjmującym uchodźców?

W ramach unijnej polityki spójności powstał pakiet CARE. Zapewnia on pełną elastyczność w zakresie finansowania różnorodnych środków wsparcia dla uchodźców w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Każdy z tych funduszy może teraz wspierać również projekty, które zwykle byłyby finansowane z drugiego funduszu. Jest też nowy koszt jednostkowy na osobę: 40 euro tygodniowo (wkrótce podniesiony do 100 euro), stosowany przez maksymalnie 13 tygodni, począwszy od dnia przybycia danej osoby do Unii.

W przypadku Polski, które z programów mogą zostać zaangażowane by pokryć wydatki wynikające z przyjmowania uchodźców?

Stworzyliśmy elastyczne zasady pozwalające Polsce na wykorzystanie środków z instrumentu RE-

ACT-EU i z wszystkich programów krajowych, regionalnych i transgranicznych Interreg z okresu 2014-2020. Ponadto kluczowe znaczenie ma Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, dzięki któremu Caritas, miejskie i gminne Ośrodki Pomocy Społecznej dostarczają w terenie potrzebną żywność, odzież i podstawową pomoc materialną.

Fundusze Europejskie w Małopolsce

Європейські фонди в Малопольському воєводстві

ОЧРОНА

ЗАХИСТ

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

A na co są wykorzystywane Fundusze Europejskie w Małopolsce?

Środki europejskie są przeznaczane na edukację dla dzieci i młodzieży z Ukrainy, szkolenia zawodowe, naukę języka, integrację kobiet i młodych ludzi na rynku pracy, mieszkalnictwo dla uchodźców, opiekę zdrowotną i opiekę nad dziećmi. Wiele unijnych projektów na terenie Małopolski zostało wykorzystanych, przypomnijmy choćby namioty zakupione z funduszy unijnych do testowania COVID-19, które stworzyły w Olkuszu miasteczko recepcyjne. Dofinansowane z UE instytucje oświatowe organizowały kursy językowe, a unijne projekty urzędów pracy zaczęły obejmować także uchodźców itd.

Jeśli chodzi o pomoc finansową Unii dla Polski, o jakich kwotach mówimy?

Polska jest największym beneficjentem środków z polityki spójności. Jest jeszcze wiele do wydania, ponieważ na 30 września 2022, fundusze spójności 2014-2020 przyznane Polsce były zakontraktowane na poziomie 95%. Z samego REACT-EU Polska otrzymała w 2021 roku 1,6 mld euro, z czego kwota 1,2 mld euro nie została jeszcze przydzielona na projekty i może w razie potrzeby zostać przekierowana na wsparcie dla uchodźców. Tak samo 268 mln euro z transzy REACT-EU na rok 2022. Dodatkowo, jeżeli chodzi o fundusze w obszarze spraw wewnętrznych, UE przedłużyła o rok okres wdrażania trzech funduszy. W tym okresie Polska otrzymała 123 mln euro. W ramach nowej generacji funduszy w obszarze spraw wewnętrznych na 2021-2027 środki dla Polski wynoszą 237 mln euro w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz 91 mln euro w ramach Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

Czy pieniądze na te działania już wpłynęły czy zostaną przebrane po pokazaniu faktur na konkretne wydatki?

Polska będąc na pierwszej linii krajów przyjmujących uchodźców otrzymała 45% płatności zaliczkowych transzy REACT-EU na rok, 2021 co oznaczało 562 mln euro. To zapewniło Polsce, w pierwszych dniach napływu uchodźców, płynność na sfinansowanie infrastruktury, mieszkalnictwa i wyposażenia oraz usług w zakresie zatrudnienia i edukacji, włączenia społecznego, opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi. Polska otrzymała już 144,6 mln euro w ramach pierwszej transzy na pomoc nadzwyczajną z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (w ramach 400 mln euro dla państw członkowskich pierwszej linii). Ma również otrzymać dodatkowe 42 mln euro z drugiej transzy.

A konkretnie dla Małopolski?

Małopolska otrzymała 46,2 mln euro z instrumentu REACT-EU. Oprócz tego do dyspozycji była niewykorzystana alokacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Obecnie fundusze europejskie dostępne dla Małopolski, zakontraktowane są na poziomie 94,6%. Co istotne, z unijnych funduszy pokryte mogą być wszelkie wydatki poniesione po rozpoczęciu wojny, retrospektywnie już od 24 lutego 2022 r.

Jak długo obowiązywać będą elastyczne reguły wydatkowania?

Inwestycje w ramach budżetu 2014-2020 można prowadzić do końca 2023 r. Wsparcie będziemy kontynuować w programach 2021-2027, a nowy program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 właśnie został przesłany do Komisji i będzie zatwierdzony prawdopodobnie przed końcem roku. Co ważne inwestycje z wspomnianego pakietu CARE mogą być realizowane przy 100% finansowaniu z budżetu UE, bez wkładu własnego. Wariant ten jest niezwykle ważny dla beneficjentów, bo nie muszą się zadłużać. Do chwili obecnej projekty zawsze wymagały średnio, co najmniej 15% wkładu własnego. Dzięki nadzwyczajnej stopie dofinansowania Polska, która bardzo wspiera uchodźców z Ukrainy, może w całości i retrospektywnie otrzymać refundację tych wydatków.

Kto korzysta z unijnego dofinansowania dla uchodźców?

Są to jednostki samorządu terytorialnego, które wykonują niesamowitą pracę, przyjmując wielką falę uchodźców z Ukrainy. Jesteśmy jednak pod szczególnym wrażeniem organizacji pozarządowych, które od pierwszego dnia wojny niosły i nadal niosą bezpośrednią pomoc uchodźcom. Pakiet CARE pozwala również NGO-som na korzystanie z retrospektywnej kwalifikowalności i 100% unijnego dofinansowania.

Czym różni się podejście unijnych funduszy spójności patrząc wstecz na kryzys COVID-19 z 2020, a obecny kryzys uchodźczy?

Wyzwania obecnego kryzysu uchodźczego różnią się od kryzysu pandemicznego. Przy pandemii Covid 19 na czele zarządzania sytuacją kryzysową stały władze publiczne, natomiast kryzys uchodźczy dotknął w szczególności szczebel lokalny. Dlatego UE wymaga, by w projektach unijnych podkreślić wsparcie, często niewielkich organiza-

cji pozarządowych, które pomagały uchodźcom i wspierały ich integrację ze społeczeństwem polskim i europejskim.

Czy NGOsy mogą już aplikować o konkretne środki?

Tak, dla małopolskich beneficjentów są środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, czy w ramach programu Interreg Polska-Słowacja np. na działania NGO dla integracji uchodźców oraz ich aktywizacji na rynku pracy w postaci wsparcia działań edukacyjnych, pomocy prawnej, kursów językowych itd.

Firmy będące (pod)wykonawcami przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy unijnych odczuwają odpływ pracowników z Ukrainy, co może wpłynąć na terminową realizację inwestycji unijnych z budżetu 2014-2020. Czy jest jakieś pragmatyczne rozwiązanie?

Istnieje opcja tzw. fazowania, czyli będzie można podzielić projekty z budżetu 2014-2020 i kontynuować je z nowych funduszy 2021-2027. Nie ma tu żadnych problemów, bo można finansować takie przedsięwzięcia, począwszy od 1 stycznia 2021 roku. Dodatkowo takie rozwiązanie umożliwi zaspokojenie bieżących potrzeb związanych z uchodźcami.

MAŁOPOLSKA

Fundusze Europejskie w Małopolsce

Європейські фонди в Малопольському воєводстві

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

WSPÓLNOTA

СПІЛЬНОТА

Czy może Pani sobie wyobrazić, że w najbliższej przyszłości także Ukraina skorzysta np. z funduszy strukturalnych, aby odbudować kraj?

Ukraina nie jest członkiem Unii Europejskiej, w związku z tym nie można użyć funduszy spójności do jej odbudowy. Komisja przekazywała jednak Ukrainie fundusze na wspieranie reform i inwestycji. Dotychczas miała też miejsce współpraca w ramach programów transgranicznych realizowanych z udziałem Polski, Ukrainy, Rosji i Białorusi. Po wybuchu wojny Komisja zawiesiła współpracę z Rosją i Białorusią w ramach dziewięciu programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. Programy są realizowane dalej, ale płatności planowane pierwotnie dla Rosji i Białorusi, są realokowane do Ukrainy i państw członkowskich Unii.

Wojna w Ukrainie pokazała, jak niebezpieczna jest zależność gospodarek od paliw kopalnych oraz jak to wspomaga autorytarne rządy w Rosji.

REPowerEU to plan uniezależniania się od paliw kopalnych z Rosji, by państwa członkowskie roz-

budowywały u siebie technologie OZE. Odnawialne źródła są korzystne dla klimatu i potrzebne by uniezależnić się od Rosji oraz problemów związanych z odcięciem dostaw paliw kopalnych.

Czyli wojna spowodowała przyspieszenie transformacji energetycznej UE?

Fundusze Europejskie od lat wspierają bezpieczeństwo energetyczne Polski i wpływają na dywersyfikację dostaw. To przykładowo dofinansowane z Unii flagowe projekty takie jak gazoport w Świnoujściu czy gazociąg Baltic Pipe. W latach 2021-2027 Fundusze Europejskie będą wspierać inwestycje w rozbudowę sieci, do których będzie możliwe przyłączenie wielowymiarowych farm solarnych.

Warto wyjaśnić, że transformacja energetyczna, która jest wpisana w politykę klimatyczną UE, to jedyny sposób na uniknięcie drastycznych skutków kryzysu klimatycznego. Niestety tuż przed wybuchem wojny, polskie państwowe spółki energetyczne, będące jednocześnie beneficjentami unijnych funduszy, prowadziły kampanię, która z jednej strony podważała wartość bycia w UE, przypisując polityce klimatycznej UE od-

powiedzialność za wysokie ceny prądu, z drugiej dezinformując. Polska Rada Reklamy uznała, że w tzw. „reklamie z żarówką”, doszło do skierowania przekazu wprowadzającego konsumentów w błąd, ponieważ koszty emisji CO2 unijnej polityki klimatycznej, stanowią w rzeczywistości, co najwyżej ok. 20% rachunku za prąd, zaś przychody z uprawnień do emisji trafiają do polskiego budżetu, a nie do UE.

Teraz już chyba nikt nie ma wątpliwości, że warunkiem naszego bezpieczeństwa jest obecność w takich strukturach jak Unia Europejska, czy NATO oraz walka z dezinformacją.

Dezinformacja stała się wyzwaniem, które należy zaadresować. Komisja Europejska odnotowała bezprecedensowy wzrost rozprzestrzeniania się dezinformacji, który ostatecznie może powodować zagrożenie dla procesów demokratycznych i dla dóbr publicznych, takich jak zdrowie obywateli Unii, środowisko czy bezpieczeństwo. Dlatego unijnym rozporządzenie dla polityki spójności na lata 2021-2027 wprowadza korektę finansową do 3% za brak rzetelnej informacji.

Jak zrobić pranie, aby nie zniszczyć odzieży

Zmniejszone, zabarwione, a czasem zniszczone rzeczy po wyjęciu z pralki to wcale nie tak rzadki widok.

Mimo że zrobienie prania wydaje się nieskomplikowaną czynnością, to dobrze znać i stosować się do kilku zasad, które uchronią nas przed uszkodzeniem ulubionych ubrań.

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ

Prawidłowa organizacja i umiejętność czytania (ze zrozumieniem) piktogramów na metkach to podstawa, jeśli chcemy, aby ubrania nie tylko się doprały, ale także zachowały swój rozmiar, naturalny kolor i jakość. Od czego zacząć?

METKA PRAWDĘ POWIE

Skąd wiedzieć, że wiskoza nie lubi zbyt wysokiej temperatury, a wełniany golf najlepiej suszyć na płasko? Nie musimy być chodzącymi encyklopediami w zakresie właściwości tkanin. Wystarczy, że będziemy z uwagą czytać, co wskazują metki na odzieży. Warto poznać podstawowy zestaw piktogramów, które w jednoznaczny sposób mówią, w jakiej temperaturze prać, jaką prędkość obrotów przy wi-

rowaniu wybrać, jak suszyć daną rzecz. Na koniec - jak rozszyfrować znaczenie piktogramów.

Na początku przygotowujemy sobie ściągę, z której będziemy korzystać, a z czasem wiedza na temat oznaczeń będzie dla nas naturalna.

PROGRAM PIORĄCY DO WSZYSTKIEGO?

Raczej taki nie istnieje, a osławione 40 stopni Celsjusza wcale nie jest idealną temperaturą dla wszystkich rodzajów tkanin. Dlatego warto zaznajomić się z programami piorącymi, które oferuje nasza pralka. Ich duży wybór to nie fanaberia producentów sprzętów piorących, ale często zbiór optymalnie dopasowanych do potrzeb konkretnej tkaniny programów, które zapewniają najlepsze rezultaty. Piorąc ręczniki, wybierzmy więc tryb pracy, który poradzi sobie z zabrudzeniami i dobrze odsączy gruby materiał z nadmiaru wody, z kolei dla bielizny ten, który jest przeznaczony do delikatnej pielęgnacji.

SEGREGUJMY PRANIE – CZY NA PEWNO?

Kompletowanie prania nie powinno być dziełem przypadku. Najlepiej podzielić ubrania według kolorów i rodzaju materiałów, zaś jako osobną grupę

potraktować pościel, ściereczki kuchenne czy ręczniki. Tyle w teorii, ale co z praktyką?

- Zdarza się, że nie mamy czasu na skrupulatną segregację odzieży albo mamy niewiele ubrań w podobnych kolorach, co oznaczałoby konieczność osobnego prania zaledwie kilku rzeczy. Aby wyeliminować podobne dylematy i nie wykonywać prania z obawą, co wyciągniemy po skończonym cyklu, warto mieć w zanadru chusteczki wylapujące kolor. Wystarczy dodać je do prania, a one zajmą się resztą. Jeśli w praniu znajdzie się ubranie, które zafarbuje wodę, chusteczka zaabsorbuje ten barwnik i uchroni pozostałe elementy – mówi Marta Krokowicz z firmy Paclan.

Tam, gdzie jest wielu domowników zazwyczaj nie ma problemu z odpowiednią segregacją odzieży według kolorów, ale często – szczególnie na dziecięcych lub młodzieżowych ubraniach – pojawiają się różne nadruki, wszystkie, napisy czy wzory, które są w innym kolorze niż wiodący odcień danej rzeczy.

JAK WYPRĄĆ TAKIE UBRANIA?

- Tu znowu z pomocą przychodzi nam chusteczki wylapujące kolor. Jeśli mamy wątpliwości, czy np. białą koszulkę z kolo-

FOT. LUKASZ DULOWSKI

Poznaj swoją pralkę, zanim zaczniesz pranie

rowymi napisami możemy dodać do białego prania - bez obawy, że kolorowe wstawki zafarbują resztę - lub pierzemy ubrania w podobnej gamie kolorystycznej, ale boimy się, że np. czerwona koszulka zafarbuje tę różową, dodajmy do prania chusteczkę wylapującą kolor. W naszej ofercie poza klasycznymi chusteczkami Color Absorber można znaleźć też opcję w linii Paclan For Nature – biodegradowalne chusteczki, wykonane w 100 procentach z certyfikowanej wiskozy, co stanowi nie tylko wygodne, ale też odpowiednie dla środowiska rozwiązanie –

podpowiada Marta Krokowicz, reprezentująca markę Paclan.

POMOCNE AKCESORIA

Bez względu na to, jak duże gospodarstwo domowe prowadzimy, pranie jest jedną z tych czynności, które wykonujemy dość często. Dlatego warto uzbroić się we wszystkie akcesoria, które mogą usprawnić ten proces. Poza chusteczkami wylapującymi kolor, przyda nam się też worek lub siatka do prania, w której umieścimy bieliznę, biustonosze albo rajstopy.

W domowej pralni warto mieć także środek odplamiający,

który poradzi sobie z trudniejszymi zabrudzeniami. Pamiętajmy, że poza praniem czeka nas też suszenie, więc wybierzmy odpowiednią suszarkę – taką, która będzie odpowiednia do naszych potrzeb i możliwości.

Pranie na lewej stronie, stosowanie się do oznaczeń na metce, wreszcie wybór odpowiedniego programu piorącego i środka czyszczącego to prosty przepis na zadbane i czyste ubrania, które posłużą nam latami. Włączmy zestaw tych czynności do każdego prania, a unikniemy zniszczenia odzieży.

Źródło: www.paclan.pl

W Centrum Medycznym Artroskop poczujesz się jak w sanatorium

Wywiad z dr n. med. Bogdanem Wziętkiem, właścicielem Centrum Medycznego Artroskop w Trzebini.

Od kiedy funkcjonuje przychodnia?

W tej lokalizacji, czyli w Trzebini przy Głowackiego działamy od ponad roku. Wcześniej pracowaliśmy w Chrzanowie obok budynku spółdzielni mieszkaniowej.

Czy świadczone przez was usługi są refundowane przez NFZ?

Na razie tylko sklep medyczny oferuje ortozy, wózki inwalidzkie i inne zaopatrzenie medyczne z refundacją NFZ. Czekamy na kontraktowanie usług i mamy nadzieję, że będziemy mogli przyjmować pacjentów bezpłatnie. Na razie pacjenci mogą skorzystać u nas z bezpłatnych usług medycznych, jeśli mają dodatkowe ubezpieczenie medyczne np. PZU Zdrowie.

Z jakich innych ubezpieczalni przyjmujecie bezpłatnie pacjentów?

Jest ich kilkanaście, m.in.: Polmed, Enelmed, Allianz, InterPolska, Mondial

Asisstance, Signal Iduna, Compensa, Saltus. Z kolejnymi dwoma jesteśmy w trakcie podpisywania umowy.

Czy pacjenci z takim ubezpieczeniem muszą długo czekać na wizytę?

Nie. Najczęściej do tygodnia.

Jakie poradnie działają w Centrum Medycznym Artroskop?

Ortopedyczna dla dzieci i dorosłych, neurologiczna, chirurgiczna, dermatologiczna, chirurgii naczyniowej i rehabilitacyjna.

A jakie badania można w niej wykonać?

USG jamy brzusznej, stawów, mięśni więzadeł, czyli USG ortopedycznego, a także badania USG bioderek u niemowląt. Codziennie czynna jest też pracownia RTG, EKG i pracownia badania komputerowego stopy. Badania RTG wykonujemy prywatnie i na wspomniane ubezpieczenia dodatkowe.

Artroskop Centrum Medyczne Bogdan Wziętek mieści się w Trzebini przy ul. Bartosza Głowackiego 32, telefon do rejestracji: 32 223 61 77. Szczegóły na stronie: www.wzietek.pl

Czy wykonujecie jakieś zabiegi rehabilitacyjne?

Tak. Mamy rozbudowany zakład rehabilitacji i 10-letnie doświadczenie w tej dziedzinie. Jesteśmy wyposażeni w nowoczesny sprzęt, dużą salę gimnastyczną, pracownię hydroterapii. Można poczuć się jak w sanatorium. Większość z tych zabiegów jest zakontraktowanych z ubezpieczalnią.

Jakie są terminy?

To zależy od ubezpieczalni, ale najczęściej pacjent może

rozpocząć rehabilitację do tygodnia od rejestracji.

Czy macie w ofercie coś extra?

Można u nas skorzystać na przykład z porad dietetyka, usług podologicznych, medycyny estetycznej czy rehabilitacji uroginologicznej. Jest również możliwość wykonania indywidualnych wkładek ortopedycznych.

Plany na najbliższą przyszłość?

Mamy przygotowane pomieszczenia pod rezonans magnetyczny i aptekę. Poszukujemy partnerów medycznych do tych działalności.

Pyszny bananowiec z galaretką

To ciasto jest znakomitą pomysł na deser. Łatwe w wykonaniu, a na dodatek ma wyśmienity smak. Jeśli lubicie galaretkę i banany, koniecznie wypróbujcie przepis.

Składniki (na średnią tortownicę):

- paczka biszkoptów (ewentualnie biszkopt upieczony samodzielnie)
- 3 żółtka
- 7-8 bananów
- kostka masła
- pół szklanki cukru pudru
- cukier waniliowy

• 2 galaretki np. pomarańczowe

Wykonanie:

Biszkopty ułożyć w foremce i skropić mocną, gorzką herbatą np. earl grey. Masło utrzeć z cukrem i żółtkami. 5 bananów zmiksować na masę i dodawać po łyżce do utartego masła. Gotową masę wyłożyć na biszkopty. 3 banany pokroić w plasterki i ułożyć na masie bananowej. Galaretki przyrządzić wg przepisu na opakowaniu, nieco zmniejszając ilość wody. Gdy zaczynają tężeć, położyć ciasto i odstawić do lodówki na kilka godzin.

(AF)

PRACA

Zatrudnię

• BIOSYSTEM Zakład w Bołecinie zatrudni kierowcę kat. CE. Tel. 505-080-434

• BRUKARZA z doświadczeniem oraz pomocników zatrudnię od zaraz. Praca cały rok, stawka do uzgodnienia - w zależności od umiejętności i doświadczenia. Dobre warunki finansowe, tygodniówki. Tel. 509-235-853

• BRUKARZY, pomocników brukarzy zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• FIRMA Konarch z Krzeszowic poszukuje pracowników do produkcji wyrobów betonowych, stalowo-drewnianych. Praca na cały etat, umowa o pracę. Doświadczenie będzie dodatkowym atutem. Tel. 604-425-788. Email: w.nowak@konarch.pl

• FIRMA z Krzeszowic zatrudni: docieplenia, remonty. Tel. 602 101 440, 12-282-57-89

• FIRMA z siedzibą w Libiążu zatrudni stolarzy i monterów! Wymagania: doświadczenie zawodowe, gotowość do pracy wyjazdowej, zaangażowanie i precyzyjność. Oferujemy: atrakcyjne wynagrodzenie, umowę o pracę, stabilność zatrudnienia, premie. Tel. 699 712 422, Email: kontakt@hunterslab.com.pl

• FIRMA zatrudni monterów wod.-kan. i c.o. Tel. 720-810-550, 509-252-494

• KIEROWCA C+E, skoczek PL-CZ, szybkie kółka 2dniowe, 600PLN, praca stała lub dorywcza Tel. 662-013-700.

• KIEROWCÓW samochodów ciężarowych z kat.C, C+E zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• MAJSTRA robót drogowych zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• MONTERÓW zewnętrznych sieci wod.-kan. zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• OPERATORA koparki i koparko-ładowarki z doświadczeniem zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• OSOBE do sprzątnięcia pokoi. Praca z zakwaterowaniem na miejscu. Umowa. Okolice Wrocławia. Od zaraz. Tel. 791 710 088

• PRACOWNIKÓW budowlanych do robót wewnętrznych i zewnętrznych. Tel. 608-537-244

• PRZYJMĘ kierowcę na busa - dostawczego, kat. B. Wyjazdy całonocne po kraju. Wymagana: dyspozycyjność i doświadczenie. Tel. 605-765-330

• ZATRUDNIĘ kierowcę kat. C+E w transporcie międzynarodowym. Tel. 515-036-591.

• ZATRUDNIĘ kierowcę kat. C+E wywrotka. Tel. 793 026 531

Szukam pracy

• DOŚWIADCZONY kierowca z autem dostawczym. Tel. 602-463-241

• PODEJMĘ pracę biurową. Posiadam orzeczenie. Tel. 698-536-073

• UMYJĘ okna, posprzątam. Tel. 579-250-721

MOTORYZACJA

Kupię (m)

• 100 % Abart: Auto-Skup - auta, motocykle. Tel. 533-560-566

• 100% każdy samochód kupię. Tel. 880-084-653

AUTOSKUP
tel. **516 159 309**
• 100% każdy samochód kupię. Tel. 516-159-309

• 32-611-03-50 Auto-Skup rozbite, całe; drogich, tanich. Tel. 600-465-773

• AUTO skup osobowe, dostawcze, motocykle, skutery, ciągniki. Przyjadę na miejsce i zakupię. Każdy stan. Tel. 889-098-521.

• AUTO-SKUP osobowe, dostawcze, motocykle stan obojętny do 50 tys. zł. Tel. 696-033-800

• AUTO-SKUP: całe, uszkodzone, skorodowane. Złomowanie, wystawiamy zaświadczenia; własny transport. Tel. 604-188-647

• AUTOSKUP całych, rozbitych i dostawczych. Tel. 516-159-309

• KUPIĘ każde daewoo. Tel. 32-623-91-52, 606-482-571

• SKUP aut całych, rozbitych. Tel. 880-084-653

• ZŁOMOWANIE - skup pojazdów samochodowych, rolniczych, motocykli. Tel. 604-754-418

Części motoryzacyjne

• AUTO-CZĘŚCI: używane, duży wybór, faktura Vat - Chrzanów, Działkowa (droga w kierunku Luszowic). Tel. 506-099-245

• OPONY używane - duży wybór; przy zakupie montaż gratis! Wulkanizacja. Chrzanów, ul. Działkowa (droga na Luszowice). Tel. 506-099-245

• TŁUMIKI sam. - katalizatory. Tel. 602-463-241, 32-625-03-08

Usługi motoryzacyjne

• 32-611-03-50 AUTOZŁOM - kasacja pojazdów. Pomoc drogowa. Skup samochodów całych, rozbitych, skorodowanych. Sprzedaż części używanych. Tel. 600-465-773

• KASACJA pojazdów. Wystawiamy zaświadczenia. Dojazd gratis. Auto-skup. Tel. 606-482-571, 32-623-91-52

• SPAWANIE aluminium. Tel. 502-393-887

NIERUCHOMOŚCI

Sprzedam (n)

• DOM do remontu, działka 18a, Młoszowa. Tel. 533-553-388

• DZIAŁKA 1287m2 (WZ) w Wygietzowie; 2 działki (WZ): 578m2, 758m2 (sprzedaż łączna) - w Bołecinie. Tel. 509-741-716

• DZIAŁKA budowlana 1696m2 - Trzebinia, Trzebieńka. Media. Tel. 696-748-588

• MIESZKANIE 42m2, Chrzanów, Mieszka I - sprzedam. Tel. 509-715-638

• MIESZKANIE 48m2 w centrum Chrzanowa, okna plastikowe, centralne ogrzewanie z miedzi, dodatkowo 4 nowe komplety drzwi wewnętrznych. Cena 250 000 zł. do negocjacji. Tel. 510-578-365.

• MIESZKANIE 53,92m2, umeblowane, parter - Trzebinia-Gaj. Tel. 504-752-255

Kupię (n)

KUPIĘ MIESZKANIE MOŻE BYĆ DO REMONTU LUB ZADŁUŻONE GOTÓWKA TEL. 508-335-230
• KUPIĘ. Tel. 508-335-230

• KUPIĘ zadłużone nieruchomości. Mogą być z komornikiem. Kupię udziały w nieruchomości. Zapewniam pomoc prawną! Tel. 577-772-883

• ZDECYDOWANIE kupię działkę, grunt lub inną nieruchomość z bezpośrednim dostępem do głównej drogi w Trzebinie, Chrzanowie, okolicy (bez pośredników). Tel. 538-330-565

Wynajem (mam do wynajęcia)

• CHRZANÓW - biura, pomieszczenia, magazyny, hale, place, garaże, miejsca postojowe w bardzo atrakcyjnych cenach. ochrona 24 h/dobę. Tel. 600-263-504

• CHRZANÓW - stolarnia wraz z maszynami (opcjonalnie tartak). Tel. 600-263-504

• DO wynajęcia garaż w Libiążu. Tel. 519-876-858

• DO wynajęcia lokal 40m2 - Chrzanów, Sikorskiego. Tel. 694-775-193

• DO wynajęcia mieszkanie 2 pokoje w centrum Chrzanowa. Telefon po 18. Tel. 790-850-486

• DO wynajęcia pomieszczenia pod gabinety lekarskie w centrum Chrzanowa. Tel. 504-244-916

• HALA produkcyjna + magazyn + część socjalna + plac - ogrodzone. Tel. 604-424-563

• KAWALERKA do wynajęcia Chrzanów - Północ. Tel. 607-388-299 po godz. 17.00

• WYNAJMĘ lokal pod usługi parter, 80 m2, Chrzanów, ul. Krakowska 13. Tel. 601-525-622, 606-983-527. Email: flavam13@wp.pl

USŁUGI

Budowlane

• 515-728-836 malowanie, gładź bezpyłowa, sufity podwieszane, montaż paneli podłogowych, ocieplenie poddaszy wełną mineralną. Tel. 515-728-836

• 518-706-099 Gładzie, malowanie masyżynowe, płytki, kompleksowe wykończenia. www.tom-reg.pl

• 609-812-230 Flizowanie, łazienki, remonty. Tel. 609-812-230

• 692-169-356 Kompleksowe prace remontowo-wykończeniowe domów, mieszkań, biur. Docieplenie poddaszy i adaptacja na mieszkania. Inne prace. Firma z 25 letnim doświadczeniem. Tel. 692-169-356

• ADAPTACJA poddaszy, prace wykończeniowe - remonty. 26-letnie doświadczenie. Tel. 602 101 440, 12 282 57 89

• BRAMY, bramki: metalowe i drewniane, ogrodzenia panelowe. Tel. 730-718-715

BRAMY, OGRÓDZENIA, BALUSTRADY
796 17 17 55

• BRAMY, ogrodzenia, balustrady. Tel. 796-17-17-55

• BRUKARSTWO. Tel. 501-066-248

• BRUKARSTWO. Tel. 505-148-009

Philologic Sp. z o.o. z siedzibą w Chrzanowie prowadzi rekrutację na stanowisko:

ELEKTRYK

Osoby zatrudnione na w/w stanowisku uczestniczyć będą w projektach montażu maszyn, urządzeń przemysłowych w oparciu o specyfikację techniczną.

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie CV na adres: pawel.bernatoski@philologic.pl lub kontakt +48 783 268 550

ZAWIADOMIENIE

Miejski Zarząd Zasadów Komunalnych w Chrzanowie zawiadamia, że w dniach od 23.11.2022 r. do 14.12.2022 r. wyklada do publicznego wglądu na:

- na tablicy ogłoszeń w siedzibie Miejskiego Zarządu Zasadów Komunalnych w Chrzanowie przy ul. Garncarskiej 4,
- na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Chrzanowie, Aleja Henryka 20,
- w Biuletynie Informacji Publicznej,

lokal użytkowy będący własnością Gminy Chrzanów przeznaczony do oddania w najem w drodze przetargu nieograniczonego:

- Lokal użytkowy przy ul. Krakowskiej 23b - o powierzchni użytkowej 14,90 m2, składający się z 1 pomieszczenia oraz wc, wyposażony w instalację elektryczną, wod-kan oraz co.

BURMISTRZ MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Trzebinie ul. Marszałka Piłsudskiego 14 i ul. Narutowicza 10 oraz na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę na rzecz dotychczasowych dzierżawców.

Wykaz obejmuje:

- część działki nr 1797/20 położonej w obrębie Trzebieńka,
- część działki nr 658/3 położonej w obrębie Trzebinia,
- część działki nr 206/6 położonej w obrębie Trzebinia.

Wykaz o którym mowa zostaje wywieszony na okres 21 dni tj. od 23.11.2022 r. do 14.12.2022 r.

Burmistrz Miasta Trzebinia
Jarosław Okoczek

Starosta Chrzanowski zawiadamia,

że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Chrzanowie ul. Partyzantów 2, na stronach internetowych oraz BIP został podany do publicznego wglądu wykaz nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonej do dzierżawy. Wykaz dotyczy nieruchomości położonych w Trzebinie, obręb Wodna o nr 400/139 o pow. 0,0199 ha, obj. KR1C/00055337/3 i działki nr 686/1 o pow. 0,0081 ha, obj. KR1C/00039801/9.

Starosta Chrzanowski zawiadamia,

że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Chrzanowie ul. Partyzantów 2, na stronach internetowych oraz BIP został podany do publicznego wglądu wykaz nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonej do dzierżawy. Wykaz dotyczy nieruchomości położonych w Trzebinie, obręb Trzebieńka o nr 94/284 o pow. 0,2557 ha, 94/286 o pow. 0,0504 ha, obj. KR1C/00053139/1, działki nr 94/288 o pow. 0,0554 ha i 94/327 o pow. 0,6931 ha oraz 94/325 o pow. 0,0971 ha obj. KR1C/00059981/0.

Starosta Chrzanowski zawiadamia,

że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Chrzanowie ul. Partyzantów 2, na stronach internetowych oraz BIP został podany do publicznego wglądu wykaz nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonej do darowizny. Wykaz dotyczy nieruchomości położonych na terenie gminy Alwernia, obręb Mirów o nr 331 pow. 0,1 ha obj. KR1C/00099146/7.

Starosta Chrzanowski zawiadamia,

że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Chrzanowie ul. Partyzantów 2, na stronach internetowych oraz BIP został podany do publicznego wglądu wykaz nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonej do użyczenia. Wykaz dotyczy nieruchomości położonych na terenie gminy Trzebinia, obręb Trzebieńka ozn. nr 706/15 o pow. 3180 m2 obj. KR1C/00086384/3.

BURMISTRZ MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Trzebinie ul. Marszałka Piłsudskiego 14 i ul. Narutowicza 10, na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

Wykaz obejmuje:

- działkę nr 635/16 o pow. 0,0030 ha obręb Płoki, stanowiącą własność Gminy Trzebinia.

Wykaz, o którym mowa zostaje wywieszony na okres 21 dni tj. od 23.11.2022 r. do 14.12.2022 r.

Burmistrz Miasta Trzebinia
Jarosław Okoczek

Marinex
Mariusz Biela
tel./fax 32-711-93-40
602 776 543
Kompleksowe roboty budowlane, wykończeniowe. Tanio, terminowo
Elewacje z docieplaniem styropianowym
tynki mineralne i akrylowe
Pomiar, wycena, doradztwo GRATIS!

SKŁAD OPAŁU WĘGLOMAR
Węgiel miał Realizacja deputatów
eko-groszek
501-756-412
32-613-72-73
Lgota, ul. Krótka 4
www.weglomar.pl

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
Zaświadczenie do Urzędu
Przyjazd gratis!
Tel. 606 482 571

SKUP POJAZDÓW
LEGALNE ZŁOMOWANIE
www.automajer.pl
tel. 600 465 773

• BRUKARSTWO, kanalizacja, ogro-
dzenia A-Z Tel. 664-553-074

• **BUDOWA domów od A do Z; www.dom-ino.pl Tel. 513-902-800**

• BUDOWA domów od podstaw Tel.
604-456-994

• BUDOWA dróg dojazdowych, pod-
jazdów, podbudowy. Tel. 668-340-
936

• CYKLINOWANIE bezpyłowo, lakiero-
wanie. Tel. 516-769-265

• CYKLINOWANIE bezpyłowo. Tel.
798-381-658

• DACHY - konstrukcje dachowe wraz
z kryciem; wymiana pokryć dacho-
wych. Tel. 602-643-330

• **DACHY od A do Z, www.dom-ino.pl Tel. 513-902-800**

• DACHY, uszczelnienie. Tel. 731-181-
738

• DACHY, więźby, pokrycia. Tel. 509-
339-135, 785-361-969

• DACHY, więźby, pokrycia. Tel. 604-
456-994

• DOCIEPLENIA budynków - termoizo-
lacja; 26-letnie doświadczenie. Tel.
602-101-440, 12-282-57-89

• DOCIEPLENIA budynków. Tel. 604-
456-994

• DOCIEPLENIA, elewacje, wykoń-
czenia. Buduj z góralami!!!; www.wmexpert.com.pl Tel. 663-310-949

• DOCIEPLENIA, malowanie dachów
i mieszkań, flizowanie. Tel. 502-739-
733, 503-580-120

• EKOSZAMBA, szamba betonowe -
montaż, sprzedaż Tel. 501-066-248

• **GŁADŹ również bezpyłowa, ma-
lowanie, tapetowanie, panele,
regipsy, szpachlowanie. Tanio i
solidnie. Tel. 604-389-003**

• GŁADŹ, malowanie, remonty. Tel.
534-660-656

• KAMIEŃ, piasek, ziemia, gruz Tel. 501-
066-248

• KAPITAŁNE remonty mieszkań, wymia-
na instalacji elektrycznej. Wymiana ka-
nalizacji, wody; płytki, remont łazienek,
odpływ liniowy; remont kuchni, sufity
podwieszane, ścianki działowe, malowa-
nie. Tel. 692-651-866

• KOMINKI. Tel. 606-135-088

• KOMPLEKSOWE remonty mieszkań
(Krys-Pro-Rem) Tel. 696-576-467

• MALOWANIE - gładzie, remonty, expres.
Tel. 786-870-002

• MALOWANIE dachów, elewacji; konser-
wacja konstrukcji stalowych betonowych,
drewnianych. Wieloletnia praktyka Tel. /
fax 33-873-06-01, 602-882-325

• MALOWANIE natryskowe dużych po-
wierzchni (hale, konstrukcje stalowe, da-
chy, domy). Tel. 518-706-099

• MALOWANIE pomieszczeń. Tel. 517-357-
255

• MALOWANIE, gładzie, regipsy, techni-
ki malarskie: trawertyn, glasser, etc. Tel.
575-872-318

• **MALOWANIE, gładzie, tanio. Tel. 501-215-951**

• **MDM Ogrodzenia betonowe – pro-
dukcja, sprzedaż; Olszyny, Młyńska 6,
Babice Tel. 665-243-082**

• MINIKOPARKA usługi: drenaż, ekoszam-
ba, kanalizacja Tel. 501-066-248

• OCIEPLENIA poddaszy, odnowa elewacji,
prace ogólnobudowlane. Tel. 604-478-121

• ODNOWA elewacji, ocieplenia, 20 lat do-
świadczeń, prace ogólnobudowlane. Tel.
664-781-745

OGRODZENIA
45 ZŁ/MB.
508 786 884
• OGRODZENIA. Tel. 508-786-884

• POSTAWIĘ dom w systemie drewnia-
nym, szkieletowym, długoletnia praktyka
w Skandynawii przy stawianiu domów
całorocznych i letniskowych w systemie
konstrukcyjnym Tel. 728 557 886

• PRACE na wysokości. Tel. 502-277-286

• PROJEKTY budynków indywidualnych,
gotowych, rozbudowy, adaptacje, kosz-
torysy, nadzory budowlane. Świadczenia
energetyczne – F.H.U. „Natalia” Chrzanów,
ul. Sikorskiego – inż. Jacek Gębala Tel.
32-754-11-00, 32-623-95-35, 600-238-671

• REMONTY kompleksowo, wolne terminy
Tel. 516-152-854

• REMONTY wnętrz. Tel. 517-357-255

• REMONTY łazienki, wykończenia
wnętrz. Tel. 602-318-845

• ROBOTY ziemne koparkami gąsienico-
wymi. Transport. Tel. 501-399-919

• **SCHODY drewniane produk-
cja-montaż Tel. 793-583-607.
www.schodydrzwi.com.pl**

• SCHODY marmurowe, granitowe, blaty
Tel. 606-135-088

• SZTACHETY Tel. 730-718-715

• TRANSPORT - cement, piasek, kamień,
żwir; wywóz gruzu, ziemi Tel. 668-340-
936

• TYNKI tradycyjne, ręczne; murowanie,
remonty. Tel. 696-209-352

• **UKŁADANIE kostki brukowej Tel. 505-828-444, 535-061-222**

• UKŁADANIE płytek (kuchnie, łazienki,
tarasy itp.). Szybko i tanio. Tel. 691 536 134

• USŁUGI Rem-Bud: adaptacje, suche
tynki, sufit 65zł, ścianki 47zł, malowanie
15zł, gładź 20zł, flizowanie 55zł. Tel. 606-
740-937

• USŁUGI koparko-ładowarką i minikopar-
ką. Tel. 505-828-444

• USŁUGI koparką, koparko-ładowarką,
transport. Tel. 694-485-750

• USŁUGI minikoparką. Tel. 668-340-936

• USŁUGI – koparko-ładowarką JCB,
kucie młotem, wyburzenia komplekso-
wo Tel. 501-066-248

• **WYBURZENIA - wywóz gruzu Tel. 505-828-444**

• WYBURZENIA kompleksowo, wywóz
gruzu Tel. 501-066-248

• WYBURZENIA, kucie betonu, rozbiór-
ka konstrukcji stalowych. Transport.
Tel. 501-399-919

• **WYKAŃCZANIE wnętrz od A do Z, www.dom-ino.pl Tel. 513-902-800**

• WYKONUJEMY wylewki maszynowe.
Tel. 792-441-475

• WYLEWKI maszynowe, anhydryto-
we, przemysłowe, styrobeton. Solidne
wykonanie. Tel. 534-535-078

• WYPOŻYCZALNIA narzędzi Balin. Tel.
506-818-366, www.tools-chrzanow.pl

Elektrotechniczne
• **600-789-505 Instalacje elek-
tryczne Tel. 600-789-505**

• ALARMOWE-ANTENOWE–RTV/SAT,
domofony, wideodomofony, telewizja
obserwacyjna, komputerowe LAN/Wi-
Fi – montaż, naprawa. „Prewen”. Tel.
32-757-18-84, 502-863-471

• **ALLSYSTEM – instalacje alarmo-
we, przeciwpożarowe, telewizja
przemysłowa, naziemna i sateli-
tarna, powiadomienie GSM, cen-
trale telefoniczne Tel. 692-054-
349, www.allsystem.pl**

• ELEKTRYCZNE. Tel. 601-070-229

Instalacyjne
• AELEKTRO-SERWIS wykonuje: in-
stalacje elektryczne, odgromowe,
teletechniczne, podłączenia urządzeń
elektrycznych, naprawy, pomiary. Tel.
603-269-086, 32-623-81-84 po 17.00

• ELEKTROINSTALACJE Tel. 608-445-
635

• **INSTALACJE elektryczne Tel. 600-
789-505**

• INSTALACJE wod-kan, CO, gaz.
Ogrzewania podłogowe, wymiana kot-
łów. Montaż kotłowni. Próby szczel-
ności gazu. Tel. 534-835-940

• INSTALACJE wod.-kan.-co-gaz.
Montaż instalacji sanitarnych, grzew-
czych i gazowych. Wymiana kotłów
węglowych i gazowych. Modernizacje
kotłowni. Tel. 692-189-394

• Instalacje WC.CO przeróbki Tel.
577381254

Serwisowe
• 602-676-726 AGD-serwis. Naprawa
pralek, lodówek Tel. 602-676-726

• **KOMPUTERY - usuwanie proble-
mów. Dojazd bezpłatny. Tel. 502-
863-471**

• NAPRAWA RTV, telewizory, anteny.
Dojazd bezpłatny! Szybko, solidnie,
gwarancja. Tel. 32-623-54-18, 691-
511-914

• SERWIS - naprawa, montaż term,
kotłów gazowych. Przeglądy, kon-
serwacje, próby szczelności, analiza
spalin, uprawnienia. Podłączanie
kuchenek, gwarancje. Junkers, Nec-
kar, Termet, Vaillant, Saunier-Duval,
DeDierlich, Beretta, inne Tel. 666-
255-068

• SERWIS kotłów gazowych. Tel. 516-
333-910

Okolicznościowe
• KOMPLEKSOWA obsługa wesel i
katering; www.jackknowak.pl Tel.
601-861-673

Nauka
• ANGIELSKI dla dzieci. Lekcje ry-
sunku. Tel. 696-709-486. Email: cu-
be2220@hotmail.com
• CHEMIA - korepetycje. Tel. 604-968-570

• J. niemiecki, przygotowanie
do matury i DSD, także online Tel.
663805890

• JĘZYK angielski - korepetycje, egza-
min, matura Tel. 667-970-253.

Rachunkowe
• BILIŃSKI Witold Kancelaria Podatkowa.
Spadki, darowizny, inne nabycia; pomoc
deklaracje, pisma, ulgi w spłacie. Chrz-
anów, Aleja Henryka 24. Tel. 603-210-420,
32-623-28-40

Sprzątanie
• CZYSZCZENIE działek, wycinka - głowica
ścinkowa, mulczer, rębak. Tel. 501-399-
919

• **KOMPLEKSOWE sprzątanie biur,
mieszkań, domów (też po remoncie)
itd. Dobre ceny. Tel. 664-565-653**

• OZONOWANIE. Tel. 513-905-984

• PRALNIA dywanów, pranie garderoby,
obszywanie, sprzedaż dywanów, czysz-
czenie tapicerki meblowej - Libiąż (sklep z
dywanami). Tel. 664-053-102

• SPRZĄTANIE. Tel. 513-905-984

• **SPRZĄTANIE: domów, mieszkań,
biur, gabinetów, poremontowe, my-
cie okien oraz drobne prace ogrodo-
we. Zawsze sprzątamy na błysk Tel. 880-719-897, 665-630-660**

Tłumaczenia
• TŁUMACZ przysięgły języka niemieckie-
go - Chrzanów, Broniewskiego 14/47. Tel. /
fax: 32-623-88-09, 601-523-929

Transportowe
• CEMENT, kamień, żwir, ziemia; wywóz
gruzu Tel. 668-340-936

• JCB – koparko-ładowarka: wyburzenia,
kucie młotem, kompleksowe usługi Tel.
501-066-248

• KAMIEŃ, piasek, żwir, ziemia, kontenery
- wywóz gruzu, załadunek Tel. 501-066-
248

• **KONTENERY - wywóz gruzu Tel. 668-
340-936**

• KONTENERY - wywóz gruzu Tel. 505-
828-444, 535-061-222

• MINIKOPARKA usługi: drenaż, ekoszam-
ba, kanalizacja Tel. 501-066-248

F.H.U.
EUROBUD
**Docieplenia
budynków**
Roboty ogólnobudowlane
Aranżacja wnętrz
Szybko, solidnie, gwarancja
tel. 0 600 912 309
032-627-42-46
www.firma-eurobud.pl

**MR
TRANS**
OFERUJE
STAL OD A DO Z
WYROBY HUTNICZE
ARTYKUŁY BUDOWLANE
USŁUGI TRANSPORTOWE
ZAPRASZAMY
OD 7.00 DO 16.00
Trzebinia, ul. Piłsudskiego 103a
(Baza Transgóra)
tel. 32 612 23 06, 32 753 39 95

Firma WODHURT
oferuje kotły:
♦ **węglowe**
♦ **gazowe**
♦ **elektryczne**
Armatura sanitarna
Trzebinia, ul. Długa 34
Tel 602 172 986

P.R.H.U. **POLBART**
SKUP ZŁOMU
STALOWEGO I METALI KOLOROWYCH
• OFERUJEMY NAJLEPSZE CENY
• PLACIMY GOTÓWKĄ
• WAGA SAMOCHODOWA 60t
• ZAPEWNIAMY TRANSPORT
• ROZBIERAMY KONSTRUKCJE STALOWE
www.polbart.pl
Trzebinia, ul. Dworcowa 27
tel. 604 661 978 | tel. 602 860 111

LAPTOPY
PROMOCJA
NOTEBOOK LENOVO 100
WINDOWS 10 - 1199 ZŁ
LUAN COMPUTERS
TRZEBINIA
ul. Targowa 2
Obok Placu Targowego
POWYŻEJ SKLEPU ROWEROWEGO
Tel. 32 753 4004
PROMOCJA
LENOVO 100- WINDOWS 10
PROCESOR INTEL 2x2,16 GHz,
RAM 4 GB DDR3, DYSK 500 GB, HDMI,
KAMERA, WIFI, EKRAN HD LED 15,6"

SALON TECHNIKI GRZEWczej
SPRZEDAŻ RATALNA
SERWIS KOTŁÓW GAZOWYCH

WOD-term
www.wod-term.eu

AUTORYZOWANY SERWIS:
• **BRÖTJE**
• Vaillant
• Saunier Duval
• **WOLF**
• De Dietrich
• ACV
• Beretta

Chrzanów, ul. Władysława Sikorskiego 11
Serwis: tel. 516 333 910
Oddział Chrzanów: tel. 32 42 02 734
wodterm.chrzanow@gmail.com

• MINIKOPARKA, rozbiórki, wyburzenia Tel. 668-340-936

• PIASEK, cement, kamień, żwir, ziemia Tel. 668-340-936

• PRZEPROWADZKI, duży kontener, VAT. Tel. 694-961-032

• PRZEWÓZ rzeczy - transport do 850kg Tel. 518-706-099

• STAL zbrojeniowa, cement. Tel. 668-340-936

• TANIE przeprowadzki i inne usługi transportowe. Tel. 602 61 01 01

• TRANSPORT - cement, piasek, kamień, żwir; wywóz gruzu, ziemi Tel. 668-340-936

• TRANSPORT - sprzedaż kruszyw 1-30 ton. Tel. 505-828-444, 535-061-222

• TRANSPORT – przeprowadzki, możliwość załadunku, przewóz różnych towarów i transport samochodem osobowym Tel. 502-234-093, 888-422-221

• USŁUGI minikoparką. Tel. 668-340-936

• WYWÓZ gruzu - kontener Tel. 668-340-936

• WYWÓZ gruzu, możliwość załadunku, rozbiórki, wyburzenia Tel. 668-340-936

• WYWÓZ nieczystości płynnych. Tel. 535-061-222

Prawne

• BEZPŁATNE porady tylko w każdy 1 wtorek miesiąca 15-16. Kancelaria Prawna Lex Novum: Trzebinia, Jagodowa 2, poniedziałek - piątek 10-18. Tel. 530-369-200, 513-761-029

• STAROSTWO Powiatowe w Chrzanowie i Rodzina Kolpinga w Porębie Żegoty zapraszają na nieodpłatne porady prawne i obywatelskie. Rejestracja Tel. 32-625-79-64 w godzinach pracy Starostwa.

Inne

• 730-067-038 KOMPLEKSOWE usługi ogrodnicze. Wycinanie, przycinanie drzew i krzewów; zwyżka, rąbanie gałęzi, wywóz odpadów. Tel. 515-646-722 www.torogarden.pl

• BRAMY, ogrodzenia. Tel. 512 867 009

• DOSTAWA gazu w butlach. Maxgaz Tel. 694-521-066, 32-711-98-40

• WYCINKA drzew. Tel. 604-478-121

• WYNAJEM - toalet przenośnych Tel. 505-828-444, 535-061-222

• ZWYŻKA 27m, 34m. Usługi - wynajem. Wycinka drzew Tel. 604-424-563, 696-475-972

BAZAR

Sprzedam

• KOCIOŁ centralnego ogrzewania węglowy 11kW, bez podajnika, nieużywany, z montażem - tanio. Tel. 723-329-222

• PIASEK zakopowy pod fundamenty z transportem. Tel. 505-828-444, 535-061-222

• PIELUCHOMAJTKI wkładane Semiactive Normal „L”. Tel. 602-735-049

• POMNIK granitowy 2,5m x 1,20m - 4 tys.zł. Tel. 694-053-468

• PROMOCYJNA sprzedaż węgla i drewna kominkowego. Śląski Skład Węglowy, Oddział w Chrzanowie. Tel. 602 61 01 01

• SPRZEDAM 2 tony węgla kostka Piast, cena 3000zł/tona. Tel. 508-218-069.

• ZIEMIA. Tel. 505-828-444, 535-061-222

Kupię

• KUPIĘ ciągnik rolniczy, stan objętny. Tel. 696-033-800

• KUPIĘ traktorek, kosiarkę. Tel. 604-754-418

OGŁOSZENIA MEDYCZNE

Chirurg

• Lek. Sebastian Mosiej spec.chirurgii ogólnej i onkologicznej. Konsultacje, USG, biopsje, zabiegi ambulatoryjne; ul. Dobczycka 17, 32-500 Chrzanów, małopolskie. Tel. 881-025-724

• Sebastian Borowy - lekarz specjalista chirurgii ogólnej - „Diabet” Centrum Medyczne, Chrzanów, Kościuszki 18. Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

Dermatolog

• Lek. med. Karolina Englert konsultacje, badanie znamion, drobne zabiegi - 3 grudnia. Rejestracja obowiązkowa. Liczba miejsc ograniczona. Tel. 12-283-33-06, CM Alwernia, Z. Gęsikowskiego 16

• Lek. med. Renata Budzicz – specjalista dermatolog wenerolog, leczenie chorób skóry. Zabiegi z zakresu medycyny estetycznej; Chrzanów, Grunwaldzka 2b; poniedziałek i środa 13-19, piątek 8-14. Rejestracja tel. pon. i środa 12-18, wtorek, czwartek i piątek 8-14. Tel. 512 352 683, www.budzicz.pl

Diabetolog

• Lek. med. Leszek Romanowski - specjalista diabetolog-endokrynolog; przyjmuje: „Diabet” Chrzanów, Kościuszki 18. Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

Endokrynolog

• Bulińska-Głownia Małgorzata - endokrynolog, specjalista chorób wewnętrznych, leczenie cukrzycy i tarczycy, USG. Chrzanów, Konopnickiej 1A; poniedziałek od 16. Tel. 600-812-748, 696-193-169

• Dr Jacek Szymkowiak - endokrynolog; Chrzanów, Mieszka I 9c, wtorek: 15-18, Libiąż, 11 Listopada 11, poniedziałek: 16-18. Tel. 601-439-315

• Endokrynolog Maciej Ziemiański: biopsja, USG tarczycy i jamy brzusznej - Libiąż, Piłsudskiego 14. Czynne piątki i soboty po rejestracji. Tel. 512-354-676

• Endokrynolog Mariola Bojdoł. USG tarczycy; Chrzanów, Sikorskiego 11, środa 16-18. Tel. 608-684-091

• Lek. med. Leszek Romanowski - specjalista diabetolog-endokrynolog; przyjmuje: „Diabet” Chrzanów, Kościuszki 18. Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

• Lek. med. Sylwia Pierzchała, konsultacje endokrynologiczne, USG tarczycy. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

Gastrolog

• Lek. med. Krystyna Fic – gastrolog; Chrzanów, Wojska Polskiego 2B, czwartek 15-18. Rejestracja w czwartek 15-18. Tel. 572-356-564

• Tomasz Kowalik - gastroenterolog Tel. 662 886 299

Ginekolog

• Antoni Halemba – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Krakowska 20 (I p.), poniedziałek, środa, piątek: 16-18, czwartek: 9-10. Rejestracja Tel. 601 400 670

• Dr n. med. Maciej Bodzek, specjalista ginekolog-położnik, specjalista onkolog, Ordynator Oddziału Ginekologii Szpitala Powiatowego w Chrzanowie; przyjmuje: MSM Clinic - Chrzanów, Świętokrzyska 86. Tel. 32-600-70-60

• Janusz Gajda – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Mieszka I 9c, środa: 10-13 po rejestracji telefonicznej i czwartek 15-18; USG ginekologiczne, ciąży, piersi. Wizyty. Tel. 608 718 833

• Lek. med. Dariusz Nowak, specjalista ginekolog-położnik - badania USG. Trzebinia, Mickiewicza 24; wtorek, czwartek. Zapisy Tel. 607 589 868

• Lek. med. Marek Strzyż – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Wyszyńskiego 17, wtorek, czwartek. USG. Laserowe leczenie nietrzymania moczu i rewitalizacja pochwy. Zapisy Tel. 535 557 771

Kardiolog

• Dr n. med. Genowefa Kmieć – specjalista kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych, echo serca, EKG, Holter EKG, Holter ciśnieniowy; Chrzanów, al. Henryka 39. Rejestracja. Tel. 601 912 273

• Dr n. med. Jacek Nowak - Libiąż, 11 Listopada 11, przyjmuje: wtorki 15-19. Zapisy tel. 880-614-544; Vitalis Trzebinia, Kopernika 25 przyjmuje: środy od 15.00. Zapisy od pon. do pt. od 10-18. Tel. 733-433-494, 32-620-02-93, elektronicznie www.vitalis-cardo.pl

• Dr n.med. Marta Kurdziel, specjalista kardiolog. ECHO serca. Holter EKG. Holter RR. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

• Kardiolog Ewa Żółkiewicz przyjmuje: Chrzanów, Piłsudskiego 22/2 w poniedziałki po uzgodnieniu telefonicznym Tel. 607 098 765

• Kardiolog Izabela Kiełbalska - Bołecin, Komornicka 38, czwartki 17-19. Tel. 501-694-499

Laryngolog

• Lek. med. Anna Olsza – specjalista otorynolaryngolog Chrzanów, Mieszka I 9 c; poniedziałek i środa: od 16.00. Rejestracja SMS Tel. 603-301-921

• Lek. med. Mateusz Gasiński specjalista otolaryngolog. Nowoczesna diagnostyka: mikroskop, endoskop. Leczenie dorosłych i dzieci. Chirurgia głowy i szyi. Chrzanów, Dobczycka 17; wtorek i czwartek w godz. 17-20 Tel. 881-025-724

Medycyna estetyczna

• LEKARZ medycyny estetycznej Ewelina Kubańska Tel. 501-377-511.

Medycyna pracy

• Lek. med. Ewa Potocka Chrzanów, Sienna 8/2, pon. 10-14, wt. 12-17, śr. 13-17, czw. 12-16. Badania profilaktyczne, sanitarne, promieniowanie jonizujące, kierowców, pracowników ochrony fizycznej, broń Tel. 604-233-331

Neurolog

• Alicja Kieres-Pawlik specjalista neurolog; Chrzanów, Mieszka I 9c, poniedziałek, środa od 15.00 po rejestracji Tel. 602 486 011

• Anna Buczak-Sala - specjalista neurolog. Gabinet Chrzanów, tel. 32-623-32-75, 602-764-399, 602-777-614; Gabinet i EEG Trzebinia. Tel. 32-620-02-93

• Barbara Kosińska, specjalista neurolog - Chrzanów, Wojska Polskiego 2 B Tel. 511-145-177

• Halina Stżiżak-Sołtyk, specjalista neurolog. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska; Chrzanów, Oświęcimska 15, wtorek i czwartek: 15-17. Tel. 32-623-21-53

• Marcin Podhalański. Neurolog - Diabet, Chrzanów, ul. Kościuszki 18. Poniedziałek, wtorek, czwartek: 8-13. Tel. 515-461-623

Okulista

• Astygmatyzm, krótkowzroczność, dobór soczewek – lekarz, optometrysta, optyk – Justyna Wójcik, Jaworzno Sienkiewicza 6 - tel. 32-752-03-04, Chrzanów Dobczycka 10. Tel. 32-623-95-55

• Dr n. med. Mateusz Nowak i Lidia Nowak, specjaliści okulistyki – Libiąż, 11 Listopada 11. Zapisy Tel. 880-614-544

• Ewa Czerniawska - specjalista chorób oczu, przyjmuje: Chrzanów, Rynek 11: poniedziałek, czwartek 15-18, piątek 9-12. Rejestracja w godz. pracy gabinetu oraz w każdy dzień roboczy w godz. 18-20. Tel. 791-932-912

• Lek. med. Danuta Czepiel – specjalista chorób oczu; Trzebinia, Kościuszki 24 (Zakład Optyczny), poniedziałek: 14-16.30, środa: 10-12. Tel. 32-753-40-55, 666 234 005

• Okomedical Okulista-Optometrysta-Optyk. Leczenie zezu i niedowidzenia - Krzeszowice, ul. Kazimierza Wyki 10. Tel. 577-45-45-40, Email: bok@okomedical.pl

WĘGIEL Z KWK:
Piast, Ziemowit, Janina, Sobieski, Bobrek, Wesola oraz inne sortymenty

SKŁAD WĘGLA
PRODUCENT EKOGRÓSZKU

32/ 753 68 05 504 279 654
pon.-pt.: 6.00 - 16.00 sob.: 6.00 - 13.00

Gabinet Stomatologiczny Lek. stom. Magdalena Kuza Chrzanów, ul. Kałłubek 45

- Stomatologia zachowawcza
- Endodoncja – mikroskop, RVG
  - usuwanie złamanych narzędzi
  - zamykanie perforacji
  - trudne przypadki leczenia kanałowego (kanały wąskie, zakrzywione, niedrożne)
- Stomatologia estetyczna i profilaktyka
- Protetyka
- Medycyna estetyczna
- ORTODONCJA

Gabinet czynny: pon.-pt. 10.00-19.00
Rej. tel. 32-623-61-40 lub w gabinecie

W ZWIĄZKU Z OTWARTCIEM
LABORATORIUM ANALITYCZNEGO
NZOZ Centrum Promocji i Ochrony Zdrowia
zaprasza swoich Pacjentów na akcję **"PROFILAKTYKA BIAŁACZKI"** w ramach której wykonujemy

BEZPŁATNE BADANIE
MORFOLOGII Z ROZMAZEM
szczegóły w Rejestracji przychodni:
ul.J.Goląba 1 w Babicach
ul.M.J.Piłsudskiego 226 w Zagórzcu
ul.Św.Floriana 15 w Mętowie
ul.Wspólna 6 w Psarach

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

WYPOŻYCZALNIA I SPRZEDAŻ SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO

łóżka, materace, wózki, koncentratory tlenu, pionizatory, kule, balkoniki ...

tel. 500 580 825, 504 798 060
www.gkmed.pl, Wola Filipowska, ul. Młyńska 45
zadzwoń - zamów - dowieziemy

Rentgen stomatologiczny

CENTRUM STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ
Libiąż, ul. Słowackiego 3a
tel. 32 627 55 22

PEŁNY ZAKRES USŁUG

- STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA
- STOMATOLOGIA ESTETYCZNA – WYBIELANIE ZĘBÓW
- PROTETYKA
- PERIODONTOLOGIA
- CHIRURGIA
- PROFILAKTYKA PRZECIWPÓCHNICZA
- RTG

Czynne pn.-pt. w godz. 9.00-19.00, sob. 10.00-15.00 Rejestracja telefoniczna lub w gabinecie

• Okulista - optyk. Lekarz okulista Wiktoria Zwinczewska – Centrum Zdrowia Ruczaj Chrzanów, Sokoła 30. Tel. 32-623-10-86, 504-242-752 od 11-16

• Specjalista chorób oczu Paweł Nowicki, Chrzanów ul. Mieszka I 9A. Rejestracja. Tel. 600-241-416

Ortopeda

• Dr n. med Jacek Dygut, specjalista ortopedii i traumatologii, USG narządu ruchu, terapia płytkowymi czynnikami wzrostu, małoinwazyjne zabiegi przezskórne. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

• Dr n. med. Bogdan Wziętek – specjalista chirurgii ortopedyczno-urazowej - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60 www.wzietek.pl

• Lek. Mateusz Mroczkowski - spec. ortopeda-traumatolog. Przychodnia Vitalis, Trzebinia - Kopernika 25, wt 16-20, przychodnia Sportokliniki, Kraków-Kałuż 1 (stadion Cracovii). Rejestracja VITALIS: Tel. 733-433-494. Email: poczt@mmroczkowski.pl

• Lek. Wojciech Jurek specjalista ortopeda-traumatolog; Małopolski Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny (endoprotezy stawów); USG stawów. VITALIS, Trzebinia, Kopernika 25 - czwartki 16-20 - 733-433-494; Przychodnia Jurajska, Krzeszowice, Legionów Polskich 11 A - pon. i wtorki 16-20. Tel. 795-809-809

• Lek. med. Adam Rembiecha – specjalista ortopeda-traumatolog. Chirurg. Przyjmuje codziennie: Chrzanów, Garncarska 10/1. USG ortopedyczne Tel. 607-266-601

• Lek. med. Krzysztof Niemiec - specjalista ortopeda-traumatolog; USG; Przychodnia Jurajska, Krzeszowice - Legionów Polskich 11a, czwartek 16-20, tel. 606-902-836; Przychodnia Vitalis, Trzebinia - Kopernika 25, wtorek 15-21 Tel. 733-433-494

• Lek. med. Krzysztof Szlęzak ortopeda - porady + fizykoterapia - Trzebinia, św. Stanisława 31, poniedziałek: 17.00-18.30; wizyty domowe Tel. 608-623-891, 606-270-799.

Ortodoncja

• Dr n. med. Janusz Kalukin - specjalista ortodonta. Chrzanów, Aleja Henryka 75 w środy 15-19 Tel. 32-754-16-20

Optyk

• Optyk - Optometrysta. Bezpłatny dobór okularów i soczewek kontaktowych. Centrum Zdrowia Ruczaj, Chrzanów, Sokoła 30. Zapraszamy od poniedziałku do czwartku w godz. 11-16 Tel. 32-623-10-86, 504-242-752

Pediatra

• Konsultacje pediatryczne. Konsultacje specjalistów neurologa, reumatologa, gastrologa i immunologa dziecięcego. Konsultacje specjalisty rehabilitacji. USG pediatryczne. USG stawów biodrowych i główki u niemowląt. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

Psychiatra

• Jarosław Woźniak - specjalista psychiatra. Vitalis - Trzebinia, Kopernika 25 - środa 13-18. rejestracja: Tel. 733-433-494, 32-620-02-93, 500-143-858

• Lek. Natalia Michna (Pieszczyk) specjalista psychiatra - indywidualnie dopasowana farmakoterapia, terapia wspierająca, spotkania osobiste i videoporady. Chrzanów, Wojska Polskiego 2 B. Tel. 506 370 502

Psycholog

• Gabinet Psychologiczny mgr Małgorzata Godyń - psycholog, psychoterapeuta. Chrzanów, Sienkiewicza 11 Tel. 662-643-980

• Mgr Bożena Zaor, specjalista psycholog kliniczny, psychoterapeuta poznawczo-behawioralny w trakcie szkolenia Tel. 535-557-771. Chrzanów, Wysińskiego 17, Westa-Med.

Reumatolog

• Tadeusz Najbar, specjalista reumatolog, internista - Trzebinia, Szczakowska 9. USG jamy brzusznej, tarczycy, stawów. Leczenie osteoporozy, badania na prawo jazdy. Rejestracja Tel. 604-815-064

Stomatolog

• Agnieszka Rogowska-Stiasny lek. stomatolog - RTG; Chrzanów, Majora Grzybowskiego 15 (obok Sanepidu), od poniedziałku do piątku 9-16; soboty 9-13. Tel. 604-931-923

• Anna Komarów, Chrzanów, Słowackiego 13, poniedziałek: 14-18, środa: 9-13, piątek: 10-15, tel. 32-754-02-23. Trzebinia, Kopalniana 10/19, wtorek 9-13; czwartek: 14-18. Tel. 32-711-57-77

• Artur Warszawski - stomatolog; Chrzanów, Kadłubek 45, poniedziałek, piątek - 14-20, Olszyny, Koszykarska 3, wtorek, czwartek - 16-19. Tel. 605 077 755

• Bożena Sikora - Chrzanów, Brońskiego 14/32 Tel. 512-100-713

• DUODENT Alwernia, Gęsikowskiego 16 przyjmuje dorosłych i dzieci bezpłatnie na NFZ Tel. 12-283-25-88, 505-034-347

• Dr Bożena Stanczykiewicz, lek. stom. Ewa Stanczykiewicz - Chrzanów, Kolonia Szpitalna 2/2, poniedziałek, wtorek: 14-19, środa: 12-18, piątek: 10-20, sobota 9-13. Tel. 32-623-22-23, 602 241 023

• Kubic Stomatologia Libiąż, ul. Paderewskiego 6, czynne: pon.-pt. 15-20. Rejestracja. Tel. 667-249-549

• Lek. stom. Joanna Żuk; Chrzanów, Orkana 21D, poniedziałek - czwartek: 16-19. Rejestracja Tel. 32-623-71-62, 604 208 824

• Lek. stom. Magdalena Kuza - Chrzanów, Kadłubek 45; poniedziałek, czwartek: 12-19, wtorek, środa: 10-15 Tel. 32-623-61-40, 605 222 345

• Lek. stom. Piotr Starzycki - chirurg stomatolog. Chrzanów, Krakowska 37, poniedziałek: 9-11, wtorek i środa: 14-18. Tel. dom. 32-623-34-25 (12-13), 504 104 944

• PROTOM Dental Chrzanów, Słowackiego 13: stomatologia zachowawcza, stomatologia mikroskopowa, endodoncja, protetyka, chirurgia, implantologia, wybielanie systemem Beyond Tel. 512 750 172

Pulmonolog

• Dr n. med. Rafał Harat - specjalista chorób płuc, internista. Libiąż, Sienkiewicza 18, poniedziałek 16-18 i środa 16-18. Tel. 32-627-12-17

Urolog

• Lek. med. Jacek Jaromin Trzebinia, św. Stanisława 31: USG, uroflowmetria (badanie strumienia moczu) Tel. 606-974-633

• Lek. med. Janusz Michalik - specjalista urolog; Chrzanów, Sokoła 10, poniedziałek i środa: 16-18. USG układu moczowego. Tel. 32-624-03-03 (8-16) Szczegóły: www.urologchrzanow.pl

Pracownia USG

• Artroskop Centrum Medyczne Bogdan Wziętek: USG brzucha, ortopedyczne, naczyń - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60,

• Lek. Sebastian Mosiej, specjalista chirurgii onkologicznej. USG piersi, tarczycy, biopsje cienko i gruboigłowe. Chrzanów, ul. Dobczycka 17. Tel. 881-025-724

• Lek. med. Marek Czepiel, specjalista radiodiagnostyki. Zapraszam do nowego gabinetu USG - Piła Kościelecka, ul. Chrzanowska 37. Zapisy Tel. 666 234 007

• Pełny zakres USG dzieci i dorosłych. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

• Specjalistyczny Gabinet USG lek. med. Władysław Kostka - radiodiagnosta; Chrzanów, Sokoła 10, wtorek: 16-17.30, czwartek: 9-11. USG - jamy brzusznej, tarczycy, piersi, ślinianki, moszny. Tel. 602 715 943

Pracownia protetyki

• Pracownia Protetyczna - Ekspresowe naprawy protez - Trzebinia (Wodna), Sikorskiego 11; codziennie: 10-12 i 16-18 (oprócz sobót) Tel. 692 977 623

• Pracownia Protetyki Dentystycznej Jacek Buliński; Chrzanów, Konopnickiej 1A, czynna poniedziałek-piątek Tel. 32-754-16-28, 601 496 677

• Pracownia Protetyki Dentystycznej. Ekspresowe naprawy; Trzebinia, Kościuszki 50 (Inkubator) Tel. 605-328-621

Pracownia RTG

• RENTGEN cyfrowy: kości, stawy, klatka piersiowa, Artroskop. Trzebinia, Głowackiego 32. Tel. 32-223-61-77

• RENTGEN stomatologiczny - Libiąż, Paderewskiego 6. Rejestracja Tel. 697-780-917

Rehabilitacja ruchowa

• Artroskop Centrum Medyczne Bogdan Wziętek: pełny zakres, wkładki ortopedyczne ICB - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60, www.wzietek.pl

• CM Dr Smółka. Rehabilitacja dzieci i dorosłych. Wkładki ortopedyczne. Fala uderzeniowa. Laser wysokoenergetyczny. Prądy. Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

• D. Fryc Fizykoterapia Chrzanów, Mieszka I 9a. Magnetron, ARTROMOT kolanowy (wypożyczenie), ultradźwięki, laser, krioterapia, masaż Boa, fala uderzeniowa. (PZU ŻYCIE) Tel. 880 496 299

• Lek. med. Urszula Palka-Bartosinśka chirurg, specjalista rehabilitacji przyjmuje w Artroskop, Trzebinia, Głowackiego 32, środy 16.00-20.00. Rejestracja Tel. 32-223-61-77

• RehOrt Stander ...- Krzeszowice, Krakowska 31 przyjmują: poniedziałek-piątek. Specjalizacja: kręgosłup, stawy, mięśnie Tel. 500-496-462, 506-140-630, 603-248-086

Opieka medyczna

• Profesjonalna opieka medyczna nad osobami starszymi, chorymi, niepełnosprawnymi - Pomoc i Opieka - Ewa Drożdż Tel. 605-519-737

Sklepy medyczne

• MED-JUS Sklep Medyczny Umowa z NFZ- Trzebinia, Piłsudskiego 3A; Wypożyczanie łóżek i koncentratorów tlenu Tel. 32-611-02-07, 501 207 791

• Sklep Medyczny Artroskop Barbara Wziętek, czynny codziennie, refundacja NFZ, Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 609-469-593, 32-223-61-77

• Sklep Medyczny Libiąż, Górnica 5 (Przychodnia Zdrowia Elvita). Refundacja NFZ Tel. 32-623-11-31

Medycyna naturalna

• Medycyna naturalna - leczenie pijawkami lekarskimi. Zabiegi akupunktury. Leczenie uzależnień. Centrum Zdrowia Ruczaj Chrzanów, Sokoła 30. Zapraszamy od poniedziałku do czwartku w godz. 11-16 Tel. 32-623-10-86, 504-242-752

Neurologopeda

• Specjalista neurologopeda - Edyta Topolska Tel. 781-208-145

Kardiolog dziecięcy

• Lek. med. Maciej Gardoń, konsultacja z zakresu kardiologii dziecięcej. ECHO serca. Holter EKG. Klinika Kardiologii Dziecięcej w Katowicach. CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419, www.drsmolka.pl

OPIEKUJESZ SIĘ OSOBĄ CHORĄ LUB NIEPEŁNOSPRAWNĄ

Oferujemy:

- Wypożyczanie łóżek pielęgnacyjnych i innych...
- Wózki elektr., podnośniki, schodolazy...
- Fachowe doradztwo w doborze sprzętu rehabilitacyjnego
- Pomoc przy uzyskaniu dofinansowania z funduszy PFRON i PCPR

Kontakt: Specjalistyczne Zaopatrzenie Medyczne F.H. SKRAWMIX tel. 509 606 661, 32 623 11 31

ROLETY ZEWNĘTRZNE 250 zł/m² brutto

Wewnętrzne osłony okienne

gratis! Pomiar Dojazd Montaż

22 lata tradycji

FACHBUD

TELEFON 32 616 47 00 601 435 839 Jaworzno ul. Grunwaldzka 39 (ściśle centrum)

ESTETYCZNA
GID
STOMATOLOGIA
Leczenie implantologiczne
Kosmetyczne uzupełnienia protetyczne
Leczenie kanałowe (mikroskop)
Leczenie ortodontyczne dzieci i dorosłych
Leczenie zachowawcze
Diagnostyka RTG, 3D-CBCT (tomografia komputerowa)
Bezbolesne znieczulenie komputerowe
Sedacja wziewna
Fibryna bogatopłytkowa (szybsza regeneracja tkanek i gojenie po zabiegu)

ul. Grunwaldzka 15 32-500 Chrzanów
tel. (32) 623 99 90
www.estetycznastomatologia.pl

KSIĄŻKA

Gdynia obiecana

Już w 1926 r. redaktor „Gazety Gdańskiej” nazwał ją polską Kalifornią. Właśnie w latach 20. i 30. XX wieku Gdynia z niewielkiej wioski przerozodziła się w metropolię.

Impulsem stała się decyzja o budowie portu. Ludzie zjeżdżali tutaj zewsząd z nadzieją na lepsze życie, na ucieczkę od nędzy i różnic, jakie ugruntuwały zabory. Z nadzieją na rozpoczęcie życia z czystą kartą. Jaki los ich czekał? Kto się bogać, a kto cierpieć głód i ubóstwo?

O losach Gdyni, jej architekturze i rozwoju, o losach mieszkańców i stosunkach społecznych, a nawet grze politycznej; o znanych Polakach związanych z Gdynią, w tym np. Stefanie Żeromskim, i ich stosunku do tego miasta w swojej wydanej niedawno, najnowszej książce pisze Grzegorz Piątek. A zna Gdynię dobrze, bo w końcu chodził po jej ulicach kilka lat, a przez kilka miesięcy nawet tutaj mieszkał.

W „Gdynia obiecana” zabiera nas więc w fascynującą podróż po tym miejscu, które dla wielu stało się dumą i symbolem odradzającej się Polski. W pewnym momencie pojawił się nawet pomysł, by miejscowość „przechrzcić” na Piłsudsk, ale upadł. I chyba dobrze. Zresztą sam Piłsudski, choć bywał w Gdyni, jakoś nie miał serca do Pomorza i do spraw morskich.

Książkę śmiało można polecić nie tylko miłośnikom architektury, ale też tym, którzy od niej stronią, bo niemałe fragmenty o stosunkach społecznych i życiu miasta są równie fascynujące.

Redakcja

MUZYKA

Znów głośno o nowej płycie T.Love

Listopad jest pod znakiem „Deszczu” – jednej z popularnych ostatnio piosenek z albumu „Hau! Hau!” grupy T. Love. Płyta ukazała się w kwietniu, ale w tym miesiącu zadebiutował teledysk do kolejnej piosenki z tego krążka. Dziennikarze mediów innych niż przerozodowe najchętniej wyciągają do tytułów fragment refrenu: „Wyłącz TVP”, pochodzącego właśnie z utworu „Deszcz”. W całości wygląda to tak: „A ty wyłącz TVP i wyłącz TVZEN/ Czekam na twój sygnał jak na świeży tlen/ A Ty wyłącz TVX i wyłącz TVP/ Czekam na twój sygnał jak na świeży tlen”. „Deszcz” stał się wodą na młyn, jeśli chodzi o promocję najnowszego albumu.

„Myślę, że to kawałek mega aktualny. Dotyczy manipulacji medialnej, która w dobie wojny realnej, informacyjnej i szczepionkowej jest wręcz monstrualną i zabójczą jak najgorszy wirus. Teledysk jest w klimacie lekkiego dystansu, pełny poczucia humoru, ale i fajnej, delikatnej łobuzerki” – wypowiada się wokalista i lider zespołu Muniak Staszczuk.

Płytą „Hau! Hau!” T. Love powrócił po przeszło 4-letniej nieobecności na scenie. Skład się zmienił. Staszczuk znów połączył siły z gitarzystą Jankiem Benedkiem. Ich wcześniejsza współpraca zaowocowała chyba najbardziej znanymi płytami T.Love z pierwszej połowy lat 90. minionego wieku, czyli „Pociskiem miłości” i „Kingiem”.

Wszystkie numery na „Hau! Hau!” skomponował Janek Benedek. Do tej pory rozgłoszenie radiowe chętnie grały „Ponurą żniwiarkę” i „Pochodnię”.

Gościnnie na płycie pojawili się m.in.: Kasia Sienkiewicz z Kwiatu Jabłoni i rapper Sokół.

Łukasz Dulowski

KINO

Goście

Precyzyjne, błyskotliwe kino na pograniczu thrillera psychologicznego i horroru o tym, co grozi każdemu z nas, jeśli nie potrafimy strzec swoich własnych granic.

Bjørn i Louise to duńskie małżeństwo idealne – zdrowe, zamożne, kochające siebie i wzorowo wychowujące jedyną córkę. Ale gdy wszystko się układa, w życie wkrada się po cichu monotonia i znużenie. Szansę na przełamanie tych nastrojów Bjørn widzi w wakaacyjnej znajomości z przebojową parą Holendrów, Patrickiem i Karin.

Gdy nadchodzi jesień, Patrick i Karin zapraszają duńskie małżeństwo do swojego domu pośrodku lasów. Już na początku gospodarze wydają się opryskliwi, a gdy przychodzi noc, ich niemy synek próbuje ostrzec przed czymś Bjørna. Pomiędzy bohaterami zaczynają się piętrzyć małe nieporozumienia. Gospodarze wydają się coraz bardziej prowokować swoich gości, ale może to tylko inne sposoby życia? Czas pokaże, że niestety nie...

„Goście” są zasadzką zastawioną na naszą uprzejmość, polityczną poprawność i dobre wychowanie. Reżyser i scenarzysta Christian Tafdrup inteligentnie udowadnia, jak te cechy mogą w okamgnieniu obrócić się przeciwko nam. Sceny buduje na niuansach, okraszając je niepokojem, który coraz mocniej uwiera, by w finale wybuchnąć orgią przemocy.

Współczesny horror już dawno zdał sobie sprawę, że jego siła nie leży w makabrze, ale w psychologii. Tafdrup dokłada do gatunku kolejną warstwę, umiejętnie łącząc grozę z satyrą na syte, wygodne, kulturalne i beznadziejne zachodnie społeczeństwo.

Tomasz Jurkiewicz

HOROSKOP

od 23 do 29 listopada

BARAN

Neptun w ruchu retrogradyjnym doradza zwrócenie uwagi na zdrowie, swoje lub mężczyzny w Twojej rodzinie. Możesz nie dostrzegać kłopotów lub lekceważyć problemy. Nie panikuj, ale po prostu znajdź czas dla siebie lub przypilnujcie innych. Księżyc, Saturn i Pluton ożywiają kontakty z przyjaciółmi, spotkasz się z kimś dawno niewidzianym. Wenus w znaku Strzelca to doskonały czas na pomnażanie pieniędzy. Spróbuj zagrać na loterii.

BYK

W tym tygodniu wielu z Was przeżyje krótki i namiętny romans. Związki, które ostatnio przeżywały trudniejsze chwile odrodzą się na nowo. Pojawia się poczucie bezpieczeństwa i szczęścia. Samotni będą uciekać nieco w świat fantazji i swoich wyobrażeń. Niektóre wady zaczynasz bardziej w sobie tolerować. Dobra relacja Marsa i Saturna sprawi, że sporo będzie spraw do załatwienia, w tym urzędowych, zadbać o dobrą organizację swojego czasu.

BLIŹNIĘTA

Nie będzie można zarzucić Wam lenistwa czy stagnacji. Nadejdą pozytywne zmiany, zarówno w sferze zawodowej jak i uczuciowej. W Waszym życiu pojawi się ktoś nowy kto pomoże Wam urzeczywistnić kilka z Waszych marzeń. Z dnia na dzień będziecie też bardziej niezależne, trygon Marsa z Saturnem sprawi, że zajmiesz się organizacją przedsięwzięcia związanego z nieruchomością – jej zakupem lub remontu. Niektórym z Was los usunie przeszkód, które dotąd były trudne do usunięcia.

RAK

Zastanów się w jakim kierunku warto teraz skierować swoją energię. Sporo w Tobie niezdecydowania, lepiej odłóż trudne rozmowy na inny czas. Nie warto teraz ryzykować swojej pozycji i stabilizacji, na którą długo pracowałeś lub też wywoływania konfliktów w związku. Jeśli czujesz się znudzony układem w jakim tkwisz postaraj się zmienić je w twórczy sposób, a nie niszczyć co zbudowałeś. W wolne popołudnie zrelaksuj się wizytą u fryzjera lub dobrym kinem.

LEW

Bardzo korzystny czas dla handlowców – niewielkim wysiłkiem można będzie nieźle zarobić. Osoby teraz poznane czy spotkane pomogą Ci w tym. Za sprawą Wenus, która jest w znaku Strzelca zapowiada dla niektórych czas wielkiej miłości. Łączyć Cię będą z płcią przeciwną podobne poglądy lub hobby. Spodziewaj się dużych wydatków związanych z wystawną kolacją czy też ciekawą podróżą. W wolne dni wyciszyć się nieco, posłuchaj muzyki lub odpocznij na spacerze.

PANNA

Jeśli chcesz wyrzucić swoje życie do góry nogami to zrób to teraz – kilka następnych dni to doskonały czas na dokonywanie radykalnych zmian. Jako kobieta spotkasz teraz mężczyznę, który na długo zostanie w Twojej pamięci. Im dłużej ze sobą będziecie tym będziecie ciekawiej. Czekaj Cię też czas wzmożonej nauki, poszerzania horyzontów oraz kręgu znajomych. Wenus z Merkurym w znaku Strzelca to znak, że niejedna z Was wyemigruje w poszukiwaniu pracy.

WAGA

Korzystaj z życia – to dobry czas na podróże, nowe znajomości oraz poprawę relacji z innymi. Stare uczucia zostaną odnowione, dla zakochanych czas na spędzanie ze sobą wielu romantycznych chwil. Spotkasz kogoś kto pomoże Ci w rozwiązaniu Twoich kłopotów. Wenus w znaku Strzelca zdecydowanie poprawi Twój nastrój. Spodziewaj się sukcesów w nauce, handlu oraz we wspieraniu działań Twoich dzieci. W weekend dobrze zrobi Ci chwila relaksu, nie wahaj się przed spędzeniem popołudnia leniwie na kanapie.

SKORPION

Masz doskonały czas kiedy czujesz się otoczony życzliwymi osobami i myślisz, że życie jest piękne. Delektuj się jak najdłuższymi pięknymi chwilami, a to co trudne szybko wyrzucasz z pamięci. Ten tydzień potwierdzi, że trudne doświadczenia są za Tobą, zadbaj o swój ale także o dobry nastrój bliskich Ci osób. Niektórzy z Was wyjątkowo chętnie skorzystają ze wsparcia i opieki i zwykle będzie to strzał w dziesiątkę – taka odmiana dobrze zrobi Twojemu związkowi.

STRZELEC

Przy podejmowaniu decyzji, zwłaszcza dotyczących Twoich finansów, możesz wykazywać niezdecydowanie i chwiejność. Tymczasem Wenus w Twoim znaku wciąż Ci sprzyja. Jeśli tylko możesz, wysłuchaj rad życzliwej Ci kobiety. Przemyśl je i nie wahaj się dłużej. Bądź przeczorny w kontaktach z mężczyznami, ktoś będzie próbował wykorzystać Twoją wielkoduszość. Zwróć uwagę na swoje zdrowie, zwłaszcza na to co szwankuje już od lat.

KOZIOROŻEC

Masz doskonały układ planet dla spraw finansowych, a zarazem mieszkaniowych. Niektórzy z Was kupią, inni sprzedadzą mieszkanie. Remont i zakup mebli też jest prawdopodobny. Możesz śmiało zakładać lokatę bankową – będzie korzystna, lub zacząć inwestować w inny sposób – szybko osiągniesz zamierzony efekt. W weekend nie podejmuj drażliwych tematów z mężem czy żoną. Weekend to dobry czas na zajmowanie się autem lub wyjazd do rodziny.

WODNIK

Wenus połączona z Merkurym w znaku Strzelca to bardzo dobry dla Ciebie czas na spekulacje finansowe, inwestycje, decyzje o dużym znaczeniu, na minimum 2 lata. Wiele par wyzna sobie miłość i będą snuć plany o wspólnej przyszłości. Również przyjaźnie będą teraz ważne, zwłaszcza z mężczyznami niewiele starszymi od Was. Poszukiwania korzystnego rozwiązania zawodowej sytuacji u niektórych objawi się wyjazdami poza miejsce zamieszkania.

RYBY

To czemu od dłuższego czasu poświęcać swój czas znacznie przybierać konkretne kształty, zobaczysz początek końca. Niektórzy będą kończyć budowę domu, inni zaczną planować remont, nie zniechęcając się przeszczodami. Zamiast tracić siły pomyślcie jakie korzyści będziecie mieć, gdy wytrwacie. Budujcie swoją motywację, także tę w sprawach zawodowych. Pod koniec tygodnia dostaniecie dobre wiadomości lub prezent.

KINA

SZTUKA, Chrzanów, ul. Broniewskiego 4, tel. 32 623 30 86

- Kopciuszek i kamień życia - 23.11 godz. 16.00; 24.11 godz. 15.30
- Black Adam - 23-24.11 godz. 17.30
- Amsterdam - 23-24.11 godz. 20.00
- Prorok - 26.11 godz. 15.30; 28-30.11 godz. 15.30
- Bejbis - 26.11 godz. 17.45; 28-30.11 godz. 17.45
- Goście - 26.11 godz. 20.15; 28-30.11 godz. 20.15

SOKÓŁ, Trzebinia, ul. Kościuszki 74, tel. 32 611 06 21

- Ania - 24.11 godz. 19.30
- Egzorcyzmy siostry Ann - 24.11 godz. 17.00
- Dziwny świat - 25.11 godz. 16.00, 18.00; 26-27.11 godz. 15.00, 17.00; 29-30.11 godz. 16.00, 18.00
- Listy do M. 5 - 25.11 godz. 20.15; 26-27.11 godz. 19.15; 29-30.11 godz. 20.15

KinoBzik w kinie Sokół

W programie projekcja filmu „Spenser” - 28 listopada godz. 18.00, wstęp wolny. Seans wyłącznie dla widzów dorosłych.

ALE KINO, Libiąż, ul. Górnicza 1, tel. 32 627 12 62

- Brigitte Bardot cudowna - 24.11 godz. 19.00
- Dziwny świat - 25.11 godz. 18.00; 26-28.11 godz. 15.00, 17.00; 29.11 godz. 15.00
- Święta inaczej - 25.11 godz. 20.00; 26-29.11 godz. 19.00

Ale Kino Kobiet

Marta Artymiak opowie o „Kobietach kina” - byłych i obecnych gwiazdach filmowych - 24 listopada godz. 18.00.

O godz. 19.00 projekcja filmu „Brigitte Bardot cudowna” – komediodramat produkcji polskiej z główną rolą Joanny Opozdy, która wciela się w Brigitte Bardot. Bilety: 16 zł.

KONCERTY

KONCERT FINAŁOWY X FESTIWALU MUZYKI IMPROWIZOWANEJ - 23 listopada godz. 19.00, Dom Kultury Sokół w Trzebinii. Wstęp wolny.

KONCERT CECYLIAŃSKI - 25 listopada godz. 18.00, Dwór Zieleniewskich w Trzebinii. Wstęp wolny. Wystąpią Chór Echo z Trzebinii (dyrygentka: Agnieszka Treła-Jochymek) i Chór Haśło z Bazyliki Mariackiej w Krakowie (dyrygentka: Teresa Majka-Pacanelek).

ANDRZEJKI Z ANDRZEJEM 4 - 26 listopada godz. 18.30, klub Stara Kuchnia w Chrzanowie. Zagrają Wyjście Awaryjne oraz Taint. Bilety: 20 zł (przedsprzedaż), 25 zł (w dniu wydarzenia).

Taint to zespół czterech, pochodzących z Pszczyny muzyków. Wykonują muzykę z pogranicza Alternative Groove Metal oraz Nu-Metal. Istnieją od 2014 roku, jednak obecny skład uformował się początkiem 2020 roku z wydaniem płyty „Under Control”. Zostali wyróżnieni podczas Jeleniogórskiej Ligi Rocka, weszli do ścisłego finału ANTYFESTU 2022.

Wyjście Awaryjne to grupa muzyków czynnie działających na lokalnej scenie muzycznej. Połączyli ich niekonwencjonalny pomysł, styl i chęć realizacji swoich najsłynniejszych artystycznych planów. Od lat są gospodarzami Andrzejek z Andrzejek, a ich energetyczne koncerty pełne rocka/rapu i hardcoru uokraszone są dawką żartu.

MŁODZIEŻOWY KONCERT ANDRZEJKOWY - 30 listopada godz. 18.00, Dom Kultury w Żarkach. Wystąpi zespół Wersja Próbną. Wstęp wolny.

IMPREZY

ANDRZEJKOWY DZIEŃ PLUSZOWEGO MISIA - 25 listopada godz. 16.00, Libiąskie Centrum Kultury. Spotkanie dla dzieci. W programie m.in. zabawa i wroźby andrzejkowe, malowanie twarzy, quizy, konkursy z nagrodami. Wstęp wolny.

ANDRZEJKI DLA NAJMŁODSZYCH W ŻARKACH I GROMCU - 26 listopada o godz. 11.00 w Żarkach oraz 24 listopada o godz. 16.00 w Gromcu. W programie: wroźby andrzejkowe, zabawy dla młodych czarodziejów, konkursy na najlepsze przebranie. Wstęp wolny.

SPOTKANIA

SPOTKANIE AUTORSKIE Z PISARZEM JAKUBEM ŻULCZYKIEM - 25 listopada godz. 17.30, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie. Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki.

Jakub Żulczyk (ur. 1983), polski pisarz, scenarzysta, dziennikarz, amerykański, współtwórca (scenarzysta) serialu *Belfer* i *Siepnąc od świateł*, który powstał na podstawie jego powieści pod tym samym tytułem. Laureat Nagrody Literackiej m. st. Warszawy (2018), nominowany do Paszportu „Polityki” (2014). Za powieść *Informacja zwrotna* otrzymał Nagrodę Główną Jury w plebiscycie Książki Roku 2021 organizowanym przez serwis internetowy Granice.pl

POKAZ FILMÓW NA ROK BOTANIKI 2022 – SPOTKANIE Z PIOTREM GRZEGORZKIEM - 30 listopada godz. 17.00, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie. W związku z trwającym Rokiem Botaniki tworzy on serię krótkich filmów, które zaprezentuje podczas tego wydarzenia. Docelowo ma ich powstać 100 na 100-lecie Polskiego Towarzystwa Botanicznego; ich temat to rośliny i grzyby.

Piotr Grzegorzek - członek Polskiego Towarzystwa Botanicznego, absolwent wydziału biologii i ochrony środowiska Uniwersytetu Śląskiego, były pracownik Muzeum w Chrzanowie.

SPEKTAKL

„WDOWY” SŁAWOMIRA MROŻKA - 28 listopada godz. 16.00, Dom Kultury Sokół w Trzebinii. Wstęp wolny. Spektakl w wykonaniu Grupy Teatralno-Kabaretowej „Przy Pałacu”. Scenariusz, reżyseria, muzyka, scenografia - Teresa Celarek. Pomoc w przygotowaniu rekwizytów - Fundacja Brata Alberta w Trzebinii.

WYSTAWY

GRAFIKA KONRADA GRZEGORZEWSKIEGO Z CYKLU W POSZUKIWANIU PIĘKNA - wernisaż 25 listopada godz. 18.00, oddział wystaw czasowych Dom Urbańczyka Muzeum w Chrzanowie (al. Henryka 16). Nowa wystawa Muzeum w Chrzanowie prezentować będzie twórczość graficzną Konrada Grzegorzewskiego. Artysta urodzony w 1986 r. w Chrzanowie, ukończył studia na wydziale architektury w Wyższej Szkole Technicznej w Katowicach oraz Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach na wydziale grafiki warsztatowej.

WYSTAWA STROJÓW REGIONALNYCH MAŁOPOLSKI - Galeria „A” im. Jana Chrząszcza w Samorządowym Ośrodku Kultury w Alwerni. Wystawę można zwiedzać do końca listopada. Grupy zorganizowane za-

interesowane oprowadzeniem proszone są o wcześniejsze uzgodnienie terminu, tel. 12 283 19 87.

STOPKLATKA OBECNOŚCI - WYSTAWA FOTOGRAFII DANUTY WĘGIEL, Galeria Sztuk Wizualnych Vauxhall w Krzeszowicach. Danuta Węgiel od lat portretuje ludzi kultury. Przed jej obiektywem stanęli między innymi: Stanisław Lem, Jerzy Pilch, Andrzej Stasiuk, Ewa Lipska, Julia Hartwig, Tadeusz Różewicz, czy Nobliści: Wisława Szymborska, Czesław Miłosz oraz Olga Tokarczuk. Prezentowane na wystawie fotografie są swoistym zapisem portretowych spotkań i fascynacji znanymi osobami.

ŻWIRKO I WIGURA - DUET ASÓW PRZESTWORZY - wystawa plenerowa przed budynkiem głównym Muzeum w Chrzanowie. Wystawa dostępna do 30 listopada.

Składa się z 15 plansz, bogatych w atrakcyjne grafiki i archiwalne zdjęcia, upamiętnia największe dokonania Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, ich sukcesy oraz znaczący wkład w rozwój Polskich Skrzydeł. Wystawę zorganizowało Muzeum Miasta Jaworzno we współpracy z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.

KOSMOGONIA - wystawa Czesława Dźwigaja, Dwór Zieleniewskich w Trzebinii. Wystawa czynna do końca listopada.

STREFA POZYTYWNYCH MYŚLI, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie.

Wystawa podopiecznych Klubu Pacjenta Piwnica oraz pacjentów Oddziału Dziennego Psychiatrycznego Szpitala Powiatowego w Chrzanowie w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego. Wystawa czynna do 25 listopada.

WARSZTATY

AKADEMIA MAMY - warsztaty dla mieszkanki powiatu chrzanowskiego. Wstęp jest darmowy, ale obowiązują zapisy. Warsztaty odbywają się w godzinach 9.00-17.00 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Trzebinii. Zapisy: www.sama-mama.pl/szkolenia, tel. 698 664 241.

Harmonogram:

* Zarządzanie sobą w czasie - 24 listopada

Co zyskasz po warsztatach: umiejętności planowania zarządzania sobą w czasie różnymi technikami (technika Pomodoro, Technika Salami, metoda ABC, Home Life Balance); umiejętności wyznaczania priorytetów; umiejętności tworzenia i pracy z check – listami; uświadomisz sobie zagrożenia płynące z multitaskingiem; określisz swój styl i sposób zarządzania sobą czasem.

* Asertywność w domu i pracy – 28 listopada

Co zyskasz po warsztatach: umiejętności wyrażania własnego zdania i emocji w zgodzie z samym sobą; umiejętność balansowania pomiędzy obroną własnych granic a egoizmem; dowiesz się jak przestać się przejmować opiniami innych; czym jest poczucie własnej wartości; jakie są techniki asertywności w pracy.

* Planowanie domowego budżetu - 30 listopada

Tematy: planowanie domowego budżetu; jak zrobić audyt finansowy; jak planować oszczędzanie; optymalizacja wydatków; gdzie szukać dodatkowych źródeł; jak zaplanować fundusz awaryjny, aby uniknąć niespodzianek.

Święto radości, integracji i tolerancji

16 placówek i około 300 uczestników uczestniczyło w VI Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnych Pięknie Życ w Chrzanowie.

Na scenie MOKSiR-u wystąpili: uczniowie i przedszkolaki z placówek integracyjnych, mieszkańcy DPS-u oraz uczestnicy warsztatów Fundacji Brata Alberta z powiatu chrzanowskiego.

„Pięknie żyć” to festiwal, którego ideą jest radosne, integracyjne spotkanie, dające możliwość pokazania twórczości artystycznej - wokalne, teatralne - osób niepełnosprawnych. Przede wszystkim jednak ma być okazją do dobrej zabawy. Dlatego też poza tym, co działo się w sali teatralnej i na scenie (nie brakowało tam spontanicznej radości, oklasków i śmiechu), cały czas gwarowo było też w holu, gdzie

dostępne były dla wszystkich wata cukrowa i popcorn.

Na wielki entuzjazm ze strony widzów mogli liczyć goście specjalni festiwalu - duet smyczkowy Anna Wieczorek-Talik i Julia Ostasz (Essence of Music) oraz Konrad Sadlik.

- Pragniemy, aby festiwal był świętem osób niepełnosprawnych, pogłębiał integrację ze środowiskiem oraz upowszechniał kulturę, jako sposób na przełamywanie wszelkich barier międzyludzkich - tłumaczy organizatorzy.

Festiwal odbywa się pod patronatem starosty chrzanowskiego i jest dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Funduszu Promocji Kultury.

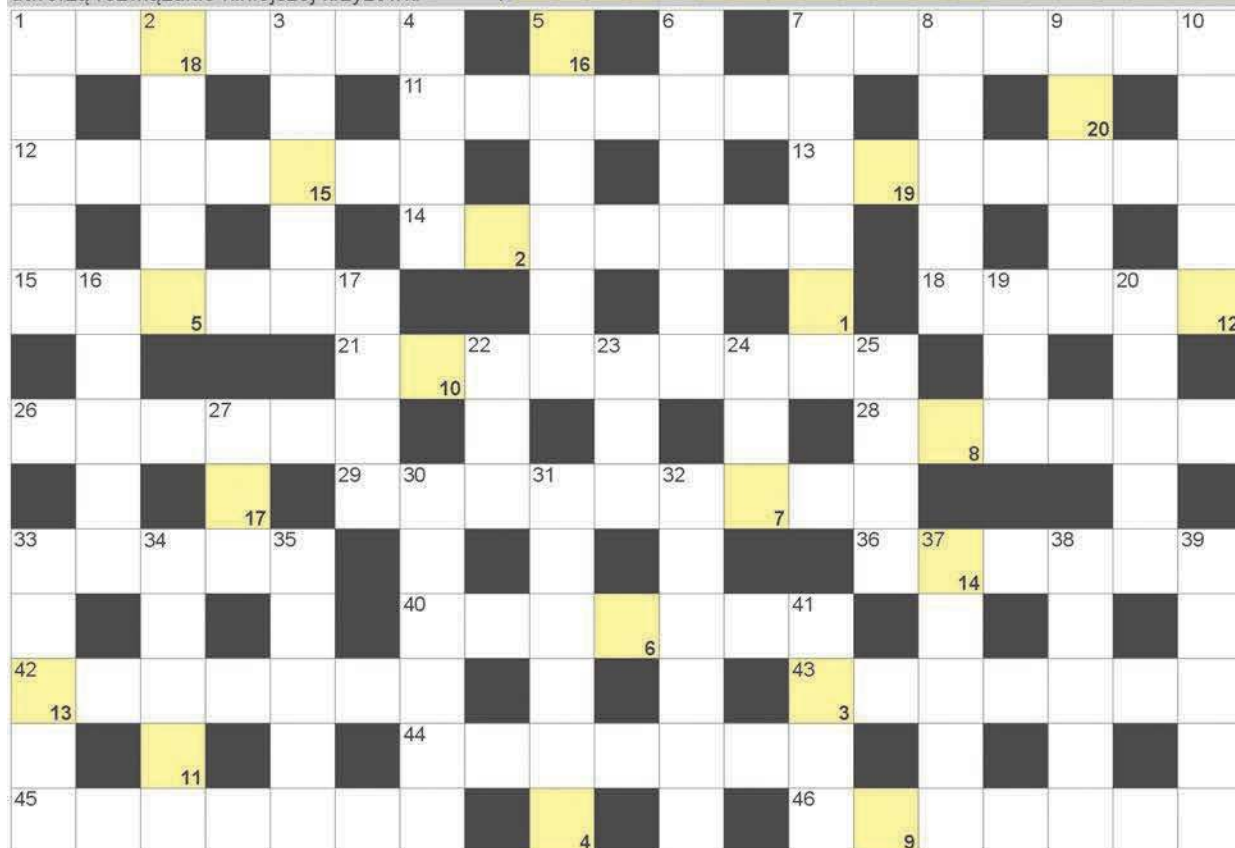
Imprezę zorganizował Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chrzanowie oraz Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży Arkadia.

(g) Występ Niepublicznego Terapeutycznego Przedszkola „Promyk” w Chrzanowie

KRZYŻÓWKA z HASŁEM Nr 21

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20 (2022) utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) dymiąca lokomotywa; 7) skórny objaw alergii; 11) hiszpańska prowincja z Pampeluną; 12) ze stolicą w Tunisie; 13) sztychówki dla działkowców; 14) inaczej wenflon; 15) na grzbietach koni; 18) niezbędne do pasjansa; 21) skolopendrium, paproć; 26) miasto Hansa Christiana Andersena; 28) węgierska marka autobusu; 29) buntownik, powstaniec; 33) pseudonim, przezwisko; 36) inaczej oskoman, roślinina; 40) uczesanie, dzieło fryzjera; 42) zakole rzeki; 43) przecinek pod kropką; 44) Mustafa Kemal, były prezydent Turcji; 45) skrzynia na rozsady, przyspiesznik; 46) przeciwnik homeopaty. **PIONOWO:** 1) koczokodan rudy krócej; 2) okrągłe skrzyżowanie; 3) gódyjski do rozwiązania; 4) towarowy to logo; 5) nacięcia na śrubach; 6) cienki płat papieru lub blachy; 7) japoński chrzan; 8) krwiotwórcza tkanka w kości; 9) drobny cukier; 10) stolica Grecji; 16) rzeka w Karaczi; 17) tatarskie ziele, szuwar; 19) inaczej kururu, ropucha; 20) największe jezioro Nowej Zelandii; 22) trzonowy lub mleczny; 23) inch, jednostka długości; 24) amerykańsko-kanadyjska liga koszykówki; 25) ogon lisa; 27) jedna z faz Księżyca; 30) rzeka w Babilonie; 31) stolica Armenii; 32) największa wyspa w archipelagu Kuryli; 33) zespół Grzegorza Skawińskiego; 34) William Butler, irlandzki poeta; 35) Agassi, były tenisista; 37) kłapa skrzyni inaczej; 38) odprowadza wodę z dachu; 39) najjaśniejsza gwiazda w Feniksie; 41) Joanna dla najbliższych.

ROZRYWKA
PRZEŁOMU

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij każdy diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9.

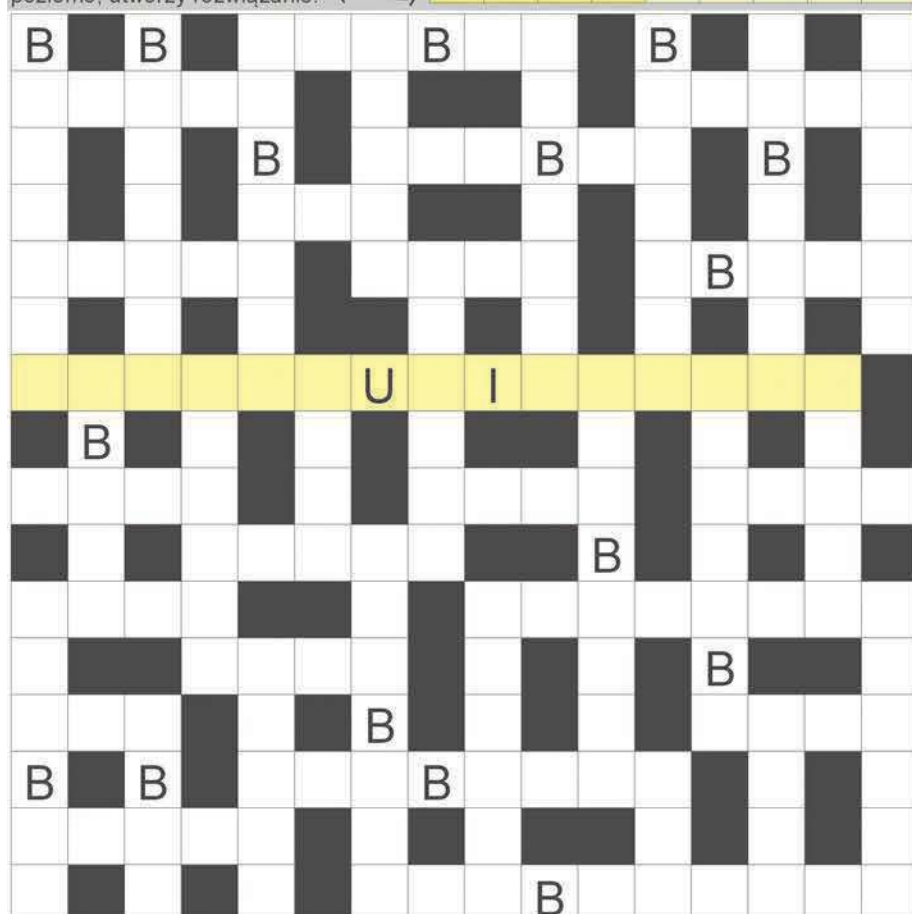
3		7	9	6			1	5
4	9				5		7	3
5							9	2
					1		7	2
6		1		2				
				4	9	8		
8	2	3						7
	6	9		5	3	2		4
	5	4		1		3	9	

4	7	2	9	1				
		8		5			9	1
9		1	6			2		3
			4	7		5		
5	8	9	1		2			
7	4			3	8	9		2
3	9	4					5	
8						6	2	
2						3		4

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 nazw mebli. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos. Znajdź i wykreśl wyrazy: berzera, biurko, etażerka, fotel, gerydon, ława, kanapa, regał, komoda, kontuar, kozetka, kredens, krzesło, lada, otomana, pawlacz, łóżko, sofa, szafa, stół - Powodzenia!

JOLKA z HASŁEM Nr 21

Hasło z kolorowych pól, czytane poziomo, utworzy rozwiązanie: (2022)

Ujawniliśmy spółgłoski "B" oraz litery dodatkowe. Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól, czytanych poziomo.

suchy do drinków; "Ptasie ..." Juliana Tuwima; system pracy na sztuki; część buta pod piętą; największa planeta Układu Słonecznego; jej stolicą Bandżul; myśli przewodnie, koncepcje; długi i nudny referat; płynie przez Kościan; syn Bolesława I Chrobrego; dom proboszcza; dachowe ze szprosem; mieszkaniowiec; wyświetlany w kinie; okrągłe skrzyżowanie; specjalista od pisma; różyczka lub ospa; z Julią u Szekspira; gazeta z sensacjami, bulwarówka; Umer, polska piosenkarka; lekarz od cukrzycy; Chaczaturian, słynny kompozytor; kapusta właściwa typowa inaczej; zniszczona z biblijną Sodomą; cienka, długa kielbasa; obraz twarzy w lustrze; Momofuku, wynalazca zupek chińskich; trotyl; najwyższy szczyt Filipin; pierwiastek Eu; Arthur, autor "Statku pijanego"; badacz budowy Ziemi; żywa tkanka w drzewie; japońska marka motocykli; Kobiela, dawny polski aktor; Król Klucza, grecki bóg; Bergman, aktorka szwedzka; żona bliźniaka; naprawiany przez dekarza; trzecia największa wyspa Balearów; Armstrong, pierwszy człowiek na księżycu; kamienia łupanego lub lodowcowa; inaczej mosiądz czerwony.

ROZRYWKA
PRZEŁOMU

W	S	T	W	O	R	Z	O	Ł	S
K	Z	B	F	R	Ż	G	A	T	O
U	A	Ł	E	F	E	W	O	Ł	K
L	F	G	O	R	A	Ł	K	R	R
A	A	E	Y	O	Ż	A	Z	Ł	O
Ł	W	D	T	Ż	N	E	Ł	O	K
S	O	F	A	A	S	O	R	O	P
N	K	T	P	Ł	Ż	Ł	Z	A	L
B	R	A	O	K	R	E	W	N	I
O	E	Ł	O	M	T	L	R	K	P
Ż	D	U	N	K	A	P	O	K	I
A	E	W	A	C	O	N	O	Ż	A
L	N	O	Z	Ł	T	M	A	W	C
U	S	B	I	U	R	K	O	C	H
Z	A	W	A	D	A	Ż	Y	D	O
Z	G	R	A	F	O	T	E	L	A

Gra o trofeum i spore pieniądze

Piłkarze MKS Trzebinia powalczą na wiosnę na szczelbu wojewódzkim Pucharu Polski. Stawką jest awans na poziom centralny tych rozgrywek i kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Od trzech sezonów w Małopolsce obowiązuje zmieniony system rozgrywek wojewódzkiego Pucharu Polski. Tak w 2020 roku zdecydował Małopolski Związek Piłki Nożnej i bez wątpienia wpłynęło to na atrakcyjność pucharowej rywalizacji.

POZA WŁASNE PODWÓRKO

Zwycięzcy zmagają na poziomie podokręgów awansują teraz bezpośrednio na szczebel wojewódzki – do 1/8 finału. Wcześniej triumfatora pucharowej rywalizacji w Podokręgu Piłki Nożnej Chrzanów czekała rokroczna batalia na poziomie zachodniej Małopolski z drużynami z PPN Oświęcim i PPN Wadowice. Dopiero zwycięstwo na tym szczeblu dawało przepustkę do małopolskiego półfinału, gdzie czekały najlepsze zespoły z Nowego Sącza, Tarnowa i Krakowa.

Obecnie triumfator z PPN Chrzanów może już w 1/8 finału trafić na drużynę z drugiego końca województwa. Tak było zresztą w poprzednich sezonach, gdy trzebiński MKS mierzył się z Dalinem Myślenice, Glinikiem Gorlice czy Bruk-Bet Termalica II Nieciecza.

W bieżącej edycji pucharowej na szczelbu chrzanowskiego podokręgu ponownie najlepszy okazał się MKS Trzebinia. To absolutny dominator

tych rozgrywek na lokalnym podwórku. Od czasu reaktywacji PPN Chrzanów, „żółto-czarni” aż trzynastokrotnie zagraли w finale. W tym ostatnim MKS pokonał 11-0 Ciężkowiankę Jaworzno i po raz jedenasty w historii sięgnął po to trofeum.

- Warto powalczyć w Pucharze Polski i postarać się awansować najwyżej jak się tylko da. Gdybyśmy nie mieli odpowiednio szerokiej kadry, to moglibyśmy się martwić, ale mam odpowiednią ilość zawodników. Postaramy się sprawić jakieś niespodzianki – mówi Wojciech Skrzypek, szkoleniowiec MKS.

PRESTIŻ I PIENIĄDZE

O tym, z kim trzebinianie zmierzają się w zaplanowanej na wiosnę przyszłego roku 1/8 finału, zdecyduje styczeńowe losowanie. W tej fazie rozgrywek zmierzają się zwycięzcy finałów z małopolskich podokręgów oraz zdobywca pucharu na szczelbu Małopolski z poprzedniego sezonu, czyli Wieczysta Kraków. Gospodarzem będzie drużyna niżej notowana w poprzednim sezonie. Oprócz Wieczystej w stawce potencjalnych rywali trzebinian jest jeszcze jeden trzecioligowiec – Podhale Nowy Targ. Udany występ pucharowy na poziomie Małopolski to nie tylko prestiż, ale i solidny zastrzyk finansowy.

W ubiegłym sezonie puła nagród od PZPN wynosiła 50 000 zł netto (zdobywca pucharu 40 000 zł, finalista 10 000 zł). MZPN przeznaczył ponadto 50 000 zł brutto. Przegrani w 1/8 finału otrzymywali 1 500 zł, pokonani w ćwierćfinale - 3 000 zł, przegrani w półfinale - 4 000 zł, finalista - 6 000 zł, a triumfator - 12 000 zł.

- W bieżącym sezonie decyzja o finansowaniu regionalne-

MKS Trzebinia po zwycięstwie nad Ciężkowianką Jaworzno

go Pucharu Polski jeszcze nie została podjęta przez zarząd MZPN, ale z pewnością kwoty nie będą niższe - czytamy na stronie internetowej MZPN.

FABLOK JAKO PIERWSZY

Zwycięstwo na etapie wojewódzkim jest przepustką na szczebel centralny Pucharu Polski. W tym stuleciu tylko dwa kluby piłkarskie z powiatu chrzanowskiego zdołały to osiągnąć.

Jako pierwszy tej sztuki dokonał w 2006 r. Fablok Chrzanów, wówczas zespół czwartoligowy. W rundzie wstępnej los przydzielił mu śląskiego czwartoligowca - Przyszłość Rogów. Nazwa klubu nie rzucała wprawdzie na kolana, ale nazwiska niektórych graczy występujących w drużynie z powiatu wodzisławskiego mogły robić wrażenie.

W bramce Przyszłości stał Grzegorz Tomala, który za-

grał 70 meczów w ekstraklasie w barwach Odry Wodzisław Śląsk i wystąpił nawet w reprezentacji Polski. Przeciwno chrzanowianom zagrał także m.in. Przemysław Pluta, mający na koncie 110 gier w ekstraklasie w barwach Odry i GKS Katowice.

Spotkanie w Rogowie zakończyło się skromnym zwycięstwem gospodarzy, które zamknęło pucharową przygodę Chrzanowa. Przyszłość dziś rywalizuje w A-klasie, a Fablok w okręgówce.

OLSZOWSKI I GIELAROWSKI

Na kolejny występ klubu z powiatu chrzanowskiego na szczelbu centralnym Pucharu Polski trzeba było poczekać do 2014 r. MKS Trzebinia-Siersza, kilka tygodni po wywalczeniu historycznego, pierwszego awansu do trzeciej ligi, zmierzył się na swoim boisku z drugoligową Le-

gionovią Legionowo. W szeregach przeciwnika nie było głośniejszych nazwisk. Kibice na stadionie przy ul. Kościuszki mieli okazję zobaczyć w akcji Pawła Wolskiego, brata Rafała, piłkarza Wisły Płock, a wcześniej m.in. Lechii Gdańsk, Wisły Kraków, belgijskiego KV Mechelen, włoskiej Fiorentiny oraz Legii Warszawa.

Legionovia wygrała w Trzebinii 2-0, kończąc kapitalną przygodę gospodarzy. Dziś drużyna z Legionowa rywalizuje w trzeciej lidze, czyli o dwa szczeble rozgrywkowe wyżej od MKS.

Oba wspomniane wydarzenia piłkarskie łączą się z dwoma nazwiskami: Pawła Olszowskiego i Łukasza Gielarowskiego, czyli trenera i bramkarza, najpierw Fabloku, a potem MKS.

- Jeśli chodzi o mecz z Rogowem, to pamiętam, że było to strasznie wyrównane spotka-

Kto zagra w 1/8 finału na szczelbu Małopolski

- obrońca trofeum - Wieczysta Kraków (III liga)
- zwycięzca PPN Chrzanów - MKS Trzebinia (V liga)
- zwycięzca PPN Kraków - Wieczysta II Kraków (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Oświęcim - Niwa Nowa Wieś (V liga)
- zwycięzca PPN Wadowice - Beskid Andrychów (IV liga)
- zwycięzca PPN Myślenice - Orzeł Myślenice (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Olkusz - Spójnia Osiek (V liga)
- zwycięzca PPN Wieliczka - Błękitni Bodzanów (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Limanowa - Zalesianka Zalesie (V liga)
- zwycięzca PPN Nowy Sącz - Barcizanka Barcice (IV liga)
- zwycięzca PPN Podhale - Podhale Nowy Targ (III liga)
- zwycięzca PPN Bochnia - BKS Bochnia (V liga)
- zwycięzca PPN Brzesko - Korona Niedzieliska (V liga)
- zwycięzca PPN Tarnów - Wolań Wola Rzędzińska (IV liga)
- zwycięzca PPN Żabno - Bruk-Bet Termalica II Nieciecza (IV liga)
- zwycięzca PPN Gorlice - Glinik Gorlice (IV liga)

nie. O wyniku zdecydował jeden gol. Wydaje mi się, że pod koniec meczu Tomek Broniek miał doskonałą sytuację do wyrównania. Pamiętam bramkarza rywali Grzegorza Tomalę z charakterystyczną błazą z tygrysem. Co do pojedynku z Legionovią, to zagraлиśmy go z marszu. Przygotowywaliśmy się do niego tydzień. Do przerwy radziliśmy sobie bardzo dobrze, stawiając drugoligowcowi trudne warunki - opowiada Łukasz Gielarowski.

Michał Koryczan

Zrzutka na Czechy

PUKS Trzebinia, jeden najlepszych klubów unihokejowych w Polsce, ma szansę wystąpić w prestiżowym turnieju w Pradze. Warunek jest jeden - musi uezierać kilkanaście tysięcy złotych.

Klub dostał zaproszenie na prestiżowy i mocno obsadzony turniej międzynarodowy w unihokeyj Prague Floorball Cup.

- W przeszłości dwukrotnie graliśmy w tym turnieju w Pradze. Poziom jest znakomity, ale koszty też są wysokie. Oprócz wpisowego trzeba wyłożyć pieniądze na transport, zakwaterowanie i wyżywienie. W sumie

wychodzi około sześciu tysięcy złotych od drużyny. Potrzeba zatem 12 tysięcy złotych, bo chcemy wysłać dwa zespoły. Warto byłoby jednak wziąć udział w tych zawodach. Zwłaszcza że mamy naprawdę bardzo perspektywiczne drużyny dziewcząt z roczników 2011 i 2012. Im częściej będą uczestniczyły w tak mocno obsadzonych turniejach, tym lepiej będą się rozwijały - mówi Paweł Raj, prezes i trener PUKS.

Klub nie jest w stanie sfinansować w całości wyjazdu na turniej w Czechach. Dlatego też rodzice młodych zawodników zorganizowali zbiórkę pieniędzy na stronie zrzutka.pl/89uuwx. Każdy, kto chciałby wesprzeć finansowo wyjazd trzebińskich unihokeistów na turniej, może się kontaktować bezpośrednio z klubem.

(MK)

Czas na Orła

Szczypiorniści pierwszoligowego Unimetal Recycling MTS Chrzanów zmierzają się w najbliższą sobotę z liderem rozgrywek, drużyną Orła Przeworsk.

Po pięciu rozegranych meczach, a więc na półmetku pierwszej części sezonu, Unimetal Recycling MTS Chrzanów plasuje się na piątym miejscu w tabeli.

Drużyna wygrała oba dotychczasowe spotkania wyjazdowe (w tym jedno po rzutach karnych). Gorzej jednak radziła sobie przed własną publicznością, gdzie zanotowała zwycięstwo i dwie porażki.

Po kilkutygodniowej prze-

rwie, spowodowanej m.in. przełożeniem wyjazdowego meczu z Viretem Zawiercie, chrzanowianie znów powalczą o ligowe punkty. W sobotę, 26 listopada o godz. 18 podejmą we własnej hali sportowej lidera rozgrywek, czyli Orła Przeworsk.

- To beniaminek, ale tylko z nazwy. Grającym trenerem Orła jest były reprezentant Polski Michał Kubisztal. Pościagał do zespołu zawodników, których znał jeszcze z czasów gry w ekstraklasie. Jeśli chcemy zająć miejsce w pierwszej trójce, to nie możemy się nikogo obawiać, ale to rywale powinni się bać nas. Mamy na tyle doświadczoną drużynę, że generalnie powinniśmy wygrywać wszystkie domowe mecze - zaznacza Marcin Dęsoł.

(MK)

K R Ó T K O

KOSZYKÓWKA

Historyczny tytuł

Szkoła Podstawowa nr 1 w Chrzanowie odnotowała historyczny sukces. Pierwszy raz uczniowie zdobyli złoty medal w rozgrywkach koszykówki chłopców 3x3 w wojewódzkim finale Małopolskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej. Drużyna w składzie Szymon Romański, Igor Urbański, Przemysław Ciszewski i Bartłomiej Pałka, prowadzona przez trenera Leszka Wójcika, pokonała w Tarnowie SP 1 w Wieliczce 7-5, SP w Gorlicach 6-4, SP w Tarnowie 12-8 i SP w Suchej Beskidzkiej 10-5.

FUTSAL

Grają dalej

W Chrzanowie odbył się jeden z turniejów pierwszej rundy eliminacyjnej Młodzieżowych Mistrzostw Pol-

ski do lat 17. w futsalu. Najlepsza okazała się drużyna Słomniczanki Słomniki, która odniosła komplet zwycięstw. Drugie miejsce zajął MKS Trzebinia, a trzecie Fablok Chrzanów. Wszystkie te ekipy awansowały do kolejnej fazy eliminacji.

UNIHOKEJ

„Trójka” górą

W sali gimnastycznej trzebińskiej „trójki” na osiedlu Trzebinianka w gminnych eliminacjach Igrzysk Dzieci w unihokeyj rywalizowali uczniowie i uczennice z pięciu podstawówek.

Zarówno wśród dziewcząt i chłopców triumfowały reprezentacje gospodarzy, czyli Szkoły Podstawowej nr 3, prowadzone przez Pawła Raja.

Obie drużyny awansowały bezpośrednio do finałów wojewódzkich. W grudniu w Nowym Targu powalczą o mistrzostwo Małopolski.

(MK)

przełomowe
KADRY

Po zapadnięciu się grobów w Trzebini kurz opadł i temat zniknął z czołówek gazet. Nie zniknął jednak problem. Wyników badań cmentarnego terenu brak, odszkodowań też. Niby wnioski można składać, ale informacja o tym zapadła się pod ziemię. Spółka się nie chwali, parafia milczy. Jednym słowem - nastał dobrze znany czas umywania rąk i grzesznego milczenia.

Burmistrz Jarosław z Trzebini otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi. Jedni mówią: właściwy człowiek na właściwym miejscu. Inni pytają, za jakie zasługi, bo oficjalne uzasadnienie jest żadne. Chodzą jednak pogłoski, że to wyróżnienie za leżenie krzyżem przed kim trzeba.

Na dworcu kolejowym w Trzebini nie ma informacji, nie ma kasy, a teraz zniknęło WC. Jednym słowem - PKP zakończyły modernizację, a propozycją gminy nie są zainteresowane. Tymczasem ta ponoć deklarowała, że zapłaci nawet za co drugie wypróżnienie.

Budując ładowarki, odnawialne źródła energii, w tym farmy fotowoltaiczne i... odpowiadają za sporą część oświetlenia ulicznego w wielu gminach. Tauron Nowe Technologie paletę lamp ma bogatą. Wśród tysięcy żarówek są jeszcze i rtęciowe. Przeżytki żrą prądu co niemiara. Szefostwo spółki przejmuje się tym mało, bo rachunki za energię to już sprawa gmin. Teraz te stare żarówki samorządy mogą przejmować, by sobie wymienić na energooszczędne. Już zgłasza się Libiąż. W końcu pozwala na to prawo. Ot, nowe rozwiązania Nowych Technologii i polskiego rządu.

W Chrzanowie trzęsie jak cholera. Szefostwo kopalń z Libiąża i Jaworzna mówi, że to co najwyżej przyjemne wibracje i szkód nie powodują. Radny z chrzanowskich Kątów chce wiosną powiedzieć „sprawdzam” i zamontować gipsowe plomby lub szklane ścianki. Problem w tym, że z plombą czy bez i tak o odszkodowaniach nie słychać.

Łabędzie na Chechle w Trzebini

Kamila Jaglarz

Łabędzie w ujęciu Kamili Jaglarz z naszej facebookowej grupy „PRZEŁOMowe Kadry” prezentują się naprawdę zjawiskowo.

Zdjęcie zostało wykonane w listopadzie nad zalewem Chechło w Trzebini, od strony kąpieliska. W tle mamy zapórę.

A co wiemy o łabędziach? Nale-

żą do ptaków częściowo wędrownych. Ich migracja uzależniona jest od miejsca występowania. Przylatują między lutym i majem, zaś odlatują we wrześniu i grudniu. Zatem w zimie też możemy je sfotografować.

Kamila Jaglarz, autorka publikowanego zdjęcia, pochodzi z Chrzanowa, mieszka w Zagórz. Pracuje w Starostwie Powiatowym w Chrzanowie.

(ŁD)

Pisaliśmy w „Przełomie” 21 listopada 2012 roku, w numerze 46. (1067)

■ Powietrze, którym oddychamy, należy do najgorszych w kraju. Powiat chrzanowski i jego okolice na mapie ilustrującej jakość powietrza co chwilę świeci się na czerwono i na bordowo. Oznacza to, że powietrze jest złe i bardzo złe. Przyczyn jest wiele. Od działalności zakładów przemysłowych, poprzez spaliny samochodowe, a na paleniu w piecach byle czym kończąc.

Z powietrzem było już tak złe, że zaczęły się pojawiać uchwały antysmogowe i różne programy mające ułatwiać zakup nowoczesnych, bardziej ekologicznych pieców. Powietrze faktycznie się poprawiło. Niestety, w tym sezonie znów zanoszą się na to, że będziemy się dusić...

■ Za miesiąc - dokładnie 21 grudnia - ma nastąpić koniec świata. Huczą o tym wszyscy w koło - telewizja, internet, nawet reklamy. Ks. Roman Sławeński, proboszcz parafii św. Mikołaja w Chrzanowie, uspokaja, że to bzdura i nie ma się czym przejmować. Jak podkreśla, sprzyja temu ogólny klimat - załamanie wartości społecznych, niepewna przyszłość, lęk o pracę... Zdaniem ks. proboszcza, takie katastroficzne wizje służą temu, by wywołać w ludziach strach, dzięki czemu łatwiej jest nimi manipulować.

Porównując niepokoje Polski i świata sprzed dekady z tymi obecnymi (pandemia, izolacja, potężny kryzys energetyczny, wojna, inflacja), aż dziw bierze, że jeszcze nikt nie ogłosił kolejnej daty końca świata. Klimat wydaje się ku temu sprzyjający jak mało kiedy.

■ Nowoczesny, ogrodzony, monitorowany i... płatny ma być parking przy dworcu PKP w Trzebini. Inwestycja zostanie sfinansowana przez Urząd Marszałkowski w Krakowie w ramach projektu „Parkuj i jedź”. Ma być gotowa w 2014 r. Parking obejmie także teren za wiaduktem nad torami. Przy okazji tej inwestycji gmina chce też przebudować dworzec autobusowy. Docelowo autobusy jadące w stronę Chrzanowa nie będą nawracać na ul. Kościuszki, lecz kursować Dworcową i dalej Długą.

Z całego tego planu udało się tylko wybudować parking, jednak dużo później i w mniejszym zakresie, niż zakładano, bo poza wiadukt nie wykracza. Może warto wrócić do koncepcji sprzed dekady, bo skargi na ciasnotę na placu nie milkną.

TAK BYŁO, TAK JEST...

Dworzec PKP przy Fabrycznej w Chrzanowie

Dworzec PKP w Chrzanowie w latach 60. XX w.

Archiwalna fotografia ze zbiorów Janiny Podgórskiej pokazuje fragment dawnego obiektu kolejowego.

Została zamieszczona na naszej facebookowej grupie „PRZEŁOMowe Historie”. Pani Janina napisała, że przedstawia przyjazd dzieci fablokowców z kolonii w Czorsztynie prawdopodobnie w 1955 r.

Stan współczesny

Janina Podgórska wspomina, że widoczne na zdjęciu stare zabudowania dworca PKP przetrwały do końca lat 60. XX w. Według informacji zamieszczonych na Geoportalu gminy Chrzanów, obecne obiekty powstały w 1970 r. Aktualnie są zdewastowane i od wielu lat zamknięte.

W pierwszej połowie lat 90., od poniedziałku do piątku, jeździłem pociągami do szkoły średniej w Oświęcimiu. Wówczas w poczekalni

działała jedna kasa biletowa. Po przeciwnej stronie funkcjonował mały bar, gdzie można było kupić coś do picia, jakieś ciastka czy np. frytki. W zimie przy oknach, na szerokich parapetach z lastryki, pod którymi znajdowały się potężne kaloryfery, wygrzewali się bezdomni. W powietrzu wisiał mdły zapach denaturatu.

Łukasz Dulowski

przełom
TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

Redakcja
32-540 Trzebinia, ul. Długa 53
tel./fax 32-612-25-50,
e-mail: gazeta@przelom.pl

Redaktor naczelna
Grażyna Kaim, tel. 32-753-51-12

Wydawca
Firma Wydawnicza „Przełom” Alicja Molenda

**Dziennikarz
dyżurny
697 351 999**

Zespół:
Stanisława Ciepichał,
Łukasz Dulowski,
Agnieszka Filipowicz,
Andrzej Gawera, Weronika Korbut
Tadeusz Jachnicki, Michał Koryczan,
Alicja Molenda, Marek Oratowski,
Natalia Feluś
Ewa Solak (Krzeszowice),
Marzenna Szyt

Druk
Polska Press Sp. z o.o.,
Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu
Nakład 6 500

Biura ogłoszeń

- Trzebinia ul. Długa 53,
tel. 32-612-25-50 wew. 22
pn.-pt. 8.30-16.30
- Krzeszowice
(Biuro Podróży Relax-Tourist),
Rynek 25,
pn.-pt. 8.00-17.00, sob. 9.00-13.00, 12-282-11-31

Gazeta jest członkiem
Porozumienia Reklamowego Tygodnik Lokalny
oraz stowarzyszeń:

**Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych**

Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców
REPROPOL

Ogłoszenia, reklamy i teksty promocyjne nie stanowią materiału pochodzącego od wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Materiałów i zdjęć niezamówionych nie zwracamy.

Wyróżnieni za pracę dla ludzi s. 9

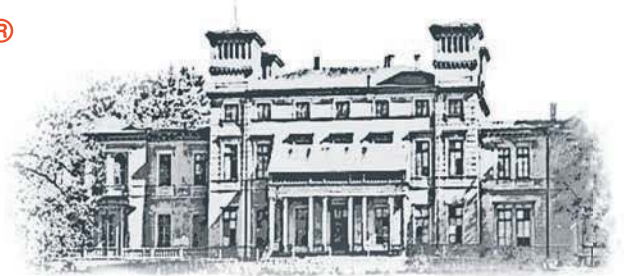
5 ZŁ (W TYM 5% VAT) ISSN 1231-5664

WWW.PRZELOM.PL

w Krzeszowicach

przełom®

TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

23 listopada 2022 nr 47 (1575)

LIBIĄŻ

**Pobicie
i wypadka podczas
ucieczki**

s. 3

TRZEBINIA-LIBIĄŻ

**Dilerzy siedzą
w areszcie**

s. 10

CHRZANÓW

**Powstaje
poradnia leczenia
bólów**

s. 5

BABICE

**Anna Maria
Jopek zaśpiewa
w kościele**

s. 13

Ogień zabrał rodzinie dom

Ludzie mobilizują się, żeby jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia pomóc mieszkańcom Woli Filipowskiej. Joanna Żbik, jej mama, synowie oraz brat stracili dach nad głową w wyniku niedzielnego pożaru.

s. 2

FOT. OSP TENŻYNEK

Strażacy gaszą pożar domu w Woli Filipowskiej

Umowy zerwane, Krzeszowice rozkopane

Powiat krakowski wypowiedział umowę na remont Grunwaldzkiej, Ogrodowej i Daszyńskiego w Krzeszowicach. Rozwiązuje również kontrakt na budowę drogi do Miękinii.

s. 7

Moda na jarmarki z rękodziełem

Plastikowe, do znudzenia powtarzalne ozdoby świąteczne już dawno nie są popularne.

s. 6

SPORT

s. 31

- Gra o puchar i pieniądze
- Zrzutka na Czechy
- MTS czeka na Orła
- Historyczny sukces chrzanowskiej „jedyńki”

ROZMOWY „PRZEŁOMU”

**Kolonoskopia
zabezpiecza
przed rakiem
na 10 lat**

Codziennie ok. 30 osób umiera w Polsce na nowotwór jelita grubego. Ta choroba rozwija się „po cichu” – mówi lekarz Tomasz Kowalik, kierownik pracowni endoskopii w chrzanowskim szpitalu.

s. 2

**Każde
dziecko
ma swoje
prawa**

Gdy chcemy jeździć autem, musimy iść na kurs prawa jazdy. Żeby zostać rodzicem, niczego nie trzeba za wyjątkiem gotowości biologicznej – mówi pedagog Joanna Warywoka.

s. 15

Wygraj z depresją

Co roku chce sobie odebrać życie około 200 mieszkańców powiatu chrzanowskiego. Od depresji do samobójstwa droga nie jest wcale taka długa. Tymczasem lekarz psychiatra jest nadal postrzegany jak egzorcysta. Szkoda, bo jego pomoc może być na wagę życia.

TEMAT NUMERU, a w nim:

- Depresja może być chorobą śmiertelną
- Dla psychiatry nie jesteś wariatem
- Jaką pomoc oferuje Centrum Zdrowia Psychicznego w Chrzanowie
- Co raper Małpa mówi o męskiej depresji
- Samobójstwo to wciąż temat tabu

s. 2 i 16-17

Kolonoskopia zabezpiecza przed rakiem na 10 lat

Kiedy pojawia się ból czy krwawienie, to zwykle jest to już etap bardzo zaawansowanego nowotworu, a możliwości radykalnego leczenia są już ograniczone – na temat profilaktyki raka jelita grubego w rozmowie z Ewą Solak mówi lekarz Tomasz Kowalik, kierownik pracowni endoskopii w chrzanowskim szpitalu.

Większość osób czuje ogromny lęk, a także wstyd przed badaniem kolonoskopowym, a tylko ono jest w stanie dokładnie określić, czy mamy do czynienia z nowotworem lub prowadzącymi do niego zmianami.

Statystyki są bardzo złe. Według danych co dzień w Polsce na raka jelita grubego umiera ponad 30 osób. To coraz częstszy nowotwór, który jest drugą u mężczyzn i trzecią wśród kobiet przyczyną umieralno-

Tomasz Kowalik

ści. Sprawa zatem jest niezwykle poważna. Mając tego świadomość, lepiej przewartościować to, czy boimy się wykonania kolonoskopii. W wielu wypadkach podczas badania wykrywamy różnego rodzaju zmiany – najczęściej polipy, które rozwijając się, prowadzą do nowotworu. Prawie u 30 proc. pacjentów zgłaszających się na badania wykrywamy tego typu zmiany. Jeśli uda się to zrobić wcześniej, można je bezpiecznie usunąć i zapobiec powstaniu raka jelita. Kiedy natomiast pojawia się ból, krwawienie, to zwykle

jest to już etap bardzo zaawansowanego nowotworu, a możliwości radykalnego leczenia są już ograniczone.

A potem?

Potem konieczna jest operacja. To często poważny zabieg, po którym nie zawsze pacjent wraca do pełnej sprawności. Czasem jego efektem jest stomia. **Są jakieś objawy, które powinny nas zaniepokoić?**

Rak jelita grubego przez lata rozwija się „po cichu”. Szczytuje się, że od początku choroby do pojawienia się pierwszych objawów może minąć nawet do 10 lat. To m.in. bóle brzucha, biegunki, zaparcia, często niewzbudzające niepokoju. Najbardziej symptomatycznym znakiem ostrzegawczym, którego pod żadnym pozorem nie wolno ignorować, jest obecność krwi podczas wypróżniania. Dodatkowo mogą zaniepokoić zmiany rytmu wypróżnień, np. nagłe wystąpienie zaparć lub naprzemiennych biegunk i zaparć u osób wcześniej nie mających takich problemów. Niepokój powinna również wzbudzić niedokrwiłość z powodu braku żelaza. Każdy przypadek anemii powinien zawsze skłó-

nić do pilnego wyjaśnienia jej przyczyny.

Wiek jest wskazaniem do badań?

Po 50. roku życia każdy powinien wykonać profilaktyczną kolonoskopię. Osoby młodsze zwykle nie powinny się martwić, chyba że w ich rodzinie ktoś wcześniej chorował na raka jelita grubego. Kiedy pojawiają się objawy, sytuacja jest już naprawdę poważna. Dlatego tylko profilaktyką w postaci badań kolonoskopowych jesteśmy w stanie zapobiec rozwojowi nowotworu.

A dieta? Styl życia?

One również mają wpływ na nasze zdrowie, w tym także na rozwój nowotworów. Nieodpowiednia dieta w postaci dużej ilości przetworzonego jedzenia, brak ruchu, a przede wszystkim otyłość, są czynnikami ryzyka.

Ostatnio bardzo popularne są alternatywne do kolonoskopii badania w postaci testu kałowego Tumor. Są bezinwazyjne i bezbolesne. Oznaczają markery M2-PK w kale. W ramach programów profilaktycznych jest ich jednak bardzo mało, a chętnych pacjentów zbyt wielu.

Badania wykonuje chrzanow-

skie laboratorium. Wynik może świadczyć nie tylko o nowotworze, ale również o obecności polipów czy stanów zapalnych. W takich wypadkach i tak jednak konieczna jest dokładna diagnostyka w postaci kolonoskopii.

Badanie w szpitalu wykonuje się bez znieczulenia?

Znieczulenie podaje się osobom, które przeszły już operacje jamy brzusznej, mają zrosty. W naszej pracowni nie podajemy rutynowo znieczulenia, gdyż na razie nie dysponujemy salą nadzoru anestezjologicznego. Czeka nas jednak duża modernizacja. Jej plany zakładają, że w przyszłym roku będziemy mieć taką salę, a co za tym idzie - dostępność znieczulenia podczas kolonoskopii będzie większa. Uważam jednak, że brak znieczulenia nie powinien aż tak pacjentów odstraszać. Wiele osób, które przeszły kolonoskopię bez niego, twierdziło później, że niepotrzebnie się obawiały. Kolonoskopia wykonana przez doświadczonego lekarza wcale nie musi boleć. Warto pamiętać, że zazwyczaj zabezpiecza przed rakiem jelita grubego na około 10 lat.

1496

dzieci i nastolatków w Polsce w 2021 r. podjęło próbę samobójczą, aż 127 takich prób zakończyło się śmiercią. Oznacza to 77-procentowy wzrost zachowań samobójczych rok do roku oraz 19-procentowy wzrost śmierci samobójczych.

4600

lekarzy psychiatrów jest w Polsce. Tylko 500 z nich zajmuje się psychiatrią dziecięcą, a dzieci mamy ok. 7 mln.

1,5

mln Polaków leczy się psychiatrycznie. 1/4 populacji doświadcza w roku jakiegoś problemu psychicznego.

25

mln zł strat przyniosły właścicielowi kopuły Alvernia. Przez cztery lata kontrolowany przez Grzegorza Hajdarowicza podkrakowski kompleks Alvernia zanotował 24,7 mln zł strat netto, głównie wskutek pożaru pod koniec ub. r. Nadal trwają prace nad uruchomieniem tam parku rozrywki i edukacji opartego na nowych technologiach.

2

mld zł za zamówione, a nieodebrane szczepionki domaga się od Polski firma Pfizer.

Żywioł zniszczył ich dom

WOLA FILIPOWSKA. Wiele godzin strażacy gasili ogień, jaki ogarnął poddasze domu. Mieszkająca tam rodzina straciła dach nad głową.

W niedzielę strażacy zostali zaalarmowani do pożaru na prywatnej posesji. Poddasze zajęte było ogniem.

Okazało się, że pali się zagajająca tam słoma. Strażacy musieli dostać się do środka, żeby móc zacząć działać. Dopiero po wycięciu części blachy dachowej mogli walczyć z ogniem także od zewnątrz.

Płonącą słomę udało się ugasić. Ogień jednak strawił większą część poddasza. Strażacy zabezpieczyli dach, ale dom nie nadaje się do mieszkania.

Na szczęście z powodu ognia nikt nie ucierpiał. Pięcioosobowa rodzina została jednak bez dachu nad głową. Dom musi przejść generalny remont, żeby nadawał się do ponownego zamieszkania.

- Mieszkamy u rodziny, jest nam naprawdę ciężko – mówi Joanna Żbik, która razem z mamą, synami oraz bratem została poszkodowana w pożarze.

Przypuszcza, że ogień mogła wywołać iskra z pieca.

Pożar domu w Woli Filipowskiej

Obecnie dach zabezpieczony jest plancką, ale ściany są zawilgocone, nie działa żadna instalacja.

Rodzina nie ma pieniędzy na remont budynku, a trudna sytuacja, w jakiej się znalazła, sprawiła, że musi prosić o wsparcie.

Chociaż jest nam ciężko, to staramy się być silni i wierzyć, że dobry czas jeszcze nadejdzie. Naszym największym pragnieniem jest jak najszybciej móc wrócić do naszego domu i móc znów w nim mieszkać – mówi pani Joanna.

Ewa Solak

MOŻEMY POMÓC

Na stronie szczytny-cel.pl/Pożar domu w Woli Filipowskiej prowadzona jest zbiórka na rzecz jej rodziny i odbudowy domu. Wszyscy mogą pomóc.

MOIM ZDANIEM

Dla psychiatry nie jesteś wariatem

ALICJA MOŁENDA

Milion Polaków bierze leki antydepresyjne. 5 201 osób, czyli 14 osób dziennie, w 2021 r. w Polsce odebrało sobie życie. W powiecie chrzanowskim co rok próbuje to zrobić ok. 200 osób. Depresja z samobójstwami ma ścisły związek, bo jest ich podstawową przyczyną. A statystyki pokazują, że jest coraz gorzej.

Jeśli chodzi o pisanie o zdrowiu, to temat króluje w prasie ogólnopolskiej. Mówią o nim specjaliści. Opowiadają osoby, które depresji doświadczyły, rzadziej ich bliscy czy krewni. To ostatnie spostrzeżenie ma swoje głębokie uzasadnienie, bo przyczyny i sposób zęganania się ze światem w taki sposób, to temat wstydlivy, tabu. Świadczy czasem o zaniedbaniu otoczenia, które cierpi, ale chce jak najszybciej zapomnieć.

Tymczasem osoby cierpiące na tę cywilizacyjną chorobę ma w zasięgu ręki każdy z nas. Mało tego. Ze względu na czas, w którym żyjemy, permanentnie towarzyszący nam stres wywołany np. pandemią, wojną, krachem gospodarczym, drożyzną, tempem życia, jesteśmy depresją potencjalnie zagrożeni, bo ileż można unieść...

Wydaje się więc, że zdobycie jak najszerszej wiedzy na ten temat to nasz obowiązek i środek zapobiegawczy.

Ja swoją lekcję odrobiłam. Przygotowując temat o depresji spotkałam się z lekarzem psychiatrą. To jest bardzo duża dawka wiedzy o tej dziedzinie medycyny. Rozmowę przeczytają państwo na s. 16 i 17. Na użytek wywiadu prasowego nie da się oczywiście zapytać o wszystko. Pewne wątki zostawiam na później, ale polecam. Szczególnie fragmenty o depresji dziecięcej i tej, która dotyka mężczyzn. Tak, oni też chorują. Specyficznie.

Sięgnęłam też do kilku rozmów ze znanymi ludźmi na temat tej choroby. Mały fragment znajdziecie na s. 17. Raper Małpa opowiada w nim, jak strasznie depresja go sponiewierała. Ludzi, którzy cierpią w podobny sposób, jest wokół nas pełno. Tylko czasem nie zdajemy sobie sprawy, co się z nimi dzieje.

Zachęcam do uzbrojenia się w wiedzę na temat depresji. Dzięki niej może pomożecie komuś, a może nawet sobie. Dowiecie się, jak się zawczasu bronić. To bardzo ważne w tym szalonym świecie. I nie bójcie się specjalistów. Oni na pewno nie potraktują Was jak wariatów.

Gra o trofeum i spore pieniądze

Piłkarze MKS Trzebinia powalczą na wiosnę na szczelbu wojewódzkim Pucharu Polski. Stawką jest awans na poziom centralny tych rozgrywek i kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Od trzech sezonów w Małopolsce obowiązuje zmieniony system rozgrywek wojewódzkiego Pucharu Polski. Tak w 2020 roku zdecydował Małopolski Związek Piłki Nożnej i bez wątpienia wpłynęło to na atrakcyjność pucharowej rywalizacji.

POZA WŁASNE PODWÓRKO

Zwycięzcy zmagają na poziomie podokręgów awansują teraz bezpośrednio na szczebel wojewódzki – do 1/8 finału. Wcześniej triumfatora pucharowej rywalizacji w Podokręgu Piłki Nożnej Chrzanów czekała rokroczna batalia na poziomie zachodniej Małopolski z drużynami z PPN Oświęcim i PPN Wadowice. Dopiero zwycięstwo na tym szczeblu dawało przepustkę do małopolskiego półfinału, gdzie czekały najlepsze zespoły z Nowego Sącza, Tarnowa i Krakowa.

Obecnie triumfator z PPN Chrzanów może już w 1/8 finału trafić na drużynę z drugiego końca województwa. Tak było zresztą w poprzednich sezonach, gdy trzebiński MKS mierzył się z Dalinem Myślenice, Glinikiem Gorlice czy Bruk-Bet Termalica II Nieciecza.

W bieżącej edycji pucharowej na szczelbu chrzanowskiego podokręgu ponownie najlepszy okazał się MKS Trzebinia. To absolutny dominator

tych rozgrywek na lokalnym podwórku. Od czasu reaktywacji PPN Chrzanów, „żółto-czarni” aż trzynastokrotnie zagraли w finale. W tym ostatnim MKS pokonał 11-0 Ciężkowieńską Jaworzno i po raz jedenasty w historii sięgnął po to trofeum.

- Warto powalczyć w Pucharze Polski i postarać się awansować najwyżej jak się tylko da. Gdybyśmy nie mieli odpowiednio szerokiej kadry, to moglibyśmy się martwić, ale mam odpowiednią ilość zawodników. Postaramy się sprawić jakieś niespodzianki – mówi Wojciech Skrzypek, szkoleniowiec MKS.

PRESTIŻ I PIENIĄDZE

O tym, z kim trzebinianie zmierzają się w zaplanowanej na wiosnę przyszłego roku 1/8 finału, zdecyduje styczeńowe losowanie. W tej fazie rozgrywek zmierzają się zwycięzcy finałów z małopolskich podokręgów oraz zdobywca pucharu na szczelbu Małopolski z poprzedniego sezonu, czyli Wieczysta Kraków. Gospodarzem będzie drużyna niżej notowana w poprzednim sezonie. Oprócz Wieczystej w stawce potencjalnych rywali trzebinian jest jeszcze jeden trzecioligowiec – Podhale Nowy Targ. Udany występ pucharowy na poziomie Małopolski to nie tylko prestiż, ale i solidny zastrzyk finansowy.

W ubiegłym sezonie puła nagród od PZPN wynosiła 50 000 zł netto (zdobywca pucharu 40 000 zł, finalista 10 000 zł). MZPN przeznaczył ponadto 50 000 zł brutto. Przegrani w 1/8 finału otrzymywali 1 500 zł, pokonani w ćwierćfinale - 3 000 zł, przegrani w półfinale - 4 000 zł, finalista - 6 000 zł, a triumfator - 12 000 zł.

- W bieżącym sezonie decyzja o finansowaniu regionalne-

MKS Trzebinia po zwycięstwie nad Ciężkowieńską Jaworzno

go Pucharu Polski jeszcze nie została podjęta przez zarząd MZPN, ale z pewnością kwoty nie będą niższe - czytamy na stronie internetowej MZPN.

FABLOK JAKO PIERWSZY

Zwycięstwo na etapie wojewódzkim jest przepustką na szczebel centralny Pucharu Polski. W tym stuleciu tylko dwa kluby piłkarskie z powiatu chrzanowskiego zdołały to osiągnąć.

Jako pierwszy tej sztuki dokonał w 2006 r. Fablok Chrzanów, wówczas zespół czwartoligowy. W rundzie wstępnej los przydzielił mu śląskiego czwartoligowca - Przyszłość Rogów. Nazwa klubu nie rzucała wprawdzie na kolana, ale nazwiska niektórych graczy występujących w drużynie z powiatu wodzisławskiego mogły robić wrażenie.

W bramce Przyszłości stał Grzegorz Tomala, który za-

grał 70 meczów w ekstraklasie w barwach Odry Wodzisław Śląski i wystąpił nawet w reprezentacji Polski. Przeciwno chrzanowianom zagrał także m.in. Przemysław Pluta, mający na koncie 110 gier w ekstraklasie w barwach Odry i GKS Katowice.

Spotkanie w Rogowie zakończyło się skromnym zwycięstwem gospodarzy, które zamknęło pucharową przygodę Chrzanowa. Przyszłość dziś rywalizuje w A-klasie, a Fablok w okręgówce.

OLSZOWSKI I GIELAROWSKI

Na kolejny występ klubu z powiatu chrzanowskiego na szczelbu centralnym Pucharu Polski trzeba było poczekać do 2014 r. MKS Trzebinia-Siersza, kilka tygodni po wywalczeniu historycznego, pierwszego awansu do trzeciej ligi, zmierzył się na swoim boisku z drugoligową Le-

gionovią Legionowo. W szeregach przeciwnika nie było głośniejszych nazwisk. Kibice na stadionie przy ul. Kościuszki mieli okazję zobaczyć w akcji Pawła Wolskiego, brata Rafała, piłkarza Wisły Płock, a wcześniej m.in. Lechii Gdańsk, Wisły Kraków, belgijskiego KV Mechelen, włoskiej Fiorentiny oraz Legii Warszawa.

Legionovia wygrała w Trzebinii 2-0, kończąc kapitalną przygodę gospodarzy. Dziś drużyna z Legionowa rywalizuje w trzeciej lidze, czyli o dwa szczeble rozgrywkowe wyżej od MKS.

Oba wspomniane wydarzenia piłkarskie łączą się z dwoma nazwiskami: Pawła Olszowskiego i Łukasza Gielarowskiego, czyli trenera i bramkarza, najpierw Fabloku, a potem MKS.

- Jeśli chodzi o mecz z Rogowem, to pamiętam, że było to strasznie wyrównane spotka-

Kto zagra w 1/8 finału na szczelbu Małopolski

- obrońca trofeum - Wieczysta Kraków (III liga)
- zwycięzca PPN Chrzanów - MKS Trzebinia (V liga)
- zwycięzca PPN Kraków - Wieczysta II Kraków (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Oświęcim - Niwa Nowa Wieś (V liga)
- zwycięzca PPN Wadowice - Beskid Andrychów (IV liga)
- zwycięzca PPN Myślenice - Orzeł Myślenice (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Olkusz - Spójnia Osiek (V liga)
- zwycięzca PPN Wieliczka - Błękitni Bodzanów (klasa okręgowa)
- zwycięzca PPN Limanowa - Zalesianka Zalesie (V liga)
- zwycięzca PPN Nowy Sącz - Barcizanka Barcice (IV liga)
- zwycięzca PPN Podhale - Podhale Nowy Targ (III liga)
- zwycięzca PPN Bochnia - BKS Bochnia (V liga)
- zwycięzca PPN Brzesko - Korona Niedzieliska (V liga)
- zwycięzca PPN Tarnów - Wolań Wola Rzędzińska (IV liga)
- zwycięzca PPN Żabno - Bruk-Bet Termalica II Nieciecza (IV liga)
- zwycięzca PPN Gorlice - Glinik Gorlice (IV liga)

nie. O wyniku zdecydował jeden gol. Wydaje mi się, że pod koniec meczu Tomek Broniek miał doskonałą sytuację do wyrównania. Pamiętam bramkarza rywali Grzegorza Tomalę z charakterystyczną błazą z tygrysem. Co do pojedynku z Legionovią, to zegraliśmy go z marszu. Przygotowywaliśmy się do niego tydzień. Do przerwy radziliśmy sobie bardzo dobrze, stawiając drugoligowcowi trudne warunki - opowiada Łukasz Gielarowski.

Michał Koryczan

Zrzutka na Czechy

PUKS Trzebinia, jeden najlepszych klubów unihokejowych w Polsce, ma szansę wystąpić w prestiżowym turnieju w Pradze. Warunek jest jeden - musi uezierać kilkanaście tysięcy złotych.

Klub dostał zaproszenie na prestiżowy i mocno obsadzony turniej międzynarodowy w unihokeyj Prague Floorball Cup.

- W przeszłości dwukrotnie graliśmy w tym turnieju w Pradze. Poziom jest znakomity, ale koszty też są wysokie. Oprócz wpisowego trzeba wyłożyć pieniądze na transport, zakwaterowanie i wyżywienie. W sumie

wychodzi około sześciu tysięcy złotych od drużyny. Potrzeba zatem 12 tysięcy złotych, bo chcemy wysłać dwa zespoły. Warto byłoby jednak wziąć udział w tych zawodach. Zwłaszcza że mamy naprawdę bardzo perspektywiczne drużyny dziewcząt z roczników 2011 i 2012. Im częściej będą uczestniczyły w tak mocno obsadzonych turniejach, tym lepiej będą się rozwijały - mówi Paweł Raj, prezes i trener PUKS.

Klub nie jest w stanie sfinansować w całości wyjazdu na turniej w Czechach. Dlatego też rodzice młodych zawodników zorganizowali zbiórkę pieniędzy na stronie zrzutka.pl/89uuwx. Każdy, kto chciałby wesprzeć finansowo wyjazd trzebińskich unihokeistów na turniej, może się kontaktować bezpośrednio z klubem.

(MK)

Czas na Orła

Szczypiorniści pierwszoligowego Unimetal Recycling MTS Chrzanów zmierzają się w najbliższą sobotę z liderem rozgrywek, drużyną Orła Przeworsk.

Po pięciu rozegranych meczach, a więc na półmetku pierwszej części sezonu, Unimetal Recycling MTS Chrzanów plasuje się na piątym miejscu w tabeli.

Drużyna wygrała oba dotychczasowe spotkania wyjazdowe (w tym jedno po rzutach karnych). Gorzej jednak radziła sobie przed własną publicznością, gdzie zanotowała zwycięstwo i dwie porażki.

Po kilkutygodniowej prze-

rwie, spowodowanej m.in. przełożeniem wyjazdowego meczu z Viretem Zawiercie, chrzanowianie znów powalczą o ligowe punkty. W sobotę, 26 listopada o godz. 18 podejmą we własnej hali sportowej lidera rozgrywek, czyli Orła Przeworsk.

- To beniaminek, ale tylko z nazwy. Grającym trenerem Orła jest były reprezentant Polski Michał Kubisztal. Pościagał do zespołu zawodników, których znał jeszcze z czasów gry w ekstraklasie. Jeśli chcemy zająć miejsce w pierwszej trójce, to nie możemy się nikogo obawiać, ale to rywale powinni się bać nas. Mamy na tyle doświadczoną drużynę, że generalnie powinniśmy wygrywać wszystkie domowe mecze - zaznacza Marcin Dęsoł.

(MK)

K R Ó T K O

KOSZYKÓWKA

Historyczny tytuł

Szkoła Podstawowa nr 1 w Chrzanowie odnotowała historyczny sukces. Pierwszy raz uczniowie zdobyli złoty medal w rozgrywkach koszykówki chłopców 3x3 w wojewódzkim finale Małopolskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej. Drużyna w składzie Szymon Romański, Igor Urbański, Przemysław Ciszewski i Bartłomiej Pałka, prowadzona przez trenera Leszka Wójcika, pokonała w Tarnowie SP 1 w Wieliczce 7-5, SP w Gorlicach 6-4, SP w Tarnowie 12-8 i SP w Suchej Beskidzkiej 10-5.

FUTSAL

Grają dalej

W Chrzanowie odbył się jeden z turniejów pierwszej rundy eliminacyjnej Młodzieżowych Mistrzostw Pol-

ski do lat 17. w futsalu. Najlepsza okazała się drużyna Słomniczanki Słomniki, która odniosła komplet zwycięstw. Drugie miejsce zajął MKS Trzebinia, a trzecie Fablok Chrzanów. Wszystkie te ekipy awansowały do kolejnej fazy eliminacji.

UNIHOKEJ

„Trójka” górą

W sali gimnastycznej trzebińskiej „trójki” na osiedlu Trzebinianka w gminnych eliminacjach Igrzysk Dzieci w unihokeyj rywalizowali uczniowie i uczennice z pięciu podstawówek.

Zarówno wśród dziewcząt i chłopców triumfowały reprezentacje gospodarzy, czyli Szkoły Podstawowej nr 3, prowadzone przez Pawła Raja.

Obie drużyny awansowały bezpośrednio do finałów wojewódzkich. W grudniu w Nowym Targu powalczą o mistrzostwo Małopolski.

(MK)

przełomowe
KADRY

Po zapadnięciu się grobów w Trzebini kurz opadł i temat zniknął z czołówek gazet. Nie zniknął jednak problem. Wyników badań cmentarnego terenu brak, odszkodowań też. Niby wnioski można składać, ale informacja o tym zapadła się pod ziemię. Spółka się nie chwali, parafia milczy. Jednym słowem - nastał dobrze znany czas umywania rąk i grzesznego milczenia.

Burmistrz Jarosław z Trzebini otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi. Jedni mówią: właściwy człowiek na właściwym miejscu. Inni pytają, za jakie zasługi, bo oficjalne uzasadnienie jest żadne. Chodzą jednak pogłoski, że to wyróżnienie za leżenie krzyżem przed kim trzeba.

Na dworcu kolejowym w Trzebini nie ma informacji, nie ma kasy, a teraz zniknęło WC. Jednym słowem - PKP zakończyły modernizację, a propozycją gminy nie są zainteresowane. Tymczasem ta ponoć deklarowała, że zapłaci nawet za co drugie wypróżnienie.

Budując ładowarki, odnawialne źródła energii, w tym farmy fotowoltaiczne i... odpowiadają za sporą część oświetlenia ulicznego w wielu gminach. Tauron Nowe Technologie palety lamp ma bogatą. Wśród tysięcy żarówek są jeszcze i rtęciowe. Przeżytki żrą prądu co niemiara. Szefostwo spółki przejmują się tym mało, bo rachunki za energię to już sprawa gmin. Teraz te stare żarówki samorządy mogą przejmować, by sobie wymienić na energooszczędne. Już zgłasza się Libiąż. W końcu pozwala na to prawo. Ot, nowe rozwiązania Nowych Technologii i polskiego rządu.

W Chrzanowie trzęsie jak cholera. Szefostwo kopalń z Libiąża i Jaworzna mówi, że to co najwyżej przyjemne wibracje i szkód nie powodują. Radny z chrzanowskich Kątów chce wiosną powiedzieć „sprawdzam” i zamontować gipsowe plomby lub szklane ścianki. Problem w tym, że z plombą czy bez i tak o odszkodowaniach nie słychać.

Łabędzie na Chechle w Trzebini

Kamila Jaglarz

Łabędzie w ujęciu Kamili Jaglarz z naszej facebookowej grupy „PRZEŁOMowe Kadry” prezentują się naprawdę zjawiskowo.

Zdjęcie zostało wykonane w listopadzie nad zalewem Chechło w Trzebini, od strony kąpieliska. W tle mamy zapórę.

A co wiemy o łabędziach? Nale-

żą do ptaków częściowo wędrownych. Ich migracja uzależniona jest od miejsca występowania. Przylatują między lutym i majem, zaś odlatują we wrześniu i grudniu. Zatem w zimie też możemy je sfotografować.

Kamila Jaglarz, autorka publikowanego zdjęcia, pochodzi z Chrzanowa, mieszka w Zagórz. Pracuje w Starostwie Powiatowym w Chrzanowie.

(ŁD)

Pisaliśmy w „Przełomie” 21 listopada 2012 roku, w numerze 46. (1067)

■ Powietrze, którym oddychamy, należy do najgorszych w kraju. Powiat chrzanowski i jego okolice na mapie ilustrującej jakość powietrza co chwilę świeci się na czerwono i na bordowo. Oznacza to, że powietrze jest złe i bardzo złe. Przyczyn jest wiele. Od działalności zakładów przemysłowych, poprzez spaliny samochodowe, a na paleniu w piecach byle czym kończąc.

Z powietrzem było już tak złe, że zaczęły się pojawiać uchwały antysmogowe i różne programy mające ułatwiać zakup nowoczesnych, bardziej ekologicznych pieców. Powietrze faktycznie się poprawiło. Niestety, w tym sezonie znów zanoszą się na to, że będziemy się dusić...

■ Za miesiąc - dokładnie 21 grudnia - ma nastąpić koniec świata. Huczą o tym wszyscy w koło - telewizja, internet, nawet reklamy. Ks. Roman Sławeński, proboszcz parafii św. Mikołaja w Chrzanowie, uspokaja, że to bzdura i nie ma się czym przejmować. Jak podkreśla, sprzyja temu ogólny klimat - załamanie wartości społecznych, niepewna przyszłość, lęk o pracę... Zdaniem ks. proboszcza, takie katastroficzne wizje służą temu, by wywołać w ludziach strach, dzięki czemu łatwiej jest nimi manipulować.

Porównując niepokoje Polski i świata sprzed dekady z tymi obecnymi (pandemia, izolacja, potężny kryzys energetyczny, wojna, inflacja), aż dziw bierze, że jeszcze nikt nie ogłosił kolejnej daty końca świata. Klimat wydaje się ku temu sprzyjający jak mało kiedy.

■ Nowoczesny, ogrodzony, monitorowany i... płatny ma być parking przy dworcu PKP w Trzebini. Inwestycja zostanie sfinansowana przez Urząd Marszałkowski w Krakowie w ramach projektu „Parkuj i jedź”. Ma być gotowa w 2014 r. Parking obejmie także teren za wiaduktem nad torami. Przy okazji tej inwestycji gmina chce też przebudować dworzec autobusowy. Docelowo autobusy jadące w stronę Chrzanowa nie będą nawracać na ul. Kościuszki, lecz kursować Dworcową i dalej Długą.

Z całego tego planu udało się tylko wybudować parking, jednak dużo później i w mniejszym zakresie, niż zakładano, bo poza wiadukt nie wykracza. Może warto wrócić do koncepcji sprzed dekady, bo skargi na ciasnotę na placu nie milkną.

TAK BYŁO, TAK JEST...

Dworzec PKP przy Fabrycznej w Chrzanowie

Dworzec PKP w Chrzanowie w latach 60. XX w.

Archiwalna fotografia ze zbiorów Janiny Podgórskiej pokazuje fragment dawnego obiektu kolejowego.

Została zamieszczona na naszej facebookowej grupie „PRZEŁOMowe Historie”. Pani Janina napisała, że przedstawia przyjazd dzieci fablokowców z kolonii w Czorsztynie prawdopodobnie w 1955 r.

Stan współczesny

Janina Podgórska wspomina, że widoczne na zdjęciu stare zabudowania dworca PKP przetrwały do końca lat 60. XX w. Według informacji zamieszczonych na Geoportalu gminy Chrzanów, obecne obiekty powstały w 1970 r. Aktualnie są zdewastowane i od wielu lat zamknięte.

W pierwszej połowie lat 90., od poniedziałku do piątku, jeździłem pociągami do szkoły średniej w Oświęcimiu. Wówczas w poczekalni

działała jedna kasa biletowa. Po przeciwnej stronie funkcjonował mały bar, gdzie można było kupić coś do picia, jakieś ciastka czy np. frytki. W zimie przy oknach, na szerokich parapetach z lastryki, pod którymi znajdowały się potężne kaloryfery, wygrzewali się bezdomni. W powietrzu wisiał mdły zapach denaturatu.

Łukasz Dulowski

przełom
TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

Redakcja
32-540 Trzebinia, ul. Długa 53
tel./fax 32-612-25-50,
e-mail: gazeta@przelom.pl

Redaktor naczelna
Grażyna Kaim, tel. 32-753-51-12

Wydawca
Firma Wydawnicza „Przełom” Alicja Molenda

**Dziennikarz
dyżurny
697 351 999**

Zespół:
Stanisława Ciepichał,
Łukasz Dulowski,
Agnieszka Filipowicz,
Andrzej Gawera, Weronika Korbut
Tadeusz Jachnicki, Michał Koryczan,
Alicja Molenda, Marek Oratowski,
Natalia Feluś
Ewa Solak (Krzeszowice),
Marzenna Szyt

Druk
Polska Press Sp. z o.o.,
Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu
Nakład 6 500

Biura ogłoszeń

- Trzebinia ul. Długa 53,
tel. 32-612-25-50 wew. 22
pn.-pt. 8.30-16.30
- Krzeszowice
(Biuro Podróży Relax-Tourist),
Rynek 25,
pn.-pt. 8.00-17.00, sob. 9.00-13.00, 12-282-11-31

Gazeta jest członkiem
Porozumienia Reklamowego Tygodnik Lokalny
oraz stowarzyszeń:

**Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych**

Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców
REPROPOL

Ogłoszenia, reklamy i teksty promocyjne nie stanowią materiału pochodzącego od wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Materiałów i zdjęć niezamówionych nie zwracamy.